

L. Frank Baum

El màgic d'Oz

Llibres d'Oz - 01

El cicló

La Dorothy vivia enmig de les grans prades de Kansas, amb l'oncle Henry, que era pagès, i la tia Em, que era la seva dona. La casa on vivien era petita, perquè la fusta de què era feta havia calgut portar-la de molt lluny, amb carro. Tenia quatre parets, un terra i una teulada: tot plegat, una sola cambra; i en aquesta cambra hi havia una cuina tota rovellada, un armari per a la vaixel·la, una taula, tres o quatre cadires i els llits. L'oncle Henry i la tia Em tenien un gran llit, en un racó, i la Dorothy, un llit en un altre racó. La casa no tenia ni golfes ni soterrani, llevat d'una mena de pou excavat a terra; en deien «el soterrani dels ciclons», perquè era on es refugiava tota la família quan s'aixecava un d'aquells enormes remolins de vent, capaços d'esclafar qualsevol casa que trobés al seu pas. S'hi baixava per una trapa que s'obria enmig de la cambra, i per una escaleta de mà que s'enfonsava fins al fons mateix d'aquell forat petit i fosc.

Quan la Dorothy sortia a la porta i mirava al seu voltant no podia veure altra cosa que la immensa prada grisenca. Ni un arbre ni una casa no interrompien la vasta extensió d'aquella plana que arribava fins als quatre horitzons. El sol havia cuit la terra llaurada fins a fer-ne una massa tota grisa i plena d'esquerdes. Ni l'herba no era verda, perquè el sol havia recremat les puntes de les llargues fulles fins a tornar-les del mateix color gris que es veia pertot. Altre temps la casa havia estat pintada, però el sol havia embutllofat la pintura i les pluges se l'havien emportada, i ara la casa era tan grisa i ensopida com tota la resta del paisatge.

Quan la tia Em havia anat a viure allà, era una dona jove i bonica. El sol i el vent també l'havien canviada. Li havien llevat la lluisor dels ulls, que s'havien tornat d'un gris tristoi, i li havien esborrat les vermellors de les galtes i dels llavis, que ara també eren grisos. Estava prima i seca, i no somreia mai. Quan la Dorothy, que era òrfena, havia anat a viure amb els seus oncles, la tia Em, al principi, s'emportava cada ensurt quan la nena reia, que feia un xiscle i es portava una mà al cor cada vegada que l'alegre veu de la Dorothy li arribava a les orelles; i encara ara sovint mirava la nena, tota meravellada, demanant-se, en nom de Déu, de què podia riure.

L'oncle Henry no reia mai. Treballava de ferm, de sol a sol, i no sabia pas què era l'alegria. També era tot gris, ell, des de la llarga barba fins a les bototes que portava; tenia un aire sever i solemne, i amb prou feines obria boca.

Era el Totó que feia riure la Dorothy; gràcies a ell no s'anà tornant grisa com tot el que la voltava. El Totó no era gris; era un gosset negre, de pèl llarg i sedós, i amb un parell d'ulletes negres enjogassats, un a cada banda del morret graciós. El Totó jugava d'un cap de dia a l'altre, i la Dorothy jugava amb ell, i se l'estimava moltíssim.

Aquell dia, però, no estaven jugant. L'oncle Henry, assegut al llindar, mirava tot preocupat el cel, més gris encara que de costum. La Dorothy, dreta a la porta, amb el Totó als braços, també mirava el cel. La tia Em estava rentant els plats.

De la banda del llunyà nord els arribava el llarg udol del vent, i l'oncle Henry i la Dorothy veien com l'herba alta ondulava amb força davant la tempesta que s'apropava. Tot d'una van sentir un xiulet agut en l'aire, que venia del sud, i en girarse cap allà van poder veure que l'herba també feia onades venint d'aquella direcció.

De sobte, l'oncle Henry es va aixecar.

—S'acosta un cicló, Em! —va cridar a la seva dona—. Vaig a donar una ullada al bestiar.

I va arrencar a córrer cap als coberts on tancava les vaques i els cavalls.

La tia Em va deixar la feina i va sortir a la porta. Amb una sola mirada en tingué prou per a comprendre que el perill era a tocar.

—De pressa, Dorothy! —va cridar—. Cap al soterrani!

El Totó saltà dels braços de la Dorothy i es va amagar sota el llit, i la nena li va córrer al darrere per agafar-lo. La tia Em, morta de por, va obrir la trapa de terra i baixà al sot per l'escaleta. La Dorothy va aconseguir a l'últim d'atrapar el Totó, i es va disposar a seguir la seva tia. Quan era a mig camí de la trapa, es va sentir un enorme gemec del vent i la casa va trontollar tan fort que la nena va perdre l'equilibri i va caure asseguda a terra.

Llavors va passar una cosa molt estranya.

La casa va fer dos o tres giravolts i començà a aixecar-se pels aires. La Dorothy va tenir la impressió que s'enlairava en un globus.

El vent del nord i del sud s'havien trobat justament allà on hi havia la casa, i n'havien fet el centre exacte del cicló. Al bell mig dels ciclons l'aire sol romandre quiet, però la gran pressió del vent al voltant de la casa l'anà enlairant, cada vegada més amunt, fins a situar-la al capdamunt mateix del cicló, des d'on fou portada quilòmetres i més quilòmetres enllà, igual que una ploma.

Era molt fosc, i el vent udolava feréstegament al voltant de la nena; però la Dorothy va trobar que s'hi anava molt bé. Després dels primers giravolts, i fora d'una vegada que la casa es va inclinar perillosament, a la Dorothy li feia la impressió que la gronxaven suaument, com un nounat en un bressol.

Al Totó no li feia cap gràcia, allò. No parava de córrer d'una punta a l'altra de la cambra, lladrant com un esperitat. La Dorothy, en canvi, romania asseguda a terra, esperant a veure què passaria.

Un moment, el Totó es va acostar massa a la trapa oberta, i va caure pel forat. De moment, la nena va témer que no el tornaria a veure mai més. Però aviat va veure que treia les puntetes de les orelles pel forat, perquè la forta pressió de l'aire el privava de caure. S'apropà a rossegons fins al forat, va aferrar el Totó per les orelles, i el va estirar un altre cop dins la cambra, després va tancar la trapa per evitar nous accidents.

Van anar passant les hores, i a poc a poc la Dorothy va anar perdent la por; només que se sentia molt sola, i el vent xiulava tan fort al seu voltant que l'eixordava tota.

De primer pensava que quan la casa cauria quedaria feta bocins; però veient que passaven les hores i que no passava res de terrible, no s'hi encaparrà més, i va decidir d'esperar tranquil·lament a veure com aniria tot plegat. A l'últim, arrossegant-se pel terra, que no parava de gronxar-se, arribà fins al seu llit i s'hi enfilà; el Totó hi saltà també, i se li va ajeure al costat.

Malgrat el balanceig de la casa i els udols del vent, aviat la Dorothy va tancar els ulls i es va quedar adormida com un soc.

El consell amb els Mastegaires

La va despertar un patac tan brusc i tan fort que si la Dorothy no arriba a trobar-se ajaguda en la tovor del seu llit potser hauria pres mal i tot. Tot i això, el sotrac li tallà la respiració. ¿Què devia haver passat? Quant al Totó, li acostà el morret fred a la cara i somicà, tot esporuguit. Incorporant-se en el llit, la Dorothy s'adonà que la casa havia deixat de moure's; i ja no era fosc, evidentment, puix que un sol radiant entrava per la finestra, inundant la petita cambra. Saltant del llit, i seguida del Totó, la nena va córrer cap a la porta i l'obrí.

De seguida va llançar un crit de sorpresa i va mirar al seu voltant, fent uns ulls com unes taronges davant les coses meravelloses que veia.

El cicló havia dipositat la casa, molt suaument per ser un cicló, enmig d'un país d'una bellesa meravellosa. Pertot es veien delicioses clapes de gespa verda, amb arbres imponents, tots carregats de fruita apetitosa. A dreta i esquerra hi havia rengles de magnífiques flors, i tot d'ocells de plomatge rar i de vius colors cantaven i saltironaven entre els arbres i els arbusts. Una mica enllà hi havia un rierol que lliscava, brillant, entre les verdes ribes, amb un murmuri suau que sonava encisador a les orelles d'una nena com la Dorothy, que havia viscut tant de temps en les resseques i grises prades de Kansas.

Mentre estava dreta, sense cansar-se de mirar l'estrany i bell paisatge que la voltava, es va adonar que s'apropava cap a ella un grup de persones, les més extravagants que havia vist mai. No eren tan altes com les persones grans que estava acostumada a veure, però tampoc no es podia dir que fossin molt baixetes. De fet, semblaven més o menys de la mateixa estatura que la Dorothy, que era una nena força alteta per a l'edat que tenia, i, tanmateix, feien tota la cara de tenir molts més anys que ella.

Eren tres homes i una dona, i tots quatre anaven vestits d'una manera ben rara. Portaven uns barrets rodons acabats en una punxa d'un pam i mig, amb tot de picarols al voltant de l'ala que dringaven suaument quan es movien. Els capells dels homes eren blaus; el de la dona era blanc, i aquesta darrera portava una túnica blanca que li queia en plecs des de les espatlles, una túnica tota esquitxada d'estrelletes que brillaven al sol com diamants. Els homes anaven vestits de color blau, d'un blau del mateix to que el dels barrets, i portaven unes botes totes lluent, amb una ampla gira blava al capdamunt. A la Dorothy li semblà que aquells homes devien tenir la mateixa edat que l'oncle Henry, si fa no fa, perquè n'hi havia dos que portaven barba. Quant a la petita dama, devia ser molt més vella, ben segur: tenia tot d'arrugues a la cara, i els cabells gairebé blancs, i caminava una mica encarcerada.

Quan els nouvinguts van arribar prop de la casa, a la porta de la qual hi havia la Dorothy, es van deturar i van xiuxiuejar entre ells, com si tinguessin por d'acostar-

s'hi massa. Però la velleta avançà cap a la Dorothy, li féu una profunda reverència, i va dir, amb una veu molt dolça:

—Benvinguda siguis, nobilíssima fetillera, al país dels Mastegaires. T'estem molt agraïts perquè has mort la malvada Bruixa de l'Est i has alliberat el nostre poble de l'esclavatge.

La Dorothy va quedar tota parada de sentir aquestes paraules. ¿Què devia voler dir aquella velleta que l'anomenava fetillera i que li deia que havia matat la malvada Bruixa de l'Est? La Dorothy era una nena innocent i inofensiva, que el cicló s'havia emportat molt lluny del seu país; i mai no havia mort ningú, en tota la seva vida.

Però es veia ben clar que la velleta esperava la seva resposta. Així, doncs, la Dorothy va dir, vacil·lant:

—Sou molt amable; però aquí deu haver-hi alguna confusió. Jo no he pas mort ningú.

—La teva casa sí, en tot cas —va respondre la petita dama rient—, que ve a ser el mateix. Mira! —continuà, assenyalant un angle de la casa—. Encara se li veuen dos dits del peu, que surten de sota un cap de biga.

La Dorothy va mirar i va deixar anar una exclamació d'espant. Era ben cert: de sota mateix de la gran biga damunt la qual descansava la casa, sortien dos peus calçats amb unes sabates de plata molt punxegudes.

—Ai, Déu meu! Ai, Déu meu! —va exclamar la Dorothy, estrenyent-se les mans, tota angoixada—. La casa li deu haver caigut al damunt! ¿Què podem fer?

—No hi ha res a fer —va dir la velleta, sense immutar-se.

—Però, ¿qui era? —va preguntar la Dorothy.

—Era la malvada Bruixa de l'Est, com ja t'he dit —contestà la petita dama—. Feia anys que tenia esclavitzats els Mastegaires de nit i dia. Ara són lliures, i a tu et deuen aquest favor.

—¿I qui són, els Mastegaires? —va demanar la Dorothy.

—Són el poble que viu en aquesta terra de l'est, on governava la malvada Bruixa.

—Així, ¿vós sou una Mastegaire? —preguntà la Dorothy.

—No, però sóc amiga d'ells, tot i que visc a la terra del nord. Quan van veure que la Bruixa de l'Est era morta, els Mastegaires em van enviar un missatger veloç, i vaig venir de seguida. Jo sóc la Bruixa del Nord.

—Valga'm Déu! —va exclamar la Dorothy—. ¿De debò sou una bruixa?

—Ben cert —respongué la velleta—. Però jo sóc una bruixa bona i el meu poble m'estima. Només que no sóc tan poderosa com ho era la bruixa dolenta que governava aquí, ja que, si no, jo mateixa hauria alliberat aquesta bona gent.

—Però... jo em pensava que totes les bruixes eren dolentes.

—Oh, no; això és un greu error. En tot el país d'Oz només hi havia quatre bruixes, dues de les quals, les que viuen al nord i al sud, són bruixes bones. Ho sé de bona tinta, perquè jo mateixa en sóc una i no em puc equivocar. Les que vivien a l'est

i a l'oest sí que eren bruixes dolentes; però ara que ja n'has matat una, només queda una bruixa dolenta en tot el país d'Oz: la que viu a l'oest.

—Però... —va fer la Dorothy, després de rumiar una mica—, la tia Em diu sempre que totes les bruixes ja són mortes, de fa anys.

—¿Qui és la tia Em? —va preguntar la petita dama.

—És la meva tia, que viu a Kansas, d'on jo vinc.

La Bruixa del Nord va semblar que rumiava una estona amb el cap jup i mirant a terra. Després va aixecar els ulls i va dir:

—No sé pas on deu ser, això de Kansas que dius; no n'havia sentit a parlar mai, d'aquest país. Però, digues, ¿és un país civilitzat?

—Ja ho crec que sí! —va respondre la Dorothy.

—Ara ho entenc, doncs. Tinc entès que en els països civilitzats ja no hi ha bruixes, ni bruixots, ni fetillers, ni fades, ni màgics. En canvi, el país d'Oz no ha estat mai civilitzat, saps?, perquè vivim aïllats de tota la resta del món. Per això encara hi ha bruixes i màgics entre nosaltres.

—¿Qui són els màgics? —va preguntar la Dorothy.

—El mateix Oz n'és un, el Gran Màgic —va contestar la Bruixa, abaixant la veu fins a un xiuxiueig—. És més poderós que totes nosaltres plegades. Viu a la Ciutat de les Maragdes.

La Dorothy estava a punt de fer una altra pregunta, però en aquell mateix moment els Mastegaires, que fins llavors havien escoltat sense dir res, van fer un gran crit, tot assenyalant cap a l'angle de la casa, dessota el qual hi havia hagut la bruixa malvada.

—¿Què passa? —va preguntar ara la velleta.

I quan es va girar a mirar, va esclatar a riure. Els peus de la bruixa morta havien desaparegut del tot i només quedaven les sabates de plata.

—Era tan vella —explicà la Bruixa del Nord—, que s'ha evaporat ràpidament al sol. Ara sí que ja ha fet atots! Però les sabates de plata ara són teves, i te les hauràs de posar.

S'ajupí, agafà les dues sabates i, després d'espolsar-les, les va donar a la Dorothy.

—La Bruixa de l'Est n'estava molt cofoia, d'aquestes sabates de plata —va dir un dels Mastegaires—. Es veu que tenen una mena de poder màgic, però mai no hem sabut en què consisteix.

La Dorothy va portar les sabates a dintre de la casa i les va deixar damunt la taula. Després va tornar a sortir i va dir:

—Em moro de ganes de tornar amb la meva tia i el meu oncle. ¿Que em podríeu ajudar a trobar el camí?

Els Mastegaires i la Bruixa es van mirar els uns als altres i després van mirar la Dorothy, tot fent que no amb el cap.

—A l'est, no gaire lluny d'aquí —digué un d'ells—, hi ha un gran desert, que ningú no ha pogut travessar mai.

—I el mateix passa al sud —va dir un altre—. Ho sé perquè hi he estat, jo. El sud és el país dels Capgrossos.

—Segons m’han dit —va fer el tercer—, el mateix passa a l’oest. En aquell país, on viuen els Parpellols, és on mana la malvada Bruixa de l’Oest, que et faria la seva esclava si mai passaves per allà.

—El nord és la meva terra —digué la vella dama—, i és a tocar del gran desert que envolta tot el país d’Oz. Tinc molta por, estimada amiga, que hauràs de quedar-te a viure amb nosaltres.

En sentir això la Dorothy arrencà a plorar, perquè se sentia molt sola enmig de tota aquella gent tan estranya. Es veu que les seves llàgrimes van entendre d’allò més els bondadosos Mastegaires, perquè de seguida es van treure els mocadors de les butxaques i van començar a plorar també. Quant a la velleta, es va treure el barret i el va fer aguantar en equilibri, per la punta, a la punta del seu nas, tot comptant «un, dos i tres» amb una veu d’allò més solemne. De sobte, el barret es convertí en una pissarra on hi havia escrites amb guix, en lletres grosses, aquestes paraules:

QUE LA DOROTHY VAGI A LA CIUTAT DE LES MARAGDES.

La velleta es va treure la pissarra de la punta del nas, va llegir el que hi havia escrit i va preguntar:

—¿Que et dius Dorothy, estimada amiga?

—Sí —féu la nena, eixugant-se les llàgrimes.

—Doncs cal que vagis a la Ciutat de les Maragdes. Potser Oz t’ajudarà.

—¿On és, aquesta Ciutat que dieu? —va preguntar la Dorothy.

—Es troba al bell mig del país, i és allà on mana Oz, el Gran Màgic que et deia.

—¿És bona persona? —va demanar la nena, inquieta.

—És un bon màgic. Si és una persona o no, no t’ho podria pas dir, perquè no l’he vist mai.

—¿I com hi puc anar, a la Ciutat de les Maragdes? —preguntà la Dorothy.

—Hi hauràs d’anar a peu. És un viatge molt llarg, a través d’un país que de vegades és agradable i de vegades tenebrós i terrible. Però jo posaré en joc totes les arts màgiques que conec per deslliurar-te de tot mal.

—¿Per què no veniu amb mi? —demanà la nena, que ja començava a considerar la velleta la seva única amiga.

—No puc pas acompanyar-te —respongué la bona bruixa—, però et faré un petó i ningú no gosarà fer cap mal a una persona que ha rebut una besada de la Bruixa del Nord.

Es va atansar a la Dorothy i la besà al front.

En el punt on els seus llavis van tocar la nena hi quedà un senyal rodó i brillant, com la Dorothy descobrí poc després.

—El camí que mena a la Ciutat de les Maragdes és empedrat de rajoles de color groc —va dir la Bruixa—, de manera que no et pots equivocar. I quan arribis a la

presència d'Oz, no tinguis cap mena de por: explica-li la teva història i demana-li que t'ajudi. Adéu, estimada amiga.

Els tres Mastegaires, després de dedicar a la Dorothy una profunda reverència i de desitjar-li un bon viatge, se'n van anar bosc a través. La Bruixa saludà la nena amb el cap afectuosament, féu tres giravolts sobre el seu taló esquerre i va desaparèixer immediatament, amb gran sorpresa del petit Totó, que es posà a lladrar molt fort, ara que la Bruixa ja no hi era, perquè mentre l'havia tinguda a prop no havia gosat ni tan sols remugar.

Quant a la Dorothy, sabent com sabia que la seva amiga era una bruixa, ja s'ho havia pensat que desapareixeria d'aquella manera, i, per tant, no es va quedar gens sorpresa.

De com la Dorothy va salvar l'Espantaocells

Quan la Dorothy es va quedar sola començà a tenir gana. S'atansà a l'armari i es va tallar una llesca de pa, que s'untà de mantega. En va donar una mica al Totó, i després d'agafar una galleda del prestatge se n'anà cap al rierol i l'omplí d'aigua clara i brillant. El Totó arrencà a córrer cap als arbres i va començar a bordar als ocells que eren dalt les branques. La Dorothy anà a cercar-lo, i va veure-hi unes fruites tan delicioses que en va collir unes quantes i va trobar que eren justament el que li calia per a arrodonir el seu esmorzar.

Llavors tornà a la casa, i després de servir-se i de servir al Totó una bona tirada d'aigua fresca i regalada, començà a fer els preparatius per al viatge a la Ciutat de les Maragdes.

La Dorothy només tenia un altre vestit, que per casualitat era net i estava penjat d'un clau al costat del seu llit. Era de cotó, de quadres blancs i blaus, i encara que el color s'havia descolorit una mica a còpia de bugades, feia força goig. La nena es va rentar ben rentada, es va posar el vestit net i es cofà amb la seva gorreta de color rosa. Va agafar una cistelleta, hi posà el pa que tenia a l'armari i el tapà amb un drap blanc. Després es mirà els peus i s'adonà que les sabates que portava eren molt velles i gastades.

—No aguantaran pas un viatge tan llarg, Totó —va dir.

I el Totó la va mirar a la cara, amb els seus ulls negres, tot remenant la cua per dir-li que l'entenia perfectament.

En aquell moment la Dorothy va veure damunt la taula les sabates de plata que havien estat de la Bruixa de l'Est.

—Qui sap si no m'anirien bé —digué al Totó—. Serien ideals per a una llarga caminada, perquè no es deuen gastar mai.

Es va treure les velles sabates de cuir i s'emprovà les de plata, que li anaven com si les hi haguessin fet a mida.

Finalment, agafà la cistella.

—Au, Totó —va dir—, anem cap a la Ciutat de les Maragdes a demanar al gran Oz que ens digui com podem tornar a Kansas.

Va tancar la porta amb pany i clau, i es guardà la clau ben guardada a la butxaca del vestit. I seguida del Totó, que trotava tot formal darrere d'ella, es va posar en camí.

Prop d'allà hi havia diversos camins, però no li va costar gaire de trobar el que era de rajoles grogues. Poc després caminava cap a la Ciutat de les Maragdes, fent dringar alegrement les sabates de plata damunt el dur paviment de color groc. Feia un bon sol, i els ocells refileaven dolçament, i la Dorothy no se sentia pas tan desgraciada com es podria suposar d'una nena que havia estat arrabassada bruscament del seu país i deixada enmig d'una terra forastera.

Tot caminant, observava amb sorpresa la bellesa del paisatge que l'envoltava. A banda i banda del camí hi havia tanques d'allò més polides, pintades d'un blau molt bonic, i, darrere les tanques, camps de blat i horts de verdura en abundor. Es veia ben bé que els Mastegaires eren bons pagesos, que sabien treballar la terra i treure'n bones collites. De tant en tant passava prop d'una casa, i la gent sortia a veure-la passar i li feia profundes reverències, perquè tothom era conscient que gràcies a ella havia estat destruïda la mala bruixa i havien estat alliberats de l'esclavatge. Les cases dels Mastegaires eren d'allò més estranyes: eren cilíndriques, i totes tenien per teulada una gran cúpula. Ah, i totes eren pintades de blau, perquè en aquelles terres de l'est era el color predilecte.

Cap al vespre, quan la Dorothy, cansada de tant de caminar, començava a preguntar-se on podria passar la nit, va arribar a una casa bastant més gran que les altres. En el prat verd que hi havia davant la casa ballaven una colla d'homes i dones. Cinc petits violinistes tocaven tan fort com podien i la gent reia i cantava. Allà prop, hi havia una gran taula tota plena de delicioses fruites i nous, coques i pastissos, i moltes altres menges apetitoses.

La gent van saludar la Dorothy afectuosament i la van convidar a sopar i a passar la nit amb ells, perquè aquella era la casa d'un dels Mastegaires més rics de la contrada, i els seus amics s'hi havien reunit per celebrar plegats el fet d'haver estat alliberats de l'esclavatge de la mala bruixa.

La Dorothy va sopar de bona gana, servida pel mateix Mastegaire ric, que es deia Boq. Després es va asseure en un banc, a mirar com la gent ballava.

Quan en Boq li va veure les sabates de plata, va dir:

—Deus ser una gran fada, tu, oi?

—¿Per què ho dius? —va preguntar la nena.

—Perquè portes sabates de plata i perquè has matat la mala bruixa. A més, portes color blanc en el vestit, i només les fades en porten, de color blanc a la roba.

—El meu vestit és de quadres blaus i blancs —va dir la Dorothy, tot allisant-ne les arrugues.

—Ets ben amable de portar un vestit així —va dir en Boq—. El blau és el color dels Mastegaires, i el blanc és el color de les bruixes; en això es coneix que ets una bruixa amiga.

La Dorothy no va saber pas què contestar; pel que es veia, tothom la prenia per una bruixa, i ella sabia perfectament que no era sinó una nena com totes, que un cicló havia portat per atzar a una terra desconeguda.

Quan es va cansar de veure ballar la gent, en Boq la va fer entrar a la casa i la va acompanyar a una cambra on hi havia un bon llit. Els llençols eren blaus, i la Dorothy hi va dormir fins al matí, amb el Totó cargolat damunt l'estoreta blau fosc que hi havia al costat mateix del llit.

Va fer un bon esmorzar, tot mirant un petit Mastegaire, un infant encara, que jugava amb el Totó i li estirava la cua i barbotejava i reia d'una manera d'allò més

divertida. El Totó era objecte d'una gran curiositat per a tota aquella gent perquè era la primera vegada que veien un gos.

—¿Que és gaire lluny, encara, la Ciutat de les Maragdes? —preguntà la nena.

—No ho sé pas —va contestar en Boq, tot seriós—. No hi he estat mai, jo. Val més no atansar-s'hi gaire, a Oz, si no s'hi ha de tenir algun tracte. Només sé que és lluny, la Ciutat de les Maragdes, i que, en tens per molts dies, d'arribar-hi. Allà el país és ric i plaent, però abans no arribis a la fi del teu viatge et caldrà passar per llocs molt difícils i perillosos.

Això va alarmar una mica la Dorothy, però com que sabia que només el gran Oz la podia ajudar a tornar a Kansas, va decidir coratjosament de no tornar endarrere.

Després de dir adéu als seus amics, va tornar a posar-se en camí. Al cap d'uns quants quilòmetres, decidí d'aturar-se a reposar una estona, i enfilant-se en una tanca de la vora del camí, s'hi va asseure al capdamunt. A l'altra banda de la tanca hi havia un gran camp de blat de moro, i no gaire lluny d'allà la Dorothy va veure un espantaocells dalt de tot d'un pal, que algú havia plantat allà per allunyar els ocells del blat de moro madur.

La Dorothy, amb la barbeta a la mà, es quedà mirant l'Espantaocells, tota penserosa. El cap del ninot era un petit sac farcit de palla, amb els ulls, el nas i la boca per figurar una cara. Anava cofat amb un vell barret blau i punxegut, que devia haver estat d'algun Mastegaire, i la resta de la figura consistia en un vestit vell i descolorit, també atapeït de palla. Als peus duia unes velles botes de gira blava, com les que portaven tots els homes del país, i el ninot es dreçava per damunt les canyes de blat de moro gràcies al pal que se li enfonsava a l'esquena.

Mentre la Dorothy mirava amb curiositat la carota pintada de l'Espantaocells, va veure amb sorpresa que el ninot li feia l'ullet, molt a poc a poc. De primer pensà que s'ho devia haver imaginat, perquè a Kansas els espantaocells no fan mai l'ullet a ningú; però després va veure que el ninot la saludava amistosament d'un cop de cap. Llavors la nena baixà de la tanca i s'atansà a l'Espantaocells, mentre el Totó, corrent al voltant del pal, lladrava a cor què vols.

—Bon dia —va dir l'Espantaocells, amb una veu una mica fosca.

—I ara! ¿Que has parlat? —va fer la nena, tota parada.

—Ben cert —contestà l'Espantaocells—. ¿Què tal, com estàs?

—Molt bé, gràcies —respongué la Dorothy, tota ben educada—. ¿I tu?

—Jo no estic gaire bé —féu l'Espantaocells, somrient—, perquè és molt avorrit passar-se nit i dia dalt d'un pal, espantant les gralles.

—¿I no pots baixar? —preguntà la Dorothy.

—No, perquè porto aquest pal clavat a l'esquena. Si em fessis la mercè de treure'm d'aquí, t'ho agrairia molt.

La Dorothy va aixecar els braços i va enlairar el ninot fins a desclavar-lo del pal; perquè, com que era farcit de palla, no pesava gens.

—Moltíssimes gràcies —va dir l’Espantaocells, un cop a terra—. Ja em sento tot un altre.

La Dorothy ho veia i no ho creia, perquè era ben estrany que un ninot de palla parlés i fes reverències i caminés i tot.

—¿Es pot saber qui ets i on vas? —preguntà l’Espantaocells, després d’estirar-se i badallar.

—Em dic Dorothy —va explicar la nena—, i vaig a la Ciutat de les Maragdes, a demanar al gran Oz que m’ajudi a tornar a Kansas.

—¿On és, això de la Ciutat de les Maragdes? —preguntà el ninot—. ¿I qui és aquest Oz que dius?

—Com! ¿No ho saps? —li va replicar la nena, estranyada.

—No sé res de res, jo. Saps?, com que sóc un ninot ple de palla no tinc cervell —va contestar l’Espantaocells, tot trist.

—Oh, si que em sap greu —va fer la Dorothy.

—¿Tu creus que si anés a la Ciutat de les Maragdes, el gran Oz em donaria un cervell com cal? —preguntà el ninot.

—Això no ho sé —féu la nena—. Però, si vols, pots venir amb mi. I suposant que Oz no et doni el cervell que et cal, tampoc no estaràs pitjor que ara.

—Això és veritat —féu l’Espantaocells—. Saps? —continuà, confidencialment—. A mi no em fa res tenir les cames i el braços i el cos ple de palla; així no em puc fer mal. Si algú em trepitja els dits dels peus o em clava una agulla, tant me fa, perquè no sento res. Però no vull que la gent em tingui per ximple, i si continuo tenint el cap ple de palla i sense cervell, no arribaré mai a saber res de res.

—Ja me’n faig càrrec —digué la nena, compadint-lo—. Si vols venir amb mi, demanaré a Oz que faci tot el que pugui per tu.

—Gràcies, noia —contestà el ninot, tot agraït.

Van tornar cap al camí; la Dorothy l’ajudà a saltar la tanca, i van seguir caminant cap a la Ciutat de les Maragdes.

Al Totó, de primer no li va fer cap gràcia aquell afegitó. No parava d’ensumar l’home de palla, com si sospités que podia haver-hi un niu de rates amagat dins el seu cos, i dedicà a l’Espantaocells més d’un grunyit de desconfiança.

—No tinguis cap por del Totó —va dir la Dorothy al seu nou amic—. No mossega, saps?

—Oh, no em fa pas por —li va contestar l’Espantaocells—. No li pot fer cap mal a la palla. Deixa’m que et porti la cistella. A mi no em fa res, perquè no em puc cansar, jo. Ara et diré un secret —continuà, tot fent camí—. Només hi ha una cosa, al món, que em fa por.

—¿Què és? —va demanar la Dorothy—. ¿El pagès Mastegaire que et va fer?

—No —contestà l’Espantaocells—. Un llumí encès.

El camí bosc a través

Al cap de poques hores el camí va començar a empitjorar, i es feia tan difícil de caminar-hi que l'Espantaocells sovint ensopitava amb les rajoles grogues, que en aquell tros eren molt irregulars. Fins i tot de vegades n'hi havia de trencades o alguna que mancava; el Totó saltava per damunt dels sots, i la Dorothy els esquivava, però l'Espantaocells, com que no tenia cervell, tirava endavant com si res, ficava els peus en els sots i queia tan llarg com era damunt la dura calçada.

Tanmateix, no es feia gens de mal, i la Dorothy l'aixecava de terra i el tornava a posar dret, i ell era el primer de riure's de la seva poca traça.

Per aquells rodals els camps no eren tan ben treballats com en els llocs on havien passat abans. Hi havia menys cases i menys arbres fruiters, i com més avançaven més solitari i trist era el paisatge.

Al migdia es van asseure a la vora del camí, prop d'un rierol, i la Dorothy destapà la cistella i en veure un tros de pa n'oferí una mica a l'Espantaocells, però el ninot el refusà.

—No tinc mai gana, jo —digué—; i és una bona sort, que no en tingui. Perquè la meva boca és pintada, només, i si hi fes un forat per poder menjar, sortiria la palla que porto a dintre i el cap se'm deformaria.

La Dorothy va comprendre de seguida que tenia tota la raó, de manera que es limità a fer que sí amb el cap i a continuar menjant el seu bocí de pa.

—Explica'm coses de tu i del país d'on véns —li demanà l'Espantaocells havent dinat.

Llavors la Dorothy li va parlar de Kansas, de com tot era gris, allà, i de com el cicló l'havia transportada a aquell estrany país d'Oz. Després d'escoltar-la atentament, l'Espantaocells va dir:

—No entenc per què has de voler anar-te'n d'aquest país tan bonic per tornar a aquest lloc tan eixut i gris que anomenes Kansas.

—Això és perquè no tens cervell —contestà la nena—. Per eixut i gris que sigui el nostre país, nosaltres, la gent de carn i ossos, ens estimem més de viure-hi que en cap altre país per més bonic que sigui. Enlloc com a casa.

L'Espantaocells sospirà.

—És clar que no ho puc entendre —va dir—. Si tinguéssiu el cap ple de palla, com jo, probablement tots viuríeu en els llocs més bonics i a Kansas no hi viuria ningú. Ja ha tingut bona sort, Kansas, que tingueu cervell!

—¿I tu, no em vols explicar cap història, mentre reposem? —demanà la nena.

L'Espantaocells li llançà una mirada trista i contestà:

—La meva vida ha estat tan curta que, la veritat, no sé res de res. Va ser abans-d'ahir, tot just, que em van fer. Del que passà en el món abans ho ignoro tot. Per sort, quan el pagès em va fer el cap, una de les primeres coses que em pintà van ser les

orelles, i així vaig poder sentir-hi. Hi havia un altre Mastegaire, amb el meu amo, i la primera cosa que vaig sentir va ser que aquest li deia:

»—¿Què me'n dius, d'aquestes orelles?

»—T'han quedat tortes —respongué l'altre.

»—Què hi fa! —féu el pagès—. No per això deixen de ser orelles.

»I tenia raó, l'home.

»—Ara li faré els ulls —digué el pagès.

»Començà per pintar-me l'ull dret, i de seguida que l'enllestí em vaig posar a mirar-lo, ell i tot el que em voltava, amb una gran curiositat, perquè era la meva primera visió del món.

»—Vet aquí un ull ben bonic —remarcà el Mastegaire que presenciava l'operació—. La pintura blava és el millor color per als ulls.

»—Em penso que li faré l'altre ull una mica més gros —va dir el pagès.

»I quan em va haver fet l'altre ull, hi veia molt més bé que abans. Després em va fer el nas i la boca; però jo no parlava, perquè llavors no sabia per a què serveix, la boca. Em vaig divertir d'allò més mirant com em feien el cos i els braços i les cames, i quan, finalment, em va posar el cap damunt el cos, em vaig sentir cofoi, perquè em semblà que era ben bé un home com els altres.

»—Ja ho crec que els espantarà, els ocells, aquest ninot —va fer el pagès—. Sembla talment un home.

»—Com que ho és! —féu l'altre.

»I vaig trobar que tenia tota la raó. El pagès m'agafà d'una braçada, em portà al camp de blat de moro, i em plantà al capdamunt d'aquest pal, allà on m'has trobat. Llavors, ell i el seu amic se'n van anar i em van deixar sol.

»No m'agrada gens, allò que em deixessin plantat d'aquella manera, i vaig provar de seguir-los; però no tocava de peus a terra, i no vaig tenir més remei que quedar-me enfilat allà dalt. Era una vida molt solitària, la meva, perquè no tenia res en què pensar. Com que feia tan poc temps que existia! Moltes gralles i altres ocells van arribar al camp, volant, però de seguida que em van veure van fugir, pensant-se que era un Mastegaire; i això em va fer feliç perquè em va fer creure que era una persona d'allò més important. Però aviat una vella gralla se m'atansà, em mirà ben mirat, i posant-se'm damunt l'espalla va dir:

»—¿És possible que aquest pagès s'hagi pensat que m'enganyaria amb tan poca traça? Qualsevol gralla amb dos dits de front ho veu de seguida, que ets un ninot de palla.

»Llavors saltà a terra, als meus peus, i va menjar tant de blat de moro com va voler. Els altres ocells, veient que jo no li feia res, també van venir a atipar-se de blat de moro, i aviat n'hi va haver tota una colla al voltant meu.

»Això em va disgustar molt, perquè vaig comprendre que, al capdavall, no era gran cosa, jo, com a espantaocells. Però la vella gralla em va consolar dient-me:

»—Si tinguessis un cervell a dins el cap series un home tan fet i dret com qualsevol d'ells, i potser millor i tot que molts d'altres. La intel·ligència és l'única cosa que val la pena en aquest món, tant si ets una gralla com un home.

»Quan les gralles se'n van haver anat, vaig rumiar bé la cosa i vaig decidir que havia de fer tot el possible per arribar a tenir un cervell. Per sort vas venir tu i em vas baixar del capdamunt del pal, i pel que m'has dit estic segur que el gran Oz em donarà un cervell així que arribem a la Ciutat de les Maragdes.

—Bé ho espero —va fer la Dorothy, ben sincerament—, ja que em sembles tan desitjós d'aconseguir-ho.

—I tant que ho desitjo! —va exclamar l'Espantaocells—. És molt desagradable de saber que ets un ruc!

—Bé —féu la nena—, continuem el nostre camí.

I passà el cistell a l'Espantaocells.

Ara no hi havia cap tanca a les vores del camí, i la terra era abrupta i erma. Cap al vespre van arribar a un gran bosc, on els arbres eren tan grossos i creixien tan junts que les branques es tocaven per damunt del camí de rajoles grogues. Era gairebé fosc del tot, sota els arbres, perquè les branques tapaven la llum del sol; però els viatgers no es van pas deturar i van entrar al bosc.

—Si aquest camí hi entra, bé deu sortir-ne —deia l'Espantaocells—, i com que la Ciutat de les Maragdes és a l'altre cap del camí, cal que el seguim, passi per on passi.

—Això ho sap tothom —va dir la Dorothy.

—Per això ho sé jo —replicà l'Espantaocells—. Si hagués calgut ser intel·ligent per a comprendre-ho no ho hauria dit pas.

Al cap de cosa d'una hora es va fer fosc, i els viatgers es van trobar avançant a les palpentes. La Dorothy no s'hi veia gens ni mica, però el Totó sí, perquè hi ha gossos que s'hi veuen molt bé, a les fosques. Quant a l'Espantaocells, va dir que s'hi veia tan bé com a ple dia. Per això la Dorothy va decidir d'agafar-se-li del braç, i així va poder continuar caminant força bé.

—Si veus alguna cosa o algun lloc on puguem passar la nit —va dir la nena—, digues-m'ho, perquè és molt incòmode això de caminar a les fosques.

Poc després l'Espantaocells es deturà.

—Veig una caseta a la nostra dreta —digué—, una mena de barraca de troncs i branques. ¿Vols que hi anem?

—I tant! —contestà la nena—. El que és jo, no puc més!

L'Espantaocells, doncs, la conduí entre els arbres fins a la barraca, i la Dorothy hi entrà i trobà un jaç de fulles seques en un racó. S'hi va ajeure de seguida, i, amb el Totó al costat mateix, aviat s'adormí profundament. L'Espantaocells, que mai no es cansava, es quedà dret en un altre racó i esperà pacientment que es fes de dia.

El rescat del Llenyataire de Llauna

Quan la Dorothy es va despertar, el sol brillava entre els arbres, i el Totó ja feia estona que havia sortit a empaitar ocells i esquirols. La nena s'incorporà i mirà al seu voltant. Allà va veure l'Espantaocells, dret encara en el seu racó, esperant-la quietó.

—Haurem d'anar a veure si trobem aigua —li va dir la Dorothy.

—¿Per què la vols? —preguntà el ninot.

—Per rentar-me la cara i treure'm la pols del camí, i per beure, per tal que el pa sec no se m'encasti a la gola.

—Deu tenir molts inconvenients, això de ser de carn i ossos —va dir l'Espantaocells, tot pensarós—. Veig que heu de dormir, i menjar, i beure. Això sí, vosaltres teniu cervell; i val la pena de tenir aquests inconvenients a canvi de poder pensar com cal.

Sortint de la barraca i passant entre els arbres van arribar a la vora d'una font d'aigua clara, on la Dorothy begué i es rentà i esmorzà. Llavors es va adonar que li quedava molt poc pa a la cistella, i es va alegrar que a l'Espantaocells no li calgués menjar, perquè amb prou feines en quedava per a ella i el Totó per a la jornada.

Havent esmorzat, quan es disposava a tornar al camí groc, la va sobresaltar una mena de gemec que sentí molt a la vora.

—¿Què ha estat, això? —va exclamar, tota alarmada.

—No ho sé pas —contestà l'Espantaocells—. Però podem anar-ho a veure.

En aquell mateix moment arribà a les seves orelles un altre gemec que semblava que sortís de darrere seu. Es van girar i van avançar uns passos per dins el bosc, fins que la Dorothy descobrí quelcom que brillava sota un raig de sol que es filtrava entre els arbres. Hi va córrer, i es deturà en sec, llançant una exclamació de sorpresa.

Al costat d'un dels enormes arbres del bosc, que algú havia començat a tallar, hi havia un home, bo i dret, tot fet de llauna, amb una destral enlairada a les mans. Tenia el cap, els braços i les cames articulades amb el cos, però s'estava completament immòbil, com si no es pogués moure.

La Dorothy el mirà amb gran sorpresa i l'Espantaocells també; quant al Totó, lladrant desmesuradament, va clavar queixalada en una de les cames de llauna del llenyataire, i deixà anar un crit de dolor, perquè es va fer mal a les dents.

—¿Eres tu el que gemegaves? —va preguntar la Dorothy.

—Sí —contestà l'home de llauna—. Era jo. Fa més d'un any que gemego, i fins ara no m'havia sentit ningú, ni havia vingut ningú a ajudar-me.

—¿Què puc fer per tu? —preguntà la nena, dolçament, commoguda per la tristesa amb què l'home li parlava.

—Vés a buscar un setrill i unta'm les frontisses —va contestar el ninot—. Estan tan rovellades que no em puc moure; si m'untes ben untat, tornaré a trobar-me bé. Trobaràs un setrill en un prestatge de la meva barraca.

La Dorothy va córrer de seguida a la barraca, va trobar un setrill i, tornant prop del ninot de llauna, li va preguntar, tota sol·lícita:

—¿On les tens, les frontisses?

—De primer unta'm el coll —va contestar el Llenyataire de Llauna.

Així ho va fer la nena, i com que el ninot de llauna tenia el coll molt rovellat, l'Espantaocells li va agafar el cap i el va anar movent a poc a poc, d'un costat a l'altre, fins que va quedar ben lliure i l'home va poder girar per si mateix.

—Ara unta'm les frontisses dels braços —li va dir.

La Dorothy les hi va untar, i l'Espantaocells li doblegà els braços amb una gran delicadesa fins que van quedar lliures del rovell i com nous.

El Llenyataire de Llauna va llançar un sospir de satisfacció, i va abaixar la destal, que va deixar estintolada contra l'arbre.

—Uix, quin consol! —va fer—. He estat tot un any amb la destal enlairada, des que em vaig rovellar. Ja era hora de poder-la abaixar! I ara, si em fas el favor d'untar-me les frontisses de les cames, ja tornaré a ser el que era.

Li van untar les cames, doncs, fins que les va poder moure lliurement; i el ninot els donà les gràcies repetidament pel favor que li havien fet, perquè semblava molt educat i molt agraït, l'home.

—Si no haguéssiu passat per aquí potser m'hauria quedat d'aquella manera per sempre més —digué—. Vull dir que m'heu salvat la vida. ¿I com és que heu vingut per aquests verals?

—Fem camí cap a la Ciutat de les Maragdes, per anar a veure el gran Oz —li va explicar la nena—. I hem passat la nit a teva barraca.

—¿I per què el voleu veure, el gran Oz? —preguntà el ninot de llauna.

—Jo vull demanar-li que em torni a Kansas, i l'Espantaocells li vol demanar que li posi una mica de cervell dins del cap —va respondre la Dorothy.

Va semblar que el Llenyataire de Llauna s'ho rumiava una estona, ben rumiat, fins que va dir:

—¿Creieu que Oz em donaria un cor, a mi?

—¿Per què no? —va fer la Dorothy—. No deu ser pas més difícil que donar un cervell a l'Espantaocells.

—Tens raó —digué el Llenyataire de Llauna—. Doncs, si no us fa res que us acompanyi, jo també aniré a la Ciutat de les Maragdes i demanaré a Oz que m'ajudi.

—Som-hi! —va cridar l'Espantaocells, tot content.

I la Dorothy afegí que la seva companyia els seria molt grata. Així, doncs, el Llenyataire de Llauna es posà la destal al muscle, i els tres amics, travessant el bosc, van tornar al camí groc.

El Llenyataire de Llauna havia demanat a la Dorothy que s'emportés el setrill d'oli dins la cistella.

—Perquè si per atzar em plovia al damunt i em rovellava —digué— tornaria a necessitar que m'untéssiu.

Va ser una bona sort de poder comptar amb aquell nou companyó de ruta, perquè amb prou feines havien reprès el camí que van arribar en un indret on els arbres i les branques creixien tan espesses a través del camí que no es podia passar de cap manera. Llavors el Llenyataire de Llauna empunyà la destral i es posà a la feina amb tanta empenta que aviat obrí pas per a tots.

La Dorothy caminava tan abstreta en els seus pensaments que ni se n'adonà quan l'Espantaocells ficà un peu en un sot i caigué rodolant cap a un costat del camí. Tant és així, que va haver de cridar-la perquè l'ajudés a aixecar-se.

—¿Però per què no l'has esquivat, el sot? —li va preguntar el Llenyataire de Llauna.

—Perquè no sóc prou intel·ligent —va contestar l'Espantaocells, alegrement—. Tinc el cap atapeït de palla, saps?, i per això vaig a demanar a Oz que em doni un cervell.

—T'entenc —va fer el Llenyataire de Llauna—. Encara que, ben mirat, la intel·ligència no és pas la millor cosa del món.

—¿Que en tens, tu, de cervell? —li preguntà l'Espantaocells.

—No; tinc el cap completament buit, jo —respongué el Llenyataire—. Però altre temps en vaig tenir, de cervell, i també vaig tenir cor; i havent tastat totes dues coses, m'estimaria molt més tornar a tenir cor.

—¿Es pot saber per què? —va demanar l'Espantaocells.

—T'explicaré la meva història i ho comprendràs de seguida.

Així, doncs, tot fent camí bosc a través, el Llenyataire de Llauna va explicar la història següent:

—El meu pare era un llenyataire que es dedicava a tallar arbres del bosc i es guanyava la vida amb la llenya que venia. Quan vaig ser gran també jo em vaig posar a fer de llenyataire, i quan el meu pare va morir, vaig mantenir la meva mare fins a la seva mort. Llavors vaig decidir que en lloc de viure sol com un mussol valia més que em casés.

»Hi havia una noia Mastegaire tan bonica que aviat me'n vaig enamorar amb tot el cor. Per la seva banda, la noia em va prometre que es casaria amb mi si guanyava prou diners per fer-li una casa més bonica; i és clar, em vaig posar a treballar més de ferm que mai. Però la noia vivia amb una vella que no volia que es casés, perquè era tan gandula que volia que la noia continués vivint amb ella i li fes el menjar i les feines de casa. Per això la vella va anar a trobar la mala Bruixa de l'Est, i li va prometre dues ovelles i una vaca si impedia que ens caséssim. Llavors la Bruixa dolenta m'embruixà la destral, i un bon dia, quan estava fent llenya amb totes les meves forces per poder tenir com més aviat millor la nova casa i poder-me casar, vet aquí que la destral se m'escapà de les mans i em va tallar la cama esquerra.

»De primer això em va semblar una gran desgràcia, perquè sabia prou bé que un home amb una sola cama no serveix gaire per a llenyataire. Per això vaig anar a trobar el llauner i li vaig encarregar que em fes una cama de llauna. Un cop m'hi vaig

haver avesat, la cama m'anava de primera; però, en veure-ho, la mala Bruixa de l'Est es posà furiosa, perquè havia promès a la vella que jo no em casaria amb la bonica Mastegaire. Quan vaig posar-me altra vegada a fer llenya, la destrall em va relliscar i em va tallar la cama dreta. Vaig tornar a cal llauner, i em va fer l'altra cama de llauna, com la primera; quan la destrall embruixada em tallà els braços, l'un després de l'altre, jo, sense tirar-me cap pedra al fetge, me'ls vaig fer de llauna. Llavors la mala Bruixa va fer que la destrall tornés a relliscar i em tallés el cap! Aquell cop sí que vaig pensar que estava ben llest. Però per sort el llauner passava per allà prop, i em va fer un cap de llauna.

»Ben convençut que havia guanyat la partida a la mala Bruixa, em vaig posar a treballar més de ferm que mai. Poc em pensava on podia arribar la malícia de la meva enemiga! El cas és que la Bruixa va trobar una nova manera de matar el meu amor per la bonica Mastegaire: va fer relliscar la meva destrall un altre cop, i aquesta volta l'eina em va partir pel mig, de llarg a llarg, en dues meitats. Una altra vegada el llauner em va salvar, fent-me un cos tot de llauna, i enganxant-m'hi el cap, les mans i els braços amb frontisses, perquè em pogués bellugar com abans. Però, pobre de mi, ara no tenia cor i, per tant, no podia estimar la noia Mastegaire i tant me feia casar-m'hi com no. I suposo que continua vivint amb la vella, esperant que vagi a cercar-la.

»El meu cos brillava d'allò més al sol, i jo n'estava molt cofoi; a més, encara que la destrall em rellisqués no hi feia res, perquè no podia tallar-me. Només corria un perill: que se'm rovellessin les frontisses. Per això tenia sempre un setrill a la barraca i no deixava d'untar-me ben untat sempre que calia. Però un dia me'n vaig oblidar, i, havent-me arreplegat un xàfec, abans que m'adonés del perill que corria, les frontisses se'm van rovellar, i em vaig quedar palplantat enmig del bosc fins que vosaltres vau venir a salvar-me. Va ser una experiència terrible, aquella; però durant tot aquell any que vaig passar d'aquella manera vaig tenir prou temps per a arribar a la conclusió que la cosa més trista que m'havia passat mai havia estat allò de quedar-me sense cor. Quan estava enamorat jo era l'home més feliç del món, però sense cor no es pot estimar, i per això estic ben decidit a demanar a Oz que me'n doni un. Si ho aconsegueixo, aniré a trobar la noia Mastegaire i m'hi casaré.

Tant la Dorothy com l'Espantaocells havien escoltat amb gran interès la història del Llenyataire de Llauna, i ara comprenien per què tenia ganes de tornar a tenir cor.

—Tanmateix —va fer l'Espantaocells—, jo penso demanar un cervell en comptes d'un cor, perquè un home estúpid no sabia què fer-ne, d'un cor, encara que en tingués.

—Doncs jo m'estimo més de tenir cor —va insistir el Llenyataire de Llauna—, perquè la intel·ligència no porta la felicitat, i la felicitat és la cosa millor del món.

La Dorothy no va dir res, perquè li ballava el cap i no sabia quin dels seus dos amics tenia raó; i va acabar per decidir que si podia tornar a Kansas, amb la tia Em, tant s'hi valdria, si el Llenyataire no tenia cervell i l'Espantaocells no tenia cor, o si cada un d'ells assolia el que desitjava.

El que més l'encaparrava era que gairebé no li quedava pa; amb un altre àpat d'ella i el Totó la cistella quedaria ben buida. Ben cert que ni el Llenyataire ni l'Espantaocells no menjaven, però ella no era de llauna ni de palla, i no podia viure si no s'alimentava.

El Lleó Poruc

Tota aquella estona la Dorothy i els seus amics havien fet camí bosc a través. El camí encara era pavimentat de rajoles grogues, però ara era tot cobert de branques seques i de fullaraca i feia de molt mal caminar-hi.

En aquell tros del bosc hi havia molt pocs ocells, perquè als ocells els agrada el camp obert, on hi ha molt de sol; però de tant en tant se sentia l'udol d'alguna salvatgina amagada entre els arbres. Cada vegada que sentia un d'aquells udols, el cor de la menuda feia un salt, perquè no sabia quina mena de bèstia podia fer-los. Però el Totó sí que ho sabia, i per això caminava ben amarrat a la Dorothy, i ni tan sols no responia amb lladrucs.

—¿Quant trigarem a sortir del bosc? —va preguntar la Dorothy al Llenyataire de Llauna.

—No t'ho sabria dir —li respongué aquest—. Com que no hi he estat mai, jo, a la Ciutat de les Maragdes! El meu pare sí que hi va anar, una vegada, quan jo era petit, i va dir que havia hagut de fer un llarg viatge per unes contrades molt perilloses, però que més a prop d'allà on viu Oz l'indret és molt bonic. De totes maneres, el viatge no em fa por, mentre tingui a l'abast el meu setrill; quant a l'Espantaocells, res no li pot fer cap mal, i tu, per la teva banda, portes al front el senyal del petó de la bona Bruixa, i això et protegeix de tot mal.

—¿I el Totó què? —va exclamar la nena, inquieta—. ¿Què el protegirà, a ell?

—L'haurem de protegir nosaltres, si corre cap perill —va respondre el Llenyataire de Llauna.

Acabava de dir-ho quan va sorgir del bosc un terrible rugit, i immediatament després va saltar al mig del camí un enorme lleó. D'un sol cop de pota engegà l'Espantaocells rodolant fins a la cuneta, i va atacar amb les seves esmolades urpes el Llenyataire de Llauna. Però, amb una gran sorpresa del Lleó, les urpes no deixaren ni el més petit senyal en la llauna, tot i que el Llenyataire caigué a terra tan llarg com era i hi restà immòbil.

El petit Totó, ara que tenia un enemic davant, arrencà a córrer cap al Lleó, bordant tan fort com podia, i l'enorme fera obria ja la boca per queixalar el gos quan la Dorothy, tement que el Totó hi deixaria la pell, i sense cap por del perill que corria, saltà cap al Lleó i li clavà un cop de puny al morro amb totes les seves forces, bo i cridant-li:

—Pobre de tu si mossegues el Totó! ¿No te'n dones vergonya, tan grandassot, de mossegar un pobre gosset com aquest?

—No l'he mossegat pas —va dir el Lleó, tot fregant-se el morro amb la pota, allà on la Dorothy li havia clavat el cop de puny.

—Però estaves a punt de fer-ho —va replicar la nena—. Covard, més que covard! Això és el que ets, ve-t'ho aquí!

—Prou que ho sé —féu el Lleó, acotant el cap, tot avergonyit—. Sempre ho he sabut, que sóc un covard. Però, ¿què vols que hi faci, jo?

—Jo què sé, noi! Però mira que clavar una potada a un pobre home de palla com l’Espantaocells!

—¿És de palla? —va preguntar el Lleó, tot sorprès, mentre la nena aixecava de terra l’Espantaocells, el posava dret i li donava la forma amb uns quants copets i sacsejades.

—I tant que és de palla! —va fer la Dorothy, tota enutjada encara.

—Vet aquí perquè l’he tombat tan fàcilment —va dir el Lleó—. Ja m’ha estranyat que fes tants tomballons. ¿I l’altre, també és de palla?

—No —contestà la Dorothy—. L’altre és de llauna.

I va ajudar el Llenyataire a aixecar-se.

—Ara ho entenc. Per això de poc hi deixo les urpes! —va dir el Lleó—. Quan les ungles han esgarrapat la llauna, he sentit una esgarrifança freda que em corria per tota l’esquena. ¿I què és aquesta bestiola que t’estimes tant, pel que sembla?

—És el Totó, el meu gos —respongué la Dorothy.

—¿És de llauna o de palla? —va demanar el Lleó.

—De cap de les dues coses. És un gos de... carn i ossos, vet’ho aquí —féu la nena.

—Ah, caram. És una bestiola ben curiosa; i sembla d’allò més petita, ara que ho veig. Només a un covard com jo se li podria acudir de mossegar una coseta així —va continuar el Lleó, tot trist.

—¿I per què ets tan covard, si es pot saber? —va preguntar la Dorothy, mirant amb curiositat aquella bestiassa, grossa com un cavall petit.

—Noia, és un misteri, això —va respondre el Lleó—. Suposo que vaig néixer així. Tots els altres animals del bosc, com és natural, es pensen que sóc molt valent, perquè a tot arreu es considera el Lleó el rei dels animals. Vaig adonar-me que si bramulava ben fort tots els éssers vivents es morien de por i fugien de mi. Cada vegada que he vist un home, he passat una por, si ho sabies! Però basta que deixi anar un bon bramul perquè tothom fugi cames ajudeu-me. Si els elefants i els tigres i els óssos s’haguessin atrevit a atacar-me, jo hauria fugit corrent, covard com sóc; però, així que em senten bramular, tots fugen de mi, i jo no faig res per evitar-ho, no cal dir-ho.

—Però això no està bé. El rei dels animals no ha de ser poruc —va dir l’Espantaocells.

—Ja ho sé —respongué el Lleó, eixugant-se una llàgrima amb la punta de la cua —; aquest és el meu drama. Per això sóc tan desgraciat. El cas és que quan em trobo en perill, el cor se’m posa a bategar de mala manera.

—Potser pateixes del cor —li va dir el Llenyataire de Llauna.

—Potser sí —va fer el Lleó.

—Si fos així —va continuar el Llenyataire de Llauna— te n’hauries d’alegrar, perquè voldria dir que en tens, de cor. En canvi, jo no en tinc; per això no puc patir del cor.

—Potser si no tingués cor no seria tan poruc —va fer el Lleó, tot pensívol.

—¿I de cervell, que en tens? —li preguntà l’Espantaocells.

—Suposo que sí. No ho he mirat mai —va respondre el Lleó.

—Jo vaig a trobar el gran Oz justament per demanar-li que em doni una mica de cervell, mal que sigui —explicà l’Espantaocells—, perquè tinc el cap ple de palla, jo, saps?

—I jo vaig a demanar-li que em doni un cor —va fer el Llenyataire.

—I jo, que ens ajudi, el Totó i a mi, a tornar a Kansas —va afegir la Dorothy.

—¿Creieu que Oz em donaria una mica de valentia? —va preguntar el Lleó Poruc.

—De la mateixa manera que pot donar-me un cervell —va dir l’Espantaocells.

—O un cor a mi —digué el Llenyataire de Llauna.

—O fer-me tornar a Kansas a mi —va dir la Dorothy.

—Doncs, si no us fa res, vindré amb vosaltres —els digué el Lleó—, perquè la veritat és que la meva vida és insuportable, sense una mica de coratge.

—Ens vindràs de primera —li respongué la Dorothy—, perquè ens ajudaràs a allunyar les altres feres salvatges. Sospito que encara deuen ser més porugues que tu si es deixen espantar tan fàcilment pels teus bramuls.

—Sí que ho són —va fer el Lleó—, però no per això jo sóc més valent; i mentre sàpiga que sóc un covard, mai no seré feliç.

Un cop més, doncs, la colleta es va posar en camí, el Lleó caminant amb pas solemne al costat mateix de la Dorothy. De primer, al Totó no li feia cap gràcia el nouvingut, perquè no podia oblidar que de poc no l’esclafa entre les seves enormes barres; però aviat va començar a reconciliar-s’hi, i el Totó i el Lleó Poruc no van trigar a ser bons amics.

Durant la resta d’aquell dia cap altra aventura no torbà la seva caminada. Només, una vegada, el Llenyataire de Llauna trepitjà sense voler un escarabató que traspassava el camí, i l’esclafà del tot, pobrissó. El Llenyataire de Llauna s’emportà un gran disgust, perquè sempre procurava no fer mal a cap criatura vivent; i, tot caminant, vessà unes quantes llàgrimes de pena i de penediment. Les llàgrimes li van lliscar cara avall fins a les frontisses de la barra, i, és clar, les frontisses se li van rovellar. I quan la Dorothy li va preguntar una cosa, el Llenyataire de Llauna es trobà que no podia respondre, perquè, amb el rovell, les barres li havien quedat enferritjades. Tot espantat, va començar a fer gestos desesperats per demanar a la Dorothy que l’ajudés, però la nena no l’entenia. Tampoc el Lleó no sabia de què se les havia. Però l’Espantaocells va treure el setrill de la cistella de la Dorothy, untà ben untades les barres del Llenyataire i aviat aquest va poder tornar a parlar com abans.

—Això em servirà de lliçó per a vigilar on trepitjo —va dir—. Perquè si esclafo un altre escarabat o una altra cuca, tornaré a plorar, i si ploro se'm rovellaran les barres i no podré enraonar.

Des d'aquell instant va caminar amb gran esment, mirant sempre on posava els peus, i quan veia una formigueta que trescava penosament el camí li saltava pel damunt per no fer-li cap mal. El Llenyataire de Llauna, sabent com sabia que no tenia cor, procurava amb totes les seves forces de no ser cruel o barroer amb ningú.

—Les persones que teniu cor —deia— teniu alguna cosa que us guia i podeu evitar el mal. Però, jo, com que no tinc cor, he d'anar amb molt de compte. Si Oz em dóna un cor, com espero, ja no caldrà que miri tan prim, suposo.

El viatge cap al gran Oz

Aquella nit no van tenir més remei que acampar al peu d'un arbre molt gran que hi havia al bosc, perquè no hi havia cap casa a prop. La brancada els protegia d'allò més bé de la rosada, i el Llenyataire de Llauna va fer una bona pila de llenya amb la seva destral, amb la qual la Dorothy va encendre una esplèndida foguera per escalfar-se i sentir-se menys sola.

La Dorothy i el Totó es van acabar el poc pa que els quedava, i la nena no sabia pas què podrien menjar per esmorzar.

—Si vols —li oferí el Lleó—, m'endinsaré pel bosc i mataré un cérvol per a tu. El podràs rostir amb aquest foc, puix que teniu uns gustos tan estranys que us estimeu més la carn cuita, i podreu fer un bon esmorzar.

—Oh, no, no ho facis, si et plau —implorà el Llenyataire de Llauna—. Si mataves un pobre cérvol em posaria a plorar, ben segur, i se'm tornarien a rovellar les barres.

Tanmateix, el Lleó es va ficar bosc endins, on va trobar sopar per a ell, però com que no va dir en què havia consistit, ningú no va saber què havia menjat. Quant a l'Espantaocells, va trobar un arbre tot carregat de nous i n'omplí la cistella de la Dorothy, de manera que la nena no hauria de passar gana durant molt de temps. La Dorothy trobà molt amable el gest de l'Espantaocells, però això no la privà de fer-se un bon tip de riure veient la poca traça amb què la pobra criatura aplegava les nous. Les seves mans encoixinades eren tan poc traçudes i les nous tan petites que gairebé n'hi queien tantes a terra com en posava dins la cistella; però a ell tant li feia perquè així tenia una excusa per a mantenir-se lluny de la foguera; tenia tanta por que una guspira se li agafés a la palla i el fes cremar tot ell! Per això es mantenia prou lluny de les flames, i només s'hi va atansar per tapar la Dorothy amb un bon tou de fulles seques quan la nena es va ajeure a terra per posar-se a dormir. Les fulles seques li feien una bona escalforeta, i la Dorothy va dormir profundament fins al matí. Quan es va fer de dia la nena es va rentar la cara en un rierol i poc després tots plegats van tornar a posar-se en camí cap a la Ciutat de les Maragdes.

Els esperava un dia ben accidentat, als viatgers. Amb prou feines devia fer una hora que caminaven quan es van trobar davant un gran vall que travessava el camí i migpartia el bosc; el vall era tan llarg que no es veia pas per on començava ni per on acabava. Era un vall molt ample, i els viatgers, atansant-se fins a la vora mateix per mirar cap al fons, van veure que era molt fondo i que al final de tot hi havia roques enormes i punxegudes. Els costats del vall eren tan abruptes que ningú no hauria pogut baixar-hi, i, un moment, van pensar que allà s'havia acabat el seu viatge.

—¿Què farem, ara? —va exclamar la Dorothy, desconsolada.

—No ho sé pas —li digué el Llenyataire de Llauna.

Quant al Lleó, agità la seva espessa crinera, tot pensarós. Però l'Espantaocells va dir:

—Hi ha una cosa certa: que no podem volar, i també que cap de nosaltres no és capaç de baixar fins al fons d'aquest enorme vall. Per tant, si no el podem traspasar d'un salt, aquí ens tocarà quedar-nos.

—Jo em penso que sí que podria saltar per damunt —va dir el Lleó Poruc, després d'haver mesurat la distància.

—Doncs, així, no hi ha problema —exclamà l'Espantaocells—, perquè ens pots fer travessar a tots si et pugem a l'esquena, un després de l'altre.

—Ho provaré —va dir el Lleó—. ¿Qui vol ser el primer?

—Jo mateix —declarà l'Espantaocells—; perquè si resultava que no podies acabar de fer el salt, la Dorothy es mataria, i el Llenyataire de Llauna quedaria tot bonyegat si queia damunt les roques del fons. En canvi, si sóc jo el que caic no passarà res, perquè no em faré cap mal.

—Per la meva banda, tinc una por de caure que em moro —va dir el Lleó Poruc—; però suposo que no hi ha més remei que provar-ho. Puja'm a l'esquena, doncs, i ho provarem.

L'Espantaocells es va enfilem a cavall a l'esquena del Lleó, i l'enorme fera es va acostar fins al caire mateix del vall i s'arrupí tot ell.

—¿Per què no arrenques a córrer i saltes? —preguntà l'Espantaocells.

—Perquè és així com fem aquestes coses, els lleons —respongué l'animal.

Llavors, fent un gran bot, va saltar a través de l'aire i aterrà perfectament a l'altra banda. Tots van estar molt contents de veure amb quina facilitat ho havia fet, i, després que l'Espantaocells va haver descavalcat del Lleó, aquest tornà a traspasar el vall d'un salt.

La Dorothy va decidir ser la segona; així, doncs, agafà en braços el Totó i muntà a cavall del Lleó, aferrant-se fortament a la seva crinera amb una sola mà. Un moment després, li va semblar que volava pels aires; i de seguida, abans que tingués temps de pensar-hi, ja es trobava sana i estàlvia a l'altra banda. El Lleó tornà a saltar per tercera vegada i va fer travessar al Llenyataire de Llauna, i després tots plegats van seure una estona per donar temps a la fera de reposar, perquè a còpia de saltar amb prou feines podia respirar i panteixava com un gossot que hagués corregut llarga estona.

En aquella banda del vall, el bosc era molt espès, i tenia un aire fosc i trist. Un cop el Lleó va haver reposat, van reprendre la marxa pel camí de rajoles grogues, en silenci, tots pensatius, demanant-se si mai arribarien a la fi del bosc i retrobarien el sol. Per acabar d'inquietar-los, no van trigar a sentir sorolls molt estranys en la fondària del bosc, i el Lleó els digué en veu baixa que era en aquella zona del país on vivien els Kalidahs.

—¿I què són els Kalidahs? —va demanar la nena.

—Són unes feres monstruoses, que tenen el cos com els óssos i el cap com els tigres —respongué el Lleó—, i unes urpes tan llargues i esmolades que em podrien estripar pel mig tan fàcilment com jo podria matar el Totó. Em fan una por terrible, a mi, els Kalidahs.

—No m'estranya gens, que et facin por —va fer la Dorothy—. Deuen ser unes feres terribles.

El Lleó estava a punt de respondre quan es van trobar tot d'una davant per davant d'un altre vall que travessava el camí; però aquest era tan profund i tan ample que el Lleó va veure de seguida que no podria saltar per damunt.

Es van asseure, doncs, per rumiar què podrien fer, i, al cap de profundes meditacions, l'Espantaocells digué:

—Aquí mateix, a tocar del vall hi ha un arbre molt alt i gros. Si el Llenyataire de Llauna pogués tallar-lo i fer-lo caure cap a l'altre costat, podríem traspasar el vall tranquil·lament, fent servir l'arbre de pont.

—És una bona pensada —va dir el Lleó—. Qualsevol diria que hi tens un bon cervell, dins el cap, en comptes de palla.

El Llenyataire posà mans a l'obra tot seguit, i la seva destral era tan esmolada que aviat l'arbre va ser tallat i a punt de caure. Llavors el Lleó estintolà les seves fortes davanteres contra el tronc i el va empènyer amb tota la seva força, i a poc a poc l'enorme arbre es va anar inclinant i va caure fent un fort cruixit a través del vall, de manera que les branques més altes van quedar a l'altra banda.

Tot just havien començat a passar per aquell pont tan original quan un fort udol els obligà a aixecar la mirada, i van veure amb gran horror dues enormes feres amb el cos dels óssos i el cap com els dels tigres, que corrien cap a ells.

—Són el Kalidahs! —va exclamar el Lleó Poruc, posant-se a tremolar.

—De pressa! —cridà l'Espantaocells—. Passem d'una vegada.

La Dorothy passà la primera portant el Totó als braços; la seguia el Llenyataire de Llauna, i darrere seu, l'Espantaocells. El Lleó, tot i que tenia força por, es girà per plantar cara als Kalidahs, i va deixar anar un bramul tan fort i terrible que la Dorothy va xisclar i l'Espantaocells va caure d'esquena; fins i tot els ferotges animals es van deturar en sec i se'l van mirar tots sorpresos.

Però veient que eren més grossos que el Lleó, i recordant que ells eren dos mentre que de Lleó només n'hi havia un, els Kalidahs van tornar a arrencar a córrer, i el Lleó travessà per l'arbre i es va girar per veure què pensaven fer les dues feres. Sense parar-se ni un moment, els ferotges animals van començar també a passar pel tronc de l'arbre, i el Lleó va dir a la Dorothy:

—Estem perduts, perquè és ben segur que ens faran miques amb les seves esmolades urpes. Però tu no et moguis de prop meu, i jo lluitaré contra ells mentre pugui.

—Un moment! —exclamà l'Espantaocells.

Es veu que havia estat rumiant què podria fer, i ara demanà al Llenyataire que tallés l'extrem de l'arbre que es recolzava al costat del vall on ells es trobaven.

El Llenyataire de Llauna començà immediatament a destralejar les branques, i en el mateix moment en què els dos Kalidahs estaven a punt d'acabar de passar, l'arbre va caure amb un gran estrèpit dintre del vall, arrossegant amb ells els ferotges animals, que van quedar destrossats contra les punxegudes roques del fons.

—Uf! —va dir el Lleó Poruc, deixant anar un sospir de descans—. Ara veig que encara no era la nostra hora, i me n'alegro perquè ha de ser una cosa molt incòmoda això de no ser viu. Aquests animalots m'han fet tanta por que el cor encara em batega de mala manera.

—Ah! —va exclamar tristament el Llenyataire de Llauna—. Què més voldria jo, que tenir un cor que bategués!

Aquesta aventura va fer que els viatgers desitgessin més que mai sortir del bosc, i van posar-se a caminar tan de pressa que la Dorothy acabà de cansar-se, i li va caldre cavalcar a l'esquena del Lleó.

Amb gran alegria de tots, els arbres es feien més escassos a mesura que anaven avançant, i a la tarda van arribar de sobte a la vora d'un riu molt ample. Les seves aigües corrien ràpidament davant seu. A l'altra banda del riu veien el camí de rajoles grogues que s'endinsava en un paisatge d'allò més bonic, amb tot de prades verdes puntejades de flors de colors i amb tot d'arbres a banda i banda carregats de deliciosos fruits. En van tenir una gran joia, de veure aquell indret tan bonic davant d'ells.

—¿Com ho farem per a creuar el riu? —preguntà la Dorothy.

—Aviat serà fet —va respondre l'Espantaocells—. El Llenyataire de Llauna ens construirà un rai, i podrem passar a l'altra banda navegant.

El Llenyataire, doncs, va agafar la destal i va començar a tallar arbres petits per fer-ne un rai, i mentre així trescava, l'Espantaocells va trobar a la vora del riu un arbre carregat de fruita d'allò més bona. La Dorothy se n'alegrà molt, perquè en tot el dia no havia menjat altra cosa que nous, i es va fer un bon tip de fruita madura.

Però fer un rai no és cosa de bufar i fer ampolles, encara que se sigui tan traçut i infatigable com el Llenyataire de Llauna, i quan va arribar la nit la feina encara no era acabada. Així, doncs, van trobar un indret acollidor sota els arbres, on van dormir d'allò més bé fins al matí; i la Dorothy va somiar la Ciutat de les Maragdes i el bon màgic Oz, que aviat l'ajudaria a tornar al seu país.

El camp de roselles mortals

El nostre petit grup de viatgers es despertà l'endemà al matí ben refet i ple d'esperances, i la Dorothy esmorzà com una princesa, atipant-se de préssecs i prunes dels arbres que creixien a la vora del riu.

Darrere seu quedava la fosca boscúria que havien travessat sense prendre mal, malgrat tots els obstacles; i davant seu s'estenia un país deliciós i assolellat que semblava que els convidés a seguir cap a la Ciutat de les Maragdes.

És clar que encara hi havia aquell riu tan ample que els separava d'aquell país tan bonic, però el rai ja estava gairebé acabat, i després que el Llenyataire de Llauna va haver tallat uns quants troncs més i els va haver lligat amb uns travessers de fusta, van poder emprendre la marxa. La Dorothy es va asseure al bell mig del rai, amb el Totó als braços. Quan el Lleó Poruc hi pujà, el rai estigué a punt de capgirar-se, perquè el Lleó era gros i pesava molt, però l'Espantaocells i el Llenyataire de Llauna es van asseure a l'altre extrem per equilibrar el rai, i van empunyar uns pals ben llargs que els serviren per a empènyer el rai a través del corrent.

De moment tot anava bé, però quan van ser al bell mig del riu, el ràpid corrent començà a emportar-se el rai cap avall, cada vegada més lluny del camí de rajoles grogues, i l'aigua era tan profunda que les llargues perxes no arribaven a tocar el fons.

—Malament —va dir el Llenyataire de Llauna—, perquè si no el podem travessar, el riu ens portarà cap al país de la mala Bruixa de l'Oest, que ens embriuarà i ens farà esclaus.

—I llavors jo em quedaré sense cervell —va dir l'Espantaocells.

—I jo sense coratge —va dir el Lleó Poruc.

—I jo sense cor —va dir el Llenyataire de Llauna.

—I jo no podré tornar mai més a Kansas —va dir la Dorothy.

—No res, que hem de fer tot el que puguem per a arribar a la Ciutat de les Maragdes —continuà l'Espantaocells.

I va fer tanta força amb la seva perxa, que li va quedar clavada en el fang del fons del riu, i, abans que pogués desclavar-la i deixar-la anar, el rai va continuar corrent avall i el pobre Espantaocells es va quedar aferrat a la perxa al bell mig del riu.

—Adéu! —els cridà.

A tots els dolia molt de perdre'l; tant, que fins i tot el Llenyataire de Llauna es posà a plorar, però per sort es va recordar que podria rovellar-se, i s'afanyà a eixugar-se les llàgrimes amb el davantal de la Dorothy.

Cal dir que la situació era desesperada per a l'Espantaocells.

—Ara estic pitjor que abans de trobar la Dorothy —pensava—. Llavors em trobava clavat en un pal enmig d'un camp de blat de moro, on podia fer veure que

espantava els ocells, almenys; en canvi, què dimonis hi fa un espantaocells clavat en un pal enmig d'un riu! Ja estic veient que em quedaré sense cervell, al capdavall!

El rai surava aigua avall, i el pobre Espantaocells es quedava cada vegada més endarrere. Llavors el Lleó va dir:

—Cal que fem alguna cosa per a salvar-lo. Provaré de nedar fins a la riba estirant el rai, si m'agafeu ben fort per la cua.

Saltà a l'aigua, doncs, i el Llenyataire de Llauna va córrer a agafar-li la cua, mentre el Lleó començava a nedar amb totes les seves forces cap a la riba. Li calia fer un gran esforç, tot i que era molt fort; però a poc a poc van anar apartant-se del corrent i a l'últim la Dorothy va poder empunyar la perxa del Llenyataire de Llauna i ajudà a empènyer el rai cap a terra.

Quan van arribar finalment a la riba i van saltar damunt de la verda herba que hi creixia, estaven completament exhausts; a més a més, sabien que el corrent els havia allunyat molt del camí de rajoles grogues que conduïa a la Ciutat de les Maragdes.

—¿I ara què farem? —preguntà el Llenyataire de Llauna, mentre el Lleó s'ajeia a l'herba per eixugar-se al sol.

—D'una manera o altra hem de tornar al camí —va dir la Dorothy.

—Jo crec que el millor que podem fer és caminar per la vora del riu, corrent amunt, fins que arribem altra vegada al camí —va dir el Lleó.

Així, doncs, un cop van haver reposat, la Dorothy agafà la seva cistella i tots plegats es van posar en camí per la vora del riu, on creixia l'herba, amb la intenció de retrobar el camí d'on el corrent els havia allunyat. Era un indret deliciós, tot ple de flors i de fruiters i de sol que tot ho alegrava, i si no hagués estat per la desgràcia del pobre Espantaocells haurien estat ben feliços.

Caminaven tan de pressa com podien, i només la Dorothy s'aturava de tant en tant per collir una bonica flor; i al cap d'una estona el Llenyataire de Llauna cridà:

—Mireu!

Tots van mirar cap al riu i van veure l'Espantaocells enfilat a l'extrem del seu pal, enmig de l'aigua, tot sol i tot trist.

—¿Què podríem fer per a salvar-lo? —va preguntar la Dorothy.

El Lleó i el Llenyataire van remenar el cap negativament perquè no ho sabien pas. Llavors es van asseure a la vora del riu i es van quedar mirant tot tristos l'Espantaocells fins que passà prop d'ells, volant, una Cigonya que, en veure'ls, es deturà a reposar a la vora de l'aigua.

—¿Qui sou, i on aneu? —va demanar la Cigonya.

—Jo em dic Dorothy —respongué la nena—, i aquests són els meus amics, el Llenyataire de Llauna i el Lleó Poruc. Anem cap a la Ciutat de les Maragdes.

—No és pas aquest, el camí —digué la Cigonya, tot torçant el llarg coll i mirant tafanerament l'estrany grupet.

—Prou que ho sé —va dir la Dorothy—, però hem perdut l'Espantaocells, i ara mateix estàvem dient com podríem fer-ho, per a salvar-lo.

—¿On és? —va preguntar la Cigonya.

—Allà, enmig del riu —va contestar la nena.

—Si no fos tan gros i pesant jo us el podria portar —va suggerir la Cigonya.

—No ho és gens, de pesant —saltà la Dorothy, de seguida—, perquè és tot ple de palla; si ens el tornes, t'estarem agraïts per sempre més.

—Bé, ho provaré —va dir la Cigonya—; però si el trobo massa pesant per a portar-lo el tornaré a deixar caure al riu.

L'enorme ocell arrencà a volar per damunt de l'aigua fins que arribà on hi havia l'Espantaocells, al capdamunt de la seva perxa. Llavors la Cigonya, amb les seves grans urpes, aferrà l'Espantaocells pel braç, l'aixecà pels aires i el tornà a la vora del riu, on l'esperaven la Dorothy, el Lleó, el Llenyataire de Llauna i el Totó.

Quan l'Espantaocells es trobà altra vegada amb els seus amics, va estar tan content que els abraçà fortament a tots, i fins i tot el Lleó i el Totó; i tot fent camí, llançava un crit d'alegria a cada pas, de content que estava.

—Ja em temia que em tocava quedar-me al riu per sempre més —digué—; sort que aquesta bona Cigonya m'ha salvat. Si mai arribo a tenir cervell, miraré de tornar-la a trobar per ferli algun servei en paga.

—No n'hi ha per a tant —va dir la Cigonya, que volava al costat d'ells—. A mi m'agrada, d'ajudar la gent. Però ara me n'he d'anar, perquè els meus fills m'esperen al niu. Espero que trobeu la Ciutat de les Maragdes i que Oz us ajudi.

—Gràcies —li va contestar la Dorothy.

Llavors la bona Cigonya arrencà a volar cel amunt i aviat es va perdre de vista.

Van seguir caminant, tot escoltant el cant dels ocells de vius colors i admirant les boniques flors, que ara creixien tan espesses que la terra semblava coberta d'una catifa. N'hi havia de grogues i de blanques i de blaves i de roses, i grans extensions de roselles vermelles, de color tan viu que gairebé enlluernaven la Dorothy.

—¿Oi que són boniques? —feia la nena, tot respirant el perfum de les flors.

—Suposo que sí —va contestar l'Espantaocells—. Quan tindrè cervell probablement m'agradaran més.

—Si tingués cor, segurament me n'enamoraria —va afegir el Llenyataire de Llauna.

—A mi sempre m'han agradat, les flors —va dir el Lleó—. Semblen tan indefenses i fràgils! Però al bosc no n'hi ha, de colors tan vius com aquestes.

A mesura que avançaven, cada vegada hi havia més roselles i menys flors d'altres menes, i aviat es van trobar enmig d'una gran prada tota coberta de roselles. Ara bé: com és ben sabut, en els llocs on creixen moltes d'aquestes flors juntes, hi ha una olor tan forta que tothom que la respira cau adormit, i si la persona que s'adorm no és allunyada de seguida del perfum de les flors es queda així adormida per sempre més. Però la Dorothy no ho sabia, i, a més, no podia allunyar-se d'aquelles flors de color vermell viu que creixien pertot; per això aviat va sentir que li pesaven les parpelles, i li van venir ganes d'asseure's una estona a reposar i a dormir.

Però el Llenyataire de Llauna no ho volia de cap manera.

—Ens hem d'afanyar i tornar al camí de rajoles grogues abans que es faci fosc — va dir.

I l'Espantaocells també ho trobava. Per això van continuar caminant fins que la Dorothy no va poder més. Els ulls se li van tancar malgrat els seus esforços per mantenir-se desperta, i, oblidant on era, va caure a terra, ben adormida, entre les roselles.

—¿Què farem? —preguntà el Llenyataire de Llauna.

—Si la deixem aquí morirà —digué el Lleó—. L'olor de les flors ens està matant a tots. Jo amb prou feines puc mantenir els ulls oberts, i el gos ja s'ha adormit.

Era veritat; el Totó havia caigut adormit al costat de la seva mestresseta. En canvi, a l'Espantaocells i al Llenyataire de Llauna, com que no eren de carn i ossos, l'olor de les flors no els feia res.

—Arrenca a córrer —va demanar l'Espantaocells al Lleó— i allunya't d'aquestes flors mortals tan de pressa com puguis. Nosaltres portarem la nena a pes de braços, però si tu queies adormit ets tan gros que no podríem portar-te.

El Lleó, doncs, procurà espavilar-se i va arrencar a córrer tan de pressa com podia. Al cap d'un moment ja s'havia perdut de vista.

—Fem cadireta amb les mans, per portar la Dorothy —va dir l'Espantaocells.

Van agafar el Totó i el van posar a la falda de la Dorothy i després van fer la cadireta amb les mans i amb els braços que feien de braços de seient, i van emportar-se la nena, bo i adormida entre les flors.

Camina que caminaràs, semblava que la gran catifa de flors mortals que els voltava no s'havia d'acabar mai. Van seguir la recolzada del riu, i a l'últim van trobar el seu amic Lleó, profundament adormit entre les roselles. Les flors havien estat massa poderoses per a l'enorme animal, i el Lleó havia acabat per cedir i havia caigut adormit a poca distància d'on s'acabava el camp de roselles i on començava una prada d'herba verda d'allò més bonica que s'estenia davant d'ells.

—No podem fer res per ell —va dir tristament el Llenyataire de Llauna— perquè pesa massa per a poder portar-lo. L'haurem de deixar aquí, dormint eternament, i potser somiarà que ha trobat el coratge que li manca.

—Quin greu que em sap! —exclamà l'Espantaocells—. El Lleó era un company de primera, tot i ser tan poruc. Però continuem!

Van portar la nena adormida fins a un indret molt bonic, a la vora del riu, prou lluny del camp de roselles perquè no hagués de respirar la metzina de les flors, i allà la van ajeure suaument damunt l'herba, per esperar que l'aire fresc la despertés.

La Reina dels ratolins de camp

—Ja no devem ser gaire lluny del camí de rajoles grogues —féu l’Espantaocells, dret al costat de la nena— perquè ja som a prop del lloc d’on se’ns va emportar el riu.

El Llenyataire de Llauna estava a punt de respondre quan va sentir un bramul molt greu, i quan va tombar el cap (que funcionava d’allò més bé amb les seves frontisses) va veure un estrany animal que s’atansava cap a ell saltant per damunt l’herba. Era un enorme gat mesquer groc, i el Llenyataire suposà que devia estar perseguint algun altre animal, perquè duia les orelles totes plegades a tocar del cap i obria una boca molt grossa, ensenyant dues rengleres de dents esgarrifoses, mentre els ulls vermellors li brillaven com boles de foc. Quan se’ls atansà més, el Llenyataire de Llauna va veure que el gat mesquer perseguia un ratolinet gris de camp, i, tot i que no tenia cor, va trobar que no estaria gens bé que el gat mesquer matés una criatura tan bufona i inofensiva.

Per això el Llenyataire va aixecar la destrala, i quan el gat mesquer li passava per davant la deixà caure amb tanta força que li tallà el coll en rodó, i l’animal rodolà fins als seus peus en dos trossos separats.

El ratolí de camp, veient-se lliure del seu enemic, es va aturar en sec; i atansant-se a poc a poc al Llenyataire, li va dir amb la veueta aguda:

—Oh, moltes gràcies! Gràcies d’haver-me salvat la vida!

—I ara, no val la pena —va fer el Llenyataire—. Has de saber que no tinc cor, i per això procuro ajudar tots els que poden tenir necessitat d’un amic, encara que només es tracti d’un ratolí.

—Només un ratolí! —exclamà l’animaló, tot indignat—. Perquè ho sàpigues, sóc una reina, la Reina de tots els ratolins de camp!

—Ah, renoi! —va dir el Llenyataire, fent-li una reverència.

—De manera que has fet una gran proesa i un acte de valentia en salvar la meua vida —va afegir la Reina.

En aquell moment s’apropaven corrent uns quants ratolins, tan de pressa com les potetes podien portar-los, i quan van veure la seva Reina van exclamar:

—Oh, majestat, ens pensàvem que us havien matat! ¿Com us ho heu fet per a fugir del gran gat mesquer?

I tots els ratolins s’inclinaven en una reverència tan profunda davant la petita Reina que gairebé semblava que feien la figuereta.

—Vet aquí que aquest divertit home de llauna —els explicà la Reina— ha mort el gat mesquer i m’ha salvat la vida. Per tant, d’ara endavant caldrà que el serviu i obeïu els seus més petits desigs.

—Així ho farem! —van cridar tots els ratolins en un cor de veus agudes.

I van sortir corrent en totes direccions, perquè el Totó, que acabava de despertar-se, en veure tots aquells ratolins al voltant seu, deixà anar un lladruc de joia i es

plantà d'un salt enmig de la colla. Al Totó l'havia divertit sempre d'allò més perseguir els ratolins, quan vivia a Kansas, i no hi veia cap mal.

Però el Llenyataire de Llauna va agafar el gos en els seus braços i l'aferrà ben fort, mentre cridava als ratolins:

—Torneu! Torneu! El Totó no us farà res.

En sentir això, la Reina dels ratolins va treure el cap de darrere un matoll i preguntà esporuguida:

—¿Estàs ben segur que no ens mossegarà?

—No li ho permetré pas —va dir el Llenyataire—; no tingueu por, us dic.

L'un rere l'altre els ratolins van anar tornant, a poc a poc, i el Totó no tornà a lladrar, tot i que no parava d'esforçar-se per fugir dels braços del Llenyataire, i fins i tot l'hauria mossegat si no fos que sabia perfectament que era de llauna. Finalment, un dels ratolins més grossos prengué la paraula:

—¿Hi ha alguna cosa que puguem fer —va preguntar— per a pagar-te el servei que ens has fet en salvar la vida de la nostra Reina?

—No pas que jo sàpiga —respongué el Llenyataire.

Però l'Espantaocells, que havia fet grans esforços per rumiar alguna cosa sense sortir-se'n, perquè tenia el cap ple de palla, saltà tot d'una:

—I tant! Podeu salvar el nostre amic, el Lleó Poruc, que s'ha quedat adormit al camp de les roselles.

—¿Un lleó? —exclamà la petita Reina—. I ara! Se'ns menjaria!

—I ca! —va fer l'Espantaocells—. Aquest lleó és un covard.

—¿De debò? —preguntà el ratolí.

—Ell mateix ho reconeix —respongué l'Espantaocells—. Seria incapaç de fer cap mal a un amic nostre. Si ens ajudeu a salvar-lo, us prometo que us tractarà amb tota mena de miraments.

—Molt bé —va fer la Reina—. Confiem en la vostra paraula. Però, ¿què podem fer?

—¿Que són gaires, els ratolins que et tenen per Reina i estan disposats a obeir-te?

—Ja ho crec! Són a milers —va respondre la petita Reina.

—Doncs fes-los anar a buscar a tots; que vinguin de seguida i que cada un porti un tros de cordill ben llarg.

La Reina es va adreçar als ratolins que la voltaven i els ordenà que anessin immediatament a buscar tota la seva gent. De seguida que van sentir les seves ordres van arrencar a córrer en totes direccions, tan de pressa com podien.

—I ara —digué l'Espantaocells al Llenyataire de Llauna—, vés a tallar uns quants arbres de la vora del riu i fes un carro per a poder portar-hi el Lleó.

El Llenyataire va posar mans a l'obra de seguida i aviat va haver construït un carretó amb els troncs dels arbres, després de tallar-los les branques i les fulles. Uní els troncs amb altres trossos de fusta i va fer les quatre rodes amb quatre rodanxes

d'un tronc molt gros. Tan de pressa i tan bé va fer la feina que quan els ratolins començaven a arribar ja tenien el carretó a punt.

Els ratolins arribaven de totes les direccions, a milers: ratolins grossos, ratolins petits i ratolins de grandària mitjana; i cada un d'ells portava un tros de cordill a la boca. Va ser en aquell moment, aproximadament, que la Dorothy es despertà de la seva llarga dormida i obrí els ulls. Es quedà d'allò més parada de trobar-se ajaguda damunt l'herba, voltada de ratolins que la miraven esporuguits. Però l'Espantaocells li ho explicà tot, i girant-se cap a la distingida ratolina Reina, va dir:

—Deixa'm que et presenti sa majestat, la Reina.

La Dorothy la saludà respectuosament amb el cap i la Reina li féu una digníssima salutació, després de la qual la Reina i la nena van quedar molt amigues.

L'Espantaocells i el Llenyataire van començar a junyir els ratolins al carretó amb els cordills que ells mateixos havien portat, lligant un dels extrems del cordill al coll de cada ratolí i l'altre extrem al carretó. És clar que el carretó era mil vegades més gros que cap dels ratolins que l'havien d'arrossegar; però un cop tots els ratolins van estar ben lligats, van poder-lo estirar amb tota facilitat. Fins i tot l'Espantaocells i el Llenyataire de Llauna hi van poder pujar, i així van ser conduïts pels seus originals cavallets fins al lloc on el Lleó continuava dormint.

No sense grans esforços, perquè el Lleó pesava molt, van aconseguir de carregar-lo damunt el carretó. Llavors la Reina s'afanyà a donar l'ordre de marxa a la seva gent, perquè tenia por que si els ratolins passaven massa estona enmig de les roselles també es quedarien adormits.

De primer, els pobres animalons, tot i que eren una colla, amb prou feines podien moure el carretó, de tant que pesava; però el Llenyataire i l'Espantaocells es van posar a empènyer per darrere i així la cosa anà millor. Aviat van haver tret el Lleó del camp de roselles per portar-lo a la verda prada, on podria respirar altra vegada l'aire fresc, en comptes del perfum metzinós de les flors.

La Dorothy els sortí a rebre i donà les gràcies als ratolins, tota entenedrida, perquè havien salvat de la mort el seu company. La nena li havia agafat tant d'afecte, a l'enorme Lleó, que tenir una gran alegria de veure'l salvat.

Després els ratolins es van deslligar del carretó i van tornar-se'n corrent cap als seus caus, pel mig de l'herba. La Reina dels ratolins va ser la darrera d'anar-se'n.

—Si mai ens torneu a necessitar —va dir—, sortiu als camps i crideu-nos, i us sentirem i vindrem a ajudar-vos. Adéu-siau!

—Adéu-siau! —van respondre tots.

I la Reina va arrencar a córrer, mentre la Dorothy subjectava estretament el Totó perquè no es posés a perseguir-la.

Després es van asseure al costat del Lleó per esperar que es despertés; i l'Espantaocells va portar a la Dorothy una mica de fruita d'un arbre proper, que la nena es menjà per sopar.

El Guardià del Portal

El Lleó Poruc va trigar una mica a despertar-se, perquè havia passat molta estona entre les roselles, respirant el perfum mortal; però quan obrí els ulls i baixà del carretó, s'alegrà d'allò més de trobar-se encara en vida.

—Prou que vaig córrer tant com podia —explicà, asseient-se i badallant—, però les flors feien un perfum massa fort per a mi. ¿Com us ho heu fet per a treure'm d'allà?

Llavors li van parlar dels ratolins i li van explicar amb quina generositat l'havien salvat de la mort; i el Lleó Poruc, tot rient, va dir:

—Jo que sempre m'havia pensat que era tan gros i terrible! I, ja ho veieu, unes cosetes tan menudes com aquelles flors han estat a punt de matar-me, i uns animalets tan petits com aquests ratolins m'han salvat la vida. Quina cosa més estranya, oi? I ara, companys, ¿què podem fer?

—Hem de continuar caminant fins que tornem a trobar el camí groc —digué la Dorothy— i llavors podrem seguir fins a la Ciutat de les Maragdes.

Així, doncs, un cop el Lleó va estar ben refet, van reprendre el camí, avançant joiosament a través de l'herba suau i fresca, i no van trigar gaire a arribar al camí groc, que van seguir per continuar el viatge cap a la Ciutat de les Maragdes on vivia el gran Oz.

Ara el camí era planer i ben pavimentat, i el paisatge que el voltava era d'allò més bonic. Els nostres viatgers estaven d'allò més contents d'haver deixat endarrere el bosc i els nombrosos perills que havien trobat en les seves tenebres. Ara tornaven a veure cledes a banda i banda del camí, només que aquestes eren pintades de color verd, i quan van arribar a una caseta on vivia evidentment un pagès, la caseta també era pintada de verd. Durant la tarda van passar per davant d'altres casetes com aquella, i, de vegades, la gent sortia a la porta i els mirava com si volguessin fer-los alguna pregunta, però cap dels habitants del país no els adreçava paraula, a causa del gran Lleó, que els feia molta por. Tothom anava vestit d'un color verd maragda preciós i portava barrets punxeguts com els dels Mastegaires.

—Això deu ser el país d'Oz —va dir la Dorothy—; ben segur que ja devem ser a prop de la Ciutat de les Maragdes.

—Sí —va fer l'Espantaocells—, aquí tot és verd, mentre que al país dels Mastegaires el blau era el color predilecte. Però la gent d'aquí no sembla tan amable com ho eren els Mastegaires, i em temo que no trobarem cap lloc on passar la nit.

—M'agradaria poder menjar alguna altra cosa que no fos fruita —va dir la nena—, estic segura que el Totó s'està morint de gana. Deturem-nos a la primera casa que trobem i a veure què ens diuen.

Així caminant, van arribar a una masia bastant gran, i la Dorothy, sense cap mena de por, s'atansà a la porta i hi va trucar. Una dona l'entreobrí justet per poder mirar

qui trucava i va dir:

—¿Què vols, nena, i per què vas amb aquest Lleó tan gros?

—Voldríem passar la nit a casa vostra, si ens ho permetéssiu —va respondre la Dorothy—. Quant al Lleó, és el meu amic i company, i no tingueu por que us faci cap mal.

—¿És manso? —va preguntar la dona, obrint una mica més la porta.

—I tant! —va dir la nena—. A més, és d'allò més poruc. Ben segur que li fareu més por vós a ell que ell a vós.

—D'acord —va dir la dona, després de rumiar-s'ho i de llançar una altra ullada al Lleó—. Si és així, podeu entrar, i us donaré una mica de sopar i un lloc on pugueu dormir.

Així, doncs, tots van entrar a la casa on vivien, a més d'aquella dona, dues criatures i un home. L'home s'havia fet mal en una cama, i estava ajagut en una màrrega que hi havia en un racó. Tots plegats semblaven d'allò més sorpresos de veure un grup tan estrany, i mentre la dona s'aqueferava tot parant taula, l'home preguntà:

—¿Es pot saber on aneu, tots plegats?

—A la Ciutat de les Maragdes —va dir la Dorothy— a veure el gran Oz.

—Caram, caram! —va exclamar l'home—. ¿I esteu segurs que Oz us voldrà rebre?

—¿Per què no? —va fer la nena.

—Pel que diuen, no deixa mai que ningú arribi a la seva presència. Jo he estat a la Ciutat de les Maragdes moltes vegades, i és una ciutat molt bonica i meravellosa; però mai no m'ha estat permès de veure el Gran Oz, ni sé de cap persona vivent que l'hagi vist mai.

—¿No surt mai de casa, doncs? —va preguntar l'Espantaocells.

—No, mai. Es passa dia darrere dia assegut al gran saló del tron del seu palau, i ni tan sols els seus servents l'han vist mai cara a cara.

—¿Quin aspecte té? —va preguntar la nena.

—Fa de mal dir —va fer l'home, tot pensatiu—. Oz és un gran bruixot, sabeu?, i pot adoptar la forma que vol. Per això n'hi ha que diuen que sembla un ocell; d'altres, que sembla un elefant; i d'altres encara, que sembla ben bé un gat. De vegades s'apareix com una bella fada, o com un follet, o sota qualsevol altra aparença que li plagui. Però no hi ha persona vivent que pugui dir com és el veritable Oz, en la seva veritable forma.

—Que és estrany, tot plegat! —va dir la Dorothy—. De tota manera, caldrà que ens espavilem per a poder veure'l, si no volem haver fet el viatge en va.

—¿I per què el voleu veure, el terrible Oz? —va preguntar l'home.

—Jo li vull demanar que em doni una mica de cervell —va dir l'Espantaocells.

—No li costaria gaire de fer-ho, a Oz —féu l'home—. En té més del que necessita.

—I jo voldria que em donés un cor —va fer el Llenyataire de Llauna.

—No crec que li costi gaire, tampoc —continuà l'home—, perquè Oz en té tota una col·lecció, de cors, de tota mena de mides i formes.

—I jo voldria que em donés coratge —va dir el Lleó Poruc.

—Oz en té una olla ben plena, de coratge, al seu saló del tron —explicà l'home—. Té tapada l'olla amb una safata d'or, perquè no se li escapi. Ben segur que te'n donarà una mica de bon grat.

—I jo, per la meva banda, voldria que m'ajudés a tornar a Kansas —va explicar la Dorothy.

—¿On és, això de Kansas? —va demanar l'home, sorprès.

—No ho sé pas —respongué la Dorothy, tota trista—. Però és la meva terra, i estic segura que en un lloc o altre deu ser.

—És molt probable. Bé, jo crec que Oz ho pot fer tot; per tant, suposo que serà capaç de trobar on és Kansas, si li ho demanes bé. Però per a això caldrà que pugueu arribar a veure'l, i no serà fàcil, perquè al gran Bruixot no li agrada veure ningú, i generalment fa sempre el que vol. I tu, ¿què vols demanar-li, tu? —continuà l'home, adreçant-se al Totó.

El Totó es limità a remenar la cua, perquè, per estrany que sembli, no sabia parlar.

En aquell moment la dona va cridar que el sopar ja era a punt, i tots van anar a seure al voltant de la taula, on la Dorothy menjà una sopa deliciosa i un plat d'ous remenats, acompanyats de bon pa blanc, i va sopar molt de gust. El Lleó menjà una mica de sopa, però ni li agradà gaire, i va dir que era feta de civada i que la civada era un menjar de cavalls i no de lleons. L'Espantaocells i el Llenyataire de Llauna no en van tastar ni un bocí. Quant al Totó, menjà una mica de tot, i van estar molt contents d'haver pogut fer un bon sopar.

La dona oferí un bon llit a la Dorothy, i el Totó es va ajeure al costat d'ella, mentre que el Lleó es quedava vigilant a la porta de la seva cambra perquè ningú no la destorbés. L'Espantaocells i el Llenyataire de Llauna es van quedar drets en un racó, en silenci tota la nit, tot i que ells, és clar, no podien pas dormir. L'endemà al matí, de seguida que sortí el sol, van tornar a posar-se en camí, i aviat van veure una esplèndida resplendor verda al cel, exactament davant d'ells.

—Cap allà deu haver-hi la Ciutat de les Maragdes —digué la Dorothy.

A mesura que caminaven, la resplendor verda era cada vegada més lluminosa, i tot plegat feia pensar que estaven arribant al capdavall del seu viatge. Tanmateix, no va ser fins a la tarda que van anar a parar davant la gran muralla que envoltava la Ciutat. Era una muralla alta i molt gruixuda, d'un color verd brillant.

Davant d'ells, i a l'extrem del camí groc, es dreçava un enorme portal, amb tot de maragdes encastades que brillaven al sol amb tanta força que fins i tot els ulls pintats de l'Espantaocells quedaren enlluernats de la seva resplendor.

Al costat del portal hi havia un timbre, i quan la Dorothy el va prémer se sentí a l'interior una mena de dring argentí. Després l'enorme portal s'obrí lentament, i, un

cop passat el portal, els nostres amics es van trobar en una gran sala de sostre molt alt, en forma de volta, les parets de la qual brillaven d'incomptables maragdes.

Davant d'ells va sorgir un homenet si fa no fa de la mateixa estatura que els Mastegaires. Anava tot vestit de verd, de cap a peus, i fins i tot tenia la pell una mica verdosa. Al seu costat hi havia una grossa caixa verda.

Quan va veure la Dorothy i els seus companys, l'home preguntà:

—¿Què és el que veniu a veure a la Ciutat de les Maragdes?

—Hem vingut a veure el Gran Oz —va dir la Dorothy.

L'home va quedar tan parat davant d'aquesta resposta, que es va asseure per rumiar-s'ho una mica.

—Feia molts anys que ningú no em demanava per veure Oz —va dir, tot perplex, brandant el cap—. És un ésser poderós i terrible, i si us atreviu a interrompre les profundes meditacions del Gran Bruixot per qualsevol ximpleria s'enutjarà i us destruirà en un dir Jesús.

—No es tracta de cap ximpleria —va respondre l'Espantaocells—; és una cosa molt important. I ens han dit que Oz és un bon bruixot.

—I és veritat —va fer l'home verd—. Governava la Ciutat de les Maragdes amb prudència i justícia. Però per als que no són honrats o se li acosten per pura curiositat, es mostra d'allò més terrible, i pocs s'han atrevit mai a demanar per veure'l cara a cara. Jo sóc el Guardià del Portal, i ja que demaneu per veure el Gran Oz cal que us porti al seu portal. Però, abans, us haureu de posar les ulleres.

—¿Per què? —va preguntar la Dorothy.

—Perquè si no portéssiu ulleres, la brillantor i la glòria de la Ciutat de les Maragdes us podria encegar. Fins i tot els qui viuen a la ciutat han de portar ulleres nit i dia. Totes les ulleres estan tancades amb pany i clau, perquè així ho va manar Oz quan va ser construïda la Ciutat, i jo sóc el qui té l'única clau que pot obrir la caixa.

Obrí l'enorme caixa, i la Dorothy va veure que era tota plena d'ulleres de tota mena de grandàries i formes. Totes portaven vidres verds. El Guardià del Portal en trobà unes a la mida de la Dorothy i les hi va posar. Les ulleres portaven dues bandes totes d'or que el Guardià uní pels seus extrems darrere el cap de la nena, mitjançant un petit pany que tancà amb una claueta que portava penjada al coll. Un cop posades, la Dorothy no se les hauria pogudes treure encara que hagués volgut; però com que no tenia gens de ganes que la resplendor de la Ciutat de les Margades l'encegués, no se'n queixà pas.

Després, l'home verd trobà també unes ulleres adequades per a l'Espantaocells i el Llenyataire de Llauna i el Lleó, i fins i tot per al petit Totó; i també les hi tancà amb pany i clau.

Finalment, el Guardià del Portal es va posar també unes ulleres i els va dir que quan volguessin els acompanyaria al Palau. Despenjant una gran clau d'or d'un ganxo que hi havia a la paret obrí un altre portal, a través del qual els nostres amics van entrar, darrere el Guardià, a la Ciutat de les Maragdes.

La meravellosa Ciutat de les Maragdes d'Oz

Fins i tot amb els ulls protegits per les ulleres verdes, la Dorothy i els seus amics van quedar enlluernats, de moment, per la brillantor de la meravellosa Ciutat. A banda i banda dels carrers es dreçaven boniques cases, totes fetes de marbre verd amb incrustacions de maragdes guspirejants. El terra també era fet del mateix marbre verd, i totes les juntures eren cobertes de rengleres de maragdes, l'una al costat de l'altra, que guspirejaven a la llum del sol. Els vidres de les finestres eren verds; i fins i tot el cel, damunt la Ciutat, tenia un to verdós, i els raigs del sol eren verds.

Pertot es veia molta gent, homes, dones i criatures, vestits tots de verd i amb la pell verdosa. Tothom mirava la Dorothy i els seus companys amb sorpresa i curiositat, i les criatures fugien per amagar-se rere les seves mares quan veien el Lleó; però ningú no els va adreçar la paraula. Pels carrers hi havia moltes botigues i parades, i la Dorothy es fixà que tot el que hi venien era verd: caramels verds, rosetes de blat de moro verdes, sabates verdes, barrets verds i vestits verds de tota mena. En una de les parades, un home venia gasosa verda, i la Dorothy es va adonar que les criatures que en compraven pagaven amb monedes verdes.

Semblava que en tota la ciutat no hi havia cavalls ni animals de cap mena. Els homes transportaven les coses en petits carretons verds, que empenyien davant seu. Tothom semblava feliç, content i pròsper.

El Guardià del Portal els va conduir a través dels carrers fins que van arribar a un enorme edifici, situat al bell mig de la Ciutat, que era el Palau d'Oz, el Gran Bruixot. Davant la porta hi havia un soldat, vestit amb un uniforme verd i que duia una llarga barba verda.

—Aquí hi ha aquests estrangers —li va dir el Guardià del Portal— que demanen per veure el Gran Oz.

—Entreu —va respondre el soldat— i li transmetré la vostra petició.

Els nostres amics van passar el portal del Palau i van entrar en un gran saló encatifat de verd, on tots els mobles eren també verds i incrustats de maragdes.

El soldat els féu eixugar-se els peus en una estoreta verda abans d'entrar al saló i un cop van haver segut els digué, cortesanament:

—Poseu-vos còmodes mentre vaig a la porta del Saló del Tron i informo Oz de la vostra arribada.

Van haver d'esperar llarga estona abans que tornés el soldat. Quan, finalment, va tornar, la Dorothy li preguntà:

—¿Heu vist Oz?

—Oh, no —va respondre el soldat—. No l'he vist mai, jo. Però li he pogut parlar a través del paravent darrere el qual resta invisible i li he transmès el vostre missatge. Diu que, si així ho voleu, us donarà audiència, però cal que cadascun de vosaltres entri a la seva presència tot sol, i només en rebrà un cada dia. Per tant, puix que

haureu de passar uns quants dies al Palau, us acompanyaré a les cambres, on podreu reposar còmodament després del vostre viatge.

—Moltes gràcies —va fer la nena—. Trobo que és molt amable, el Gran Oz.

El soldat tocà un xiulet verd que portava, i immediatament va entrar al saló una noieta que duia un bonic vestit de seda verda. Tenia els cabells i els ulls d'un verd deliciós, i féu una reverència davant la Dorothy, dient:

—Seguiu-me i us ensenyaré la vostra cambra.

La Dorothy es va acomiadar dels seus amics, excepte del Totó, que s'emportà en braços, i va seguir la cambrera verda al llarg de set corredors i de tres trams d'escala fins que van arribar a una cambra situada a la part de davant del Palau. Era la cambreta més deliciosa del món, on hi havia un llit tou i còmode amb llençols de seda verda i una vànova de vellut verd. Enmig de la cambra hi havia un minúscul brollador d'on sortia un raig de perfum verd que tornava a caure en una bàssia de marbre verd bellament esculpida. A les finestres creixien boniques flors verdes i hi havia un prestatge amb tota mena de llibrets de color verd. Quan la Dorothy va tenir temps d'obrir aquests llibres, va trobar que eren plens d'estranyes dibuixos verds que la van fer riure, de tan graciosos com eren.

En un armari hi havia molts vestits verds, de seda, de setí i de vellut; i tots semblaven fets exactament a la mida de la Dorothy.

—Instal·leu-vos com si fóssiu a casa —va dir la cambrera verda— i si necessiteu alguna cosa toqueu la campana. Oz us farà cridar demà al matí.

La cambrera va deixar la Dorothy tota sola i anà a trobar els altres. També a ells els acompanyà a les seves cambres, situades igualment en un lloc molt agradable del Palau. No cal dir que totes aquestes delicadeses eren ben malaguanyades per a l'Espantaocells, perquè, quan es va trobar sol a la seva cambra, l'Espantaocells es quedà palplantat estúpidament a la part de dins de la porta, per esperar l'endemà. No li calia pas ajeure's per a reposar, ni tampoc no podia tancar els ulls. Així, doncs, va passar tota la nit mirant amb els ulls ben oberts una aranyeta que teixia la seva teranyina en un racó de la cambra, com si aquella cambra no fos una de les més meravelloses del món. El Llenyataire de Llauna sí que es va ajeure al seu llit, per la força de l'hàbit, perquè es recordava de quan era fet de carn i ossos, però com que no podia dormir es va passar la nit movent les frontisses per assegurar-se que es mantenien en perfecte estat. El Lleó s'hauria estimat més un bon jaç de fulles seques al bosc, i no li agradava gens que el tanquessin en una cambra; però era massa assenyat per a encaparrar-s'hi, de manera que va saltar damunt el llit i s'hi va cargolar com un gat, i al cap d'un moment dormia com un sant.

L'endemà al matí, havent esmorzat, la cambrera verda va entrar a buscar la Dorothy, i l'ajudà a posar-se un dels vestits més bonics de brocat verd. La Dorothy va posar al Totó un davantalet de seda verda i li lligà al coll una cinta també verda, i tots plegats van dirigir-se cap al Saló del Tron del Gran Oz.

De primer van arribar a un gran vestíbul on hi havia moltes dames i cavallers de la Cort, tots ells d'allò més mudats. Aquelles persones no tenien altra cosa a fer que enraonar entre elles, però es passaven tot el matí, cada dia, esperant fora del Saló del Tron, tot i que mai no se'ls permetia veure Oz. Quan la Dorothy entrà la van mirar amb curiositat i un dels presents li va preguntar en veu baixa:

—¿És de veritat que penses veure cara a cara Oz el Terrible?

—I tant! —va contestar la nena—. Suposant que em vulgui rebre.

—Prou que et rebrà —va dir el soldat que havia transmès el missatge de la Dorothy al Bruixot—, tot i que no li agrada gens que la gent demani per veure'l. La veritat és que de primer es va enutjar d'allò més i em va ordenar que et fes tornar allà d'on venies. Després em va preguntar quin aspecte tenies, i quan li vaig parlar de les teves sabates de plata semblà d'allò més interessat. Finalment, li vaig parlar també d'aquest senyal que portes al front, i llavors va decidir que et deixaria entrar a la seva presència.

En aquell mateix moment se sentí un toc de campana, i la cambrera verda va dir a la Dorothy:

—És el senyal. Cal que entris tota sola al Saló del Tron.

Va obrir una porteta, i la Dorothy entrà sense por i es trobà en un indret meravellós. Era una enorme sala rodona amb una gran volta, molt alta, i tant les parets com el sostre i el terra eren coberts de grans maragdes posades l'una al costat de l'altra. Al bell mig del sostre hi havia un gran llum, que brillava com el sol i feia guspirejar les maragdes d'una manera admirable. Però el que més interessà la Dorothy va ser el gran tron de marbre verd que hi havia al mig del saló. Tenia la forma d'una cadira i guspirejava de pedres precioses, com tota la resta. Al centre del tron hi havia una enorme testa sense cap cos a sota, i sense braços ni cames. La testa era completament calba, però tenia ulls i nas i boca, i era més grossa que el cap del gegant més alt que es pugui imaginar.

Mentre la Dorothy mirava la testa, tota meravellada i plena de temor, els ulls es van girar lentament i la van mirar fixament i amb intensitat. Després els llavis es van moure, i la Dorothy va sentir una veu que deia:

—Jo sóc Oz, el Gran i Terrible. ¿Qui ets tu, i per què em volies veure?

La veu no era tan terrible com la nena havia esperat que sortís d'aquella enorme testa. Així, doncs, traient forces de flaqueza, contestà:

—Jo sóc Dorothy, la petita i feble. He vingut a demanar-vos ajuda.

Els ulls la van mirar reflexivament durant tot un minut. Després, la veu digué:

—¿D'on has tret aquestes sabates de plata?

—Les vaig heretar de la malvada Bruixa de l'Est, quan la meva casa li va caure al damunt i la va matar —respongué la nena.

—¿D'on has tret aquest senyal que portes al front? —va continuar la veu.

—Això és cosa de la bona Bruixa del Nord, que em besà en acomiadar-se de mi quan m'envià a veure-us —va dir la nena.

Una altra vegada els ulls la van mirar intensament, i van poder veure que la nena deia la veritat. Aleshores Oz preguntà:

—¿Per què em volies veure?

—Envieu-me de retorn a Kansas, on viuen la meva tia Em i el meu oncle Henry —va respondre la Dorothy apassionadament—. El vostre país no m'agrada, encara que sigui tan bonic. I estic segura que la tia Em deu patir molt després de tant de temps sense saber res de mi.

Els ulls van parpellejar tres vegades, i després van mirar cap al sostre i cap a terra fent unes voltes tan estranyes que semblava que veiessin tots els racons del saló. Finalment van tornar a fixar-se en la Dorothy.

—¿I per què t'hauria de fer aquest servei? —preguntà Oz.

—Perquè vós sou fort i jo sóc feble; perquè vós sou un gran bruixot i jo no sóc més que una nena indefensa —respongué la Dorothy.

—Bé vas ser prou forta per a matar la mala Bruixa de l'Est —va dir Oz.

—Va ser sense voler —va respondre la Dorothy, amb tota senzillesa—. No vaig poder evitar-ho.

—Bé —va dir la testa—. Ara et donaré la meva resposta. No tens cap dret a esperar de mi que t'ajudi a tornar a Kansas, si no fas alguna cosa per mi, a canvi. En aquest país, tot s'ha de pagar. Si vols que faci servir el meu poder màgic per ajudar-te a tornar al teu país cal que facis alguna cosa per mi. Ajuda'm i t'ajudaré.

—¿Què cal que faci? —preguntà la nena.

—Cal que matis la malvada Bruixa de l'Oest —respongué Oz.

—No podria pas! —exclamà la Dorothy, tota sorpresa.

—Tu vas matar la Bruixa de l'Est i portes les seves sabates de plata, que tenen un encís màgic i poderós. Ara ja només queda una bruixa malvada en aquest país, i quan em diguis que ja és morta t'ajudaré a tornar a Kansas; però no pas abans.

La nena arrencà a plorar, de tan desil·lusionada com estava; els ulls van tornar a parpellejar i la van mirar amb angoixa, com si el Gran Oz estigués convençut que la nena podia ajudar-lo si volia.

—Jo no he matat mai cap ésser vivent, expressament —sanglotava la Dorothy—. I encara que volgués fer-ho, ¿com podria matar la mala Bruixa? Si vós, que sou el Gran i Terrible, no podeu matar-la, ¿com voleu que jo me'n surti?

—No ho sé —va dir la testa—. Però aquesta és la meva resposta. I fins que la malvada bruixa no sigui morta no tornaràs a veure el teu oncle ni la teva tia. Recorda que aquesta bruixa és dolenta, terriblement dolenta, i que cal matar-la. Ara, vés, i no tornis a demanar per veure'm fins que hakis complert la meva ordre.

La Dorothy va sortir del saló del tron, tota trista, i va tornar al lloc on el Lleó, l'Espantaocells i el Llenyataire de Llauna l'esperaven per saber què li havia dit Oz.

—No hi ha cap esperança per a mi —els va dir la nena, tristament—, perquè Oz no m'ajudarà a tornar a casa fins que jo no hagi mort la mala Bruixa de l'Oest, i això no podré fer-ho mai.

Els seus amics també es van posar d'allò més tristos, però no podien fer res per a ajudar-la. Així, doncs, la nena va tornar a la seva cambra i, deixant-se caure damunt el seu llit, esclatà en sanglots fins que s'adormí.

L'endemà, el soldat de la barba verda va entrar a la cambra de l'Espantaocells i li va dir:

—Vine amb mi, que Oz et demana.

L'Espantaocells el seguí i entrà al gran saló del tron, on va veure asseguda al tron de maragdes una dama d'allò més bonica. Portava un vestit verd, de glassa de seda, i damunt la seva arrissada cabellera verda una corona de pedres precioses. Dels seus muscles sortien un parell d'ales d'un color preciós i tan lleugeres que es movien al menor alè d'aire.

L'Espantaocells s'inclinà en una reverència tan cortesa com li ho va permetre el seu cos de palla davant d'aquella formosa criatura que, després de mirar-lo dolçament, li va dir:

—Jo sóc Oz, el Gran i Terrible. ¿Qui ets tu, i per què has vingut a veure'm?

L'Espantaocells, que havia esperat veure la gran testa de què li havia parlat la Dorothy, estava tot sorprès, però contestà coratjosament:

—Jo no sóc més que un Espantaocells, farcit de palla. Per això no tinc cervell, i he vingut a demanar-vos que em poseu un cervell dins del cap en comptes de palla, perquè d'aquesta manera esdevingui un home com els altres del vostre regne.

—¿I per què t'hauria de fer aquest servei? —demanà la dama.

—Perquè vós sou sàvia i poderosa, i ningú més no pot ajudar-me —li respongué l'Espantaocells.

—Jo no faig mai cap servei a ningú si no me'l paga —va dir Oz—. Però aquest te'l prometo. Si em fas el servei de matar la mala Bruixa de l'Oest, et donaré un cervell molt gros i fort, i seràs l'home més savi de tot el país d'Oz.

—Tenia entès que ho havíeu demanat a la Dorothy, que matés la Bruixa —va dir l'Espantaocells, sorprès.

—I és veritat. Tant me fa qui la mati. Però fins que no sigui morta, no et donaré el que em demanes. Ara vés-te'n, i no tornis a demanar per veure'm fins que t'hagis guanyat aquest cervell que tant desitges.

L'Espantaocells se'n tornà, tot trist, amb els seus amics, i els va explicar el que Oz li havia dit; i la Dorothy es va quedar tota parada de saber que el gran Bruixot no era una testa, com ella havia vist, sinó una senyora molt bonica.

—Tanmateix —va dir l'Espantaocells—, jo crec que li fa tanta falta un cor com al Llenyataire de Llauna.

L'endemà al matí, el soldat de la barba verda anà a cercar el Llenyataire de Llauna i li va dir:

—Oz et demana. Segueix-me.

El Llenyataire de Llauna el va seguir i va entrar al gran saló del tron. No sabia si Oz se li apareixeria com una bella dama o com una testa, encara que hauria preferit la

primera cosa. «Perquè», es deia, «si és la testa, estic segur que no em donarà el cor que necessito, puix que una testa no té cor i per tant no pot sentir res per mi. En canvi, si és la bella dama insistiré perquè em doni un cor, perquè, segons diuen, les dames solen tenir molt bon cor».

Però quan el Llenyataire entrà al gran saló del tron no va veure ni la testa ni la dama, perquè Oz havia adoptat la forma d'una terrible fera. Era gairebé tan grossa com un elefant, i el tron verd amb prou feines semblava prou fort per a aguantar el seu pes. La fera tenia un cap de rinoceront, amb cinc ulls a la cara. L'estrany monstre tenia a més cinc braços molt llargs que li sortien del cos, i cinc potes llargues i primes. Tot ell era cobert de pèl espès i gruixut, de manera que hauria estat impossible d'imaginar un monstre més esgarrifós. En aquell moment va ser una sort que el Llenyataire de Llauna no tingués cor, perquè se li hauria desbocat de por. Com que només era de llauna, el Llenyataire no s'espantà gens ni mica, i tot just se sentí terriblement decebut.

—Jo sóc Oz, el Gran i Terrible —va dir la fera, amb una veu que era un fort bramul—. ¿Qui ets tu, i per què em volies veure?

—Jo sóc un Llenyataire fet de llauna. Per això no tinc cor i no puc estimar. Us prego que em doneu un cor perquè pugui ser com els altres homes.

—¿I per què hauria de fer-ho, això que em demanes? —va preguntar la fera.

—Perquè us ho demano, i només vós podeu donar-m'ho —va respondre el Llenyataire.

Oz deixà anar un grunyit, en sentir això, però va dir:

—Si de debò vols un cor, caldrà que te'l guanyis.

—¿De quina manera? —preguntà el Llenyataire.

—Ajudant la Dorothy a matar la malvada Bruixa de l'Oest —va respondre la fera—. Quan la Bruixa sigui morta, torna a veure'm i llavors et donaré el cor més gros, més dolç i més amant de tot el país d'Oz.

Així, doncs, el Llenyataire de Llauna va haver de tornar tot trist a reunir-se amb els seus amics i els explicà com era de terrible la fera que havia vist. Tots es van quedar meravellats de la multitud de formes que el gran Bruixot podia adoptar, i el Lleó va dir:

—Si és una fera, aniré a veure'l, deixaré anar el bramul més fort que pugui, i li faré tanta por que em donarà tot el que li demani. I si és la bella dama, faré veure que li vull saltar al damunt, i així l'obligaré a fer-me cas. I si és la gran testa, en faré el que voldré, perquè faré rodar la testa per tot el saló fins que em prometi que ens donarà tot el que desitgem. Alegreu-vos, doncs, amics meus, perquè tot anirà bé.

L'endemà al matí el soldat de la barba verda acompanyà el Lleó fins al gran Saló del Tron i el va fer passar a presència d'Oz.

El lleó passà immediatament la porta, i, mirant al seu voltant, va veure amb gran sorpresa que davant el tron hi havia una bola de foc, tan brillant que amb prou feines podia mirar-la. Primer, va pensar que Oz s'havia inflammat, per accident, i estava

cremant. Però, quan provà d'acostar-s'hi més, l'escalfor era tan forta que li cremava els bigotis, i va haver de tornar reculant, tot tremolós, prop de la porta.

Llavors, de la bola de foc li arribà una veu greu i reposada que li deia aquestes paraules:

—Jo sóc Oz, el Gran i Terrible. ¿Qui ets tu, i per què has vingut a veure'm?

I el Lleó contestà:

—Jo sóc un Lleó Poruc, que té por de tot. He vingut a demanar-te que em donis coratge perquè pugui esdevenir realment el Rei dels Animals, que és com m'anomenen els homes.

—¿I per quina raó t'hauria de donar coratge, jo? —va preguntar Oz.

—Perquè de tots els bruixots tu ets el més gran, i l'únic que té prou poder per a atorgar-me el que demano —respongué el Lleó.

La bola de foc va continuar flamejant amenaçadorament una estona, i la veu va parlar:

—Porta'm la prova que la mala Bruixa és morta, i llavors et donaré el coratge que demanes. Però mentre la Bruixa visqui caldrà que continuïs essent un covard.

En sentir aquestes paraules, el Lleó s'enutjà fortament però no va poder respondre res. I mentre romania en silenci mirant fixament la bola de foc, l'escalfor es va fer tan insuportable que el Lleó acabà per girar cua i va eixir corrents del saló. Va estar molt content de retrobar els seus amics, que l'esperaven, i de seguida els explicà la seva terrible entrevista amb el Bruixot.

—I ara, ¿què podem fer? —preguntà la Dorothy tristament.

—Només podem fer una cosa —va respondre el Lleó—: anar al país dels Parpellols, trobar la malvada Bruixa i destruir-la.

—¿I si no podem? —va dir la nena.

—Llavors, mai no arribaré a tenir el coratge que necessito —declarà el Lleó.

—I jo no tindrè mai el cervell que demano —va afegir l'Espantaocells.

—I jo em quedaré sense cor —féu el Llenyataire de Llauna.

—I jo no tornaré a veure la tia Em ni l'oncle Henry —va dir la Dorothy, arrencant a plorar.

—Vés amb compte! —exclamà la cambrera verda—. Les llàgrimes et cauran damunt el vestit de seda verda i el tacaran.

La Dorothy cuità a eixugar-se els ulls i va dir:

—Suposo que no hi haurà més remei que intentar-ho; però estic segura que mai no seré capaç de matar ningú, ni tan sols per tornar a veure la tia Em.

—Jo t'acompanyo; només que sóc massa covard per a poder matar la Bruixa —digué el Lleó.

—Jo també vindré —declarà l'Espantaocells—, però no us serviré de gran cosa, estúpid com sóc.

—Jo no tinc cor ni per a fer mal a una Bruixa —va fer el Llenyataire de Llauna—. Però si esteu decidits a anar-hi, vindré amb vosaltres.

Havent decidit que es posarien en camí l'endemà al matí, el Llenyataire esmolà la seva destral amb una pedra d'esmolar verda i es féu untar ben untades totes les frontisses; l'Espantaocells es posà palla nova dintre el cos, i la Dorothy li repintà els ulls perquè hi veiés més bé. La cambrera verda, que era molt amable amb ells, va omplir la cistella de la Dorothy de moltes coses bones per menjar, i lligà una campaneta al coll del Totó amb una cinta verda. Van ficar-se al llit molt d'hora i van dormir profundament fins que sortí el sol; els despertà el cant d'un gall verd que vivia a l'eixida de darrere del Palau, i l'escataineig d'una gallina que havia post un ou verd.

En cerca de la malvada Bruixa

El soldat de la barba verda els va acompanyar pels carrers de la Ciutat de les Maragdes fins que van arribar al lloc on vivia el Guardià del Portal. El Guardià els alliberà de les ulleres que portaven i les guardà una altra vegada a la grossa caixa, i després va obrir amablement el portal per deixar sortir els nostres amics.

—¿Quin és el camí que porta allà on viu la malvada Bruixa de l'Oest? —va preguntar la Dorothy.

—No hi ha cap camí que hi porti —respongué el Guardià del Portal—; ningú no vol anar-hi, allà.

—¿Doncs com ho farem per a trobar-la? —preguntà la nena.

—No us costarà gaire —contestà l'home—, perquè quan la Bruixa sàpiga que heu arribat al país dels Parpellols ella mateixa us sortirà al pas, i us farà esclaus.

—Potser no —va dir l'Espantaocells—, perquè pensem destruir-la.

—Ah, això ja és una altra cosa —digué el Guardià del Portal—. Fins ara ningú no l'ha destruïda mai i per això he pensat que us faria esclaus seus, com ho ha fet amb tots els altres. Però aneu amb compte, perquè és molt dolenta i ferotge i és possible que no es deixi destruir així com així. Encamineu-vos cap a l'oest, allà on es pon el sol, i tard o d'hora acabareu per trobar-la.

Després de donar-li les gràcies i d'acomiar-se d'ell, els nostres amics van reprendre el camí cap a ponent, passant a través dels prats d'herba tendra puntejats ça i lla de margarides i botonets d'or. La Dorothy portava encara el bonic vestit de seda verda que s'havia posat al Palau, però ara, amb gran sorpresa seva, descobrí que havia deixat de ser verd i era ben blanc. També la cinta del coll del Totó havia perdut el seu color verd i era blanca com el vestit de la Dorothy.

Aviat la Ciutat de les Maragdes quedà endarrere. A mesura que avançaven el terreny es feia més aspre i accidentat, perquè en aquell país de l'oest no hi havia cases de pagès ni granges, i ningú no treballava la terra.

A la tarda, el sol els batia de ple a la cara, perquè no hi havia cap arbre que els fes ombra. Abans que es fes de nit, la Dorothy, el Totó i el Lleó, de cansats que estaven, es van ajeure damunt mateix de l'herba i es van adormir, mentre el Llenyataire i l'Espantaocells feien la guàrdia.

Ara bé: la malvada Bruixa de l'Oest només tenia un ull, però aquest ull era tan potent com un telescopi i podia veure-ho tot. Per això, aquella tarda, asseguda a la porta del seu castell, quan mirà al seu voltant va veure la Dorothy que dormia voltada dels seus amics. Eren força lluny encara, però la malvada Bruixa s'enutjà d'allò més de veure'ls al seu país. I, de seguida, va fer sonar un xiulet de plata que portava penjat del coll. Tota una bandada d'enormes llops sorgí immediatament i va córrer cap a ella. Els llops tenien les potes molt llargues, uns ulls ferotges i uns ullals molt esmolats.

—Aneu a trobar aquesta gent —va dir la Bruixa— i feu-los bocins.

—¿No en voleu fer els vostres esclaus? —preguntà el llop que manava més.

—No —va respondre la Bruixa—. Dels dos homes, un és de llauna i l'altre, de palla; un altre és una nena i un altre un lleó. Cap d'ells no serveix per a treballar, de manera que els podeu fer a petits bocins.

—Molt bé —va dir el llop.

I arrencà a córrer seguit dels altres.

Va ser una sort que l'Espantaocells i el Llenyataire estiguessin desperts i sentissin venir els llops.

—Això és cosa meva —va dir el Llenyataire—. Queda't darrere meu i jo els plantaré cara.

Empunyà la seva destral, que abans havia esmolat ben esmolada, i quan el llop que manava més arribà, el Llenyataire de Llauna aixecà el braç i li tallà el cap, de manera que la fera va morir immediatament. Amb prou feines havia tingut temps de tornar a aixecar la destral quan arribà un altre llop, que també va caure sota el tall esmolat de l'arma del Llenyataire de Llauna. N'hi havia quaranta, de llops, i quaranta vegades morí un llop, fins que van restar tots morts en una pila davant el Llenyataire.

Llavors deixà la destral i anà a seure al costat de l'Espantaocells, el qual va dir:

—Ha estat un bon combat, amic meu.

Van esperar fins que la Dorothy es despertà, l'endemà al matí. La nena quedà tota esgarrifada quan va veure la gran pila de llops escapçats, però el Llenyataire de Llauna li ho explicà tot. La Dorothy li donà les gràcies per haver-los salvat i, després d'esmorzar, van reprendre el camí.

Aquell mateix matí, la malvada Bruixa tornà a sortir a la porta del castell per mirar al seu voltant amb el seu ull únic, que hi veia molt lluny. Va veure tots els llops morts i els forasters que continuaven avançant pel seu país. Més irritada que mai, va fer sonar dues vegades el xiulet d'argent.

Immediatament acudí volant cap a ella una enorme bandada de gralles salvatges. N'hi havia tantes que tapaven el sol. I la malvada Bruixa va dir a la Reina de les Gralles:

—Voleu immediatament a l'encontre d'aquests forasters; arrenqueu-los els ulls a picossades i feu-los bocins.

Les gralles salvatges van volar, en una sola i enorme bandada, en direcció a la Dorothy i els seus companys. Quan la nena les va veure arribar, s'espantà d'allò més, però l'Espantaocells va fer:

—Això és cosa meva. Ajaieu-vos tots al meu costat i no tingueu por.

Tots es van ajeure a terra, llevat de l'Espantaocells, que es quedà dret i obrí els braços. Quan les gralles el van veure es van espantar, com solen fer-ho aquesta mena d'ocells quan veuen un espantaocells, i no es van atrevir a atansar-s'hi més. Però la Reina de les Gralles digué:

—Només és un ninot de palla. Li arrencaré els ulls.

La Reina de les Gralles volà cap a l'Espantaocells, el qual l'agafà pel cap i li torçà el coll fins que va morir. Una altra gralla se li llançà al damunt, i l'Espantaocells també li torçà el coll. N'hi havia quaranta, de gralles, i quaranta vegades l'Espantaocells va torçar el coll, fins que totes van quedar mortes als seus peus. Llavors digué als seus companys que ja podien aixecar-se, i van reprendre la marxa.

Quan la malvada Bruixa tornà a mirar i va veure totes les seves gralles mortes en una pila, li agafà una gran enrabiada, i va fer sonar tres vegades el seu xiulet d'argent.

Immediatament se sentí una forta bonior en l'aire, i un eixam d'abelles negres volà cap a ella.

—Sortiu a l'encontre d'aquests forasters i piqueu-los fins a matar-los —els ordenà la Bruixa.

Les abelles van emprendre ràpidament el vol fins que van arribar on es trobaven la Dorothy i els seus amics. Però el Llenyataire les havia vistes venir, i l'Espantaocells ja havia decidit què podria fer.

—Treu-me la palla de dins el cos i escampa-la damunt la nena, el gos i el Lleó —va dir al Llenyataire—, així les abelles no podran picar-los.

Així mateix ho va fer el Llenyataire, i la Dorothy es va quedar ajaguda a terra al costat del Lleó, amb el Totó als braços, tots ells completament coberts de palla.

Quan les abelles van arribar només van trobar el Llenyataire, i, llançant-se-li damunt, van provar de picar-lo, però els fiblons se'ls trencaven contra la llauna, i no aconseguien de fer cap mal al Llenyataire. Com que les abelles no poden viure quan se'ls trenca el fibló, allò va ser la fi per a les abelles negres, que van quedar escampades per terra al voltant del Llenyataire, com petites piles de carbonissa.

Llavors la Dorothy i el Lleó es van aixecar, i la nena ajudà el Llenyataire de Llauna a tornar a ficar la palla dins el cos de l'Espantaocells, fins que aquest recobrà la seva forma. Després, van reprendre el camí.

La malvada Bruixa s'enfadà tant quan va veure les seves abelles negres amuntegades com carbonissa, que picava de peus a terra, s'arrencava els cabells i serrava les dents. Després va cridar una dotzena dels seus esclaus, que eren els Parpellols, i armant-los amb llances punxegudes els ordenà que sortissin al pas dels forasters i els destruïssin.

Els Parpellols no eren gaire valents, però no tenien més remei que obeir; així, doncs, es van posar en marxa fins que van arribar prop de la Dorothy. Llavors el Lleó deixà anar un poderós bramul i va fer un salt cap a ells, i els pobres Parpellols van agafar tanta por que van arrencar a córrer comes ajudeu-me.

Quan van tornar al castell, la malvada Bruixa els va assotar amb una corretja i els va fer tornar a la seva feina. Després, es quedà rumiant què podia fer. No entenia per què havien fracassat tots els seus plans per a destruir aquells forasters; però era una bruixa molt poderosa, tant com malvada, i aviat va haver pres una decisió.

Tenia guardat a l'armari un Capell d'Or, amb un cercle de diamants i robins tot al voltant. Aquell Capell d'Or tenia un poder màgic. La persona que el posseïa tenia

dret a demanar tres vegades la seva ajuda als Micos Alats, els quals havien d'obeir qualsevol ordre que els fos donada. Però ningú no podia demanar l'ajuda d'aquelles estranyes criatures més de tres vegades. La malvada Bruixa ja havia fet servir dues vegades el poder màgic del Capell. La primera vegada, quan havia fet esclaus els Parpellols i havia començat a governar el seu país. Els Micos Alats l'havien ajudada. La segona vegada quan lluità contra el mateix Oz i l'expulsà del país de l'Oest. També els Micos Alats l'havien ajudada en aquella empresa. Per tant, ara, ja només podia utilitzar un cop aquell Capell d'Or i per això es resistia a fer-ho abans d'haver esgotat totes les altres possibilitats. Però ara que els ferotges llops i les gralles salvatges i les abelles negres havien mort, i que els seus esclaus havien fugit espantats pel Lleó Poruc, ja només li quedava una manera de destruir la Dorothy i els seus amics.

Per això la malvada Bruixa va treure el Capell d'Or de l'armari i se'l posà al cap. Llavors, aguantant-se només damunt el peu esquerre, va dir, molt a poc a poc:

—Ep-pe, pep-pe, kak-ke!

Després s'aguantà només sobre el peu dret i digué:

—Hil·lo, hol·lo, hel·lo!

I, posant els dos peus a terra, va cridar amb veu molt forta:

—Sis-si, sus-si, sic!

Immediatament el poder màgic començà a obrar. El cel s'enfosquí, i se sentí una remor sorda en l'aire, seguida d'un fort aleteig, d'una gran xerradissa i de tot de rialles; i quan el sol sortí en el cel enfosquit es va veure la malvada Bruixa voltada d'una multitud de micos, cada un d'ells amb un parell d'ales immenses i poderoses als muscles.

Un d'ells, molt més gros que els altres, semblava el que els manava. S'atansà volant a la Bruixa i va dir:

—Ens has cridat per tercera i última vegada. ¿Què ens ordenes?

—Aneu a trobar aquests forasters que han envaït el meu país i destruïu-los tots, llevat del Lleó —va dir la malvada Bruixa—. Porteu-me aquesta fera, perquè penso posar-li guarniments com un cavall i fer-la treballar.

—Les teves ordres seran obeïdes —va dir el cabdill dels micos.

Llavors, enmig d'una gran xerradissa i una forta remor d'ales, els Micos Alats van emprendre el vol cap al lloc on la Dorothy i els seus amics es trobaven.

Uns quants micos van agafar el Llenyataire de Llauna i el van portar pels aires fins que arribaren a un indret cobert de roques punxegudes; allà van deixar anar el pobre Llenyataire, que va caure damunt de les roques des de molt amunt i quedà tan abonyegat i trossejat que no podia moure's, ni tan sols gemegar.

Un altre grup de micos es van apoderar de l'Espantaocells, i amb els seus dits llargs i prims li van treure tota la palla de dins del vestit i el cap. Van fer un farcell amb el seu barret, les seves botes i la seva roba i el van llençar al capdamunt de les branques més altes d'un arbre.

Els altres micos van lligar amb una forta corda el Lleó, embolicant-li tot el cos, el cap i les potes, fins que el pobre animal fou incapaç de mossegar o esgarrapar o defensar-se de cap altra manera. Llavors el van aixecar enlaire i el van portar volant cap al castell de la Bruixa, on fou tancat en una petita eixida voltada d'una reixa de ferro molt alta perquè no pogués fugir. Però a la Dorothy no li van poder fer cap mal. La nena, amb el Totó als braços, va haver de veure la trista fi dels seus companys, bo i pensant que aviat li tocava a ella. El cabdill dels Micos Alats volà cap a ella amb els braços llargs i peluts oberts i el seu rostre horrible fent una ganyota espantosa; però en veure el senyal que la besada de la bona Bruixa li havia deixat al front s'aturà en sec i ordenà als altres que no la toquessin.

—Guardem-nos de fer mal a aquesta nena —va dir—, perquè la protegeix el Poder del Bé, que és més fort que el Poder del Mal. L'única cosa que podem fer és portar-la al castell de la malvada Bruixa i deixar-la allà.

Així, doncs, suaument i amb tota mena de precaucions, van aixecar la Dorothy amb els seus braços i la van portar ràpidament pels aires fins que van arribar al castell, on la van deixar davant del portal. Llavors el cabdill dels Micos Alats va dir a la Bruixa:

—T'hem obeït en tot el que hem pogut. El Llenyataire de Llauna i l'Espantaocells han estat destruïts, i el Lleó està lligat a la teva eixida. A la nena no hem gosat fer-li cap mal, ni tampoc al gosset que porta als braços. El teu poder damunt nostre ara ha tocat a la seva fi, i no tornaràs a veure'ns mai més.

Llavors tots els Micos Alats, sense parar de riure ni de xerrar ni de fer soroll, van volar cel amunt i aviat es van perdre de vista.

La malvada Bruixa es quedà alhora sorpresa i preocupada quan va veure el senyal en el front de la Dorothy, perquè sabia prou bé que ni els Micos Alats ni ella mateixa no gosarien mai fer cap mal a aquella nena. Després mirà els peus de la Dorothy, i, en veure les sabates de plata, es posà a tremolar de ràbia, perquè sabia que tenien un immens poder màgic. De primer, la Bruixa va sentir la temptació de fugir ben lluny de la Dorothy; però quan mirà els ulls de la nena i va veure que la seva ànima era tan pura i innocent, va comprendre que la menuda ignorava el poder màgic que les sabates de plata li conferien. Així, doncs, la malvada Bruixa va riure per dins, i pensà: «Tanmateix, res no em priva de fer-ne la meva esclava, puix que no sap el poder de què disposa». Llavors va dir a la Dorothy, amb veu dura i severa:

—Vine amb mi i obeeix totes les meves ordres, si no vols fer la mateixa fi que el Llenyataire de Llauna i l'Espantaocells.

La Dorothy la seguí a través de les nombroses i esplèndides sales del seu castell fins que van arribar a la cuina, on la Bruixa li manà que rentés les olles i les cassoles i fregués el terra i posés llenya al foc.

La Dorothy es posà a treballar sense protestar, disposada a complir tant com pogués, perquè s'alegrava que la malvada Bruixa hagués decidit no matar-la.

Mentre la Dorothy treballava de ferm, la Bruixa es dirigí a l'eixida amb la intenció de posar guarniments al Lleó Poruc com si fos un cavall; pensava que seria molt divertit obligar-lo a tirar de la seva carrossa quan volgués sortir a passejar; però, en obrir la reixa, el Lleó deixà anar un fort bramul i saltà cap a ella tan amenaçadorament que la Bruixa, esverada, va sortir corrents i tornà a tancar la reixa.

—Si no et puc posar els guarniments —va dir la Bruixa al Lleó, parlant-li a través dels barrots de la reixa—, et faré morir de fam. No et donaré res per menjar fins que facis tot el que jo vulgui.

A partir d'aleshores, el Lleó empresonat es quedà sense menjar; i cada dia la Bruixa s'atansava a la reixa, cap a migdia, i preguntava al Lleó:

—¿Estàs disposat a deixar-te posar guarniments com un cavall?

I el Lleó responia:

—No. Si entres en aquesta eixida, et mossegaré.

Si el Lleó continuava negant-se als desigs de la Bruixa era perquè cada nit, mentre la dona dormia, la Dorothy li portava menjar del rebost. Després de menjar, el Lleó s'ajeia al seu jaç de palla i la Dorothy s'instal·lava al seu costat i li posava el cap damunt la suau crinera, mentre parlaven de la seva trista situació i rumiaven la manera de fugir. Però no sabien pas com fer-s'ho, per sortir del castell, perquè les portes n'eren guardades constantment pels Parpellols grocs, que eren els esclaus de la malvada Bruixa i li tenien massa por per a desobeir-la.

La nena havia de treballar de ferm durant tot el dia, i sovint la Bruixa l'amenaçava de pegar-li amb el vell paraigua que sempre duia a la mà. Però la veritat era que no gosava pegar a la Dorothy, a causa del senyal que duia al front. La nena no ho sabia, això, i tenia molta por, per ella mateixa i pel Totó. Una vegada, la Bruixa clavà un cop al Totó amb el seu paraigua i el valent gosset se li llançà damunt i li clavà una mossegada a la cama. De la mossegada no en sortí ni una gota de sang, perquè la Bruixa era tan dolenta que la sang se li havia assecat feia molts anys.

La vida de la Dorothy era cada vegada més trista, a mesura que anava veient que mai no podria tornar a Kansas, amb la tia Em. De vegades passava hores i hores plorant amargament, amb el Totó assegut als seus peus i mirant-la a la cara, gemegant tristament per demostrar-li que compartia la seva pena. De fet, al Totó tant li feia viure a Kansas com al país d'Oz mentre la Dorothy fos al seu costat, però sabia que la nena era desgraciada, i això el feia també desgraciat.

La malvada Bruixa tenia moltes ganes de quedar-se les sabates de plata que la nena portava sempre. Les abelles, les gralles i els llops eren tots morts i, d'altra banda, ja havia esgotat el poder del Capell d'Or. Però si podia haver les sabates de plata, gaudiria de més poder que mai. Vigilava constantment la Dorothy per veure si es treia les sabates, amb el propòsit de robar-les-hi. Però la nena n'estava tan cofoia, de les seves boniques sabates, que no se les treia mai, llevat de la nit i quan es banyava. La Bruixa tenia massa por de la fosca per a atrevir-se a entrar a la cambra de la Dorothy durant la nit per robar-li les sabates, i l'aigua encara li feia més por que la

fosca, i per això no gosava mai atansar-se a la Dorothy quan aquesta es banyava. De fet, la vella Bruixa no tocava mai ni una gota d'aigua, ni deixava que l'aigua la toqués a ella de cap manera.

Però la maleïda Bruixa era molt astuta, i a l'últim se li va acudir un truc per a assolir el que volia. Va posar una barra de ferro enmig del terra de la cuina, i amb les seves arts de màgia va fer que el ferro fos invisible als ulls humans. Així, quan la Dorothy passà per allà ensopegà amb la barra, perquè no la podia veure, i va caure tan llarga com era. No es va fer gaire mal, però, en caure, una de les sabates de plata li va sortir del peu, i abans que pogués agafar-la, la Bruixa la hi arrabassà i se la va posar al seu peu esquelètic.

La mala dona estava d'allò més satisfeta de l'èxit del seu truc, perquè tenint una de les sabates posseïa ja la meitat del poder màgic que tenien i la Dorothy no podia utilitzar-lo contra ella encara que hagués sabut què li calia fer.

La nena, veient que havia perdut una de les seves boniques sabates, s'enutjà d'allò més i va dir a la Bruixa:

—Torneu-me la meva sabata!

—De cap manera! —respongué la Bruixa—. Ara és meva i no teva.

—Sou una mala persona —va cridar la Dorothy—. No teniu cap dret a prendre'm aquesta sabata.

—Tanmateix, me la quedo, saps? —va dir la Bruixa, burlant-se de la nena—. I un dia o altre et prendré l'altra, au!

Això va fer enrabiatar tant la Dorothy que, agafant la galleda d'aigua que tenia prop, la va buidar sobre la Bruixa i la va mullar de cap a peus.

Immediatament la malvada Bruixa llançà un xiscle de terror i, davant els ulls meravellats de la Dorothy, començà a encongir-se més i més.

—Mira què has fet! —xisclava la Bruixa—. M'estic fonent!

—Em sap molt de greu, de debò —va dir la Dorothy realment espantada de veure que la Bruixa s'estava fonent com un terròs de sucre davant els seus ulls.

—¿No ho sabies, que l'aigua em mataria? —preguntà la Bruixa amb una veueta feble i desesperada.

—De cap manera —va respondre la Dorothy—; ¿com volíeu que ho sabés?

—D'aquí a pocs minuts quedaré completament fosa, i el castell serà teu. He estat dolenta tota la meva vida, però mai no havia pensat que una nena com tu pogués fer-me acabar, a mi i les meves malifetes. Mira, estic ben llesta!

Amb aquestes paraules, la Bruixa caigué feta una massa de matèria fosca, fosa i sense forma, i començà a escampar-se per l'empostissat de la cuina.

Veient que s'havia fos del tot, la Dorothy llançà una altra galleda d'aigua damunt d'aquella pasta informe i la va fer sortir de la porta. Després de recobrar la sabata de plata, que era l'única cosa que quedava de la vella, la netejà ben netejada, l'eixugà amb un drap i se la va tornar a posar. Llavors, veient que tornava a ser lliure, va

arrencar a córrer cap a l'eixida per dir al Lleó que la malvada Bruixa de l'Oest era morta i que ja no eren presoners en un país foraster.

El salvament

El Lleó Poruc va estar molt content de saber que la malvada Bruixa s'havia fos només de llançar-li una galleda d'aigua, i la Dorothy va córrer a obrir-li la reixa de la presó per retornar-li la llibertat. Tots dos plegats van tornar al castell, on la primera cosa que la Dorothy va fer va ser cridar tots els Parpellols i comunicar-los que havien deixat de ser esclaus.

Hi va haver una gran alegria entre els grocs Parpellols, perquè des de feia molts anys havien hagut de treballar durament per a la malvada Bruixa, que sempre els havia tractat amb una gran crueltat. Van declarar que aquell dia seria festa, i que cada any la celebrarien amb grans banquets i ballarugues.

—Si els nostres amics, l'Espantaocells i el Llenyataire de Llauna, fossin amb nosaltres —va dir el Lleó—, ja no podria ser més feliç.

—¿No creus que podríem salvar-los? —li preguntà la nena, tota preocupada.

—Podem provar-ho —respongué el Lleó.

Va convocar els grocs Parpellols i els va preguntar si els ajudarien a salvar els seus amics, i els Parpellols van dir que de bona gana farien tot el que poguessin per la Dorothy, que els havia alliberat de l'esclavatge. Llavors la nena va triar un grup de Parpellols que semblaven els més intel·ligents i es van posar tots en camí. Van passar tot el dia i part de l'endemà caminant fins que van arribar a la plana rocosa on jeia el Llenyataire de Llauna tot abonyegat i fet bocins. Tenia la destal a prop, però la fulla era tota rovellada i el mànec s'havia trencat.

Els Parpellols el van aixecar de terra curosament i el van portar a braços fins al Castell Groc, seguits de la Dorothy, que no parava de plorar el trist destí del seu vell amic, i del Lleó que no plorava però estava tot trist. Quan van arribar al castell, la Dorothy va dir als Parpellols:

—¿Que no hi ha cap llauner al vostre país?

—Ja ho crec que sí; hi ha Parpellols que són molt bons llauners —li van respondre.

—Doncs digueu-los que vinguin —va fer la nena.

I quan van arribar els llauners amb les seves eines dins les cistelles els preguntà:

—¿Us veieu amb cor d'adobar el Llenyataire de Llauna, tornar a donar-li la seva forma i soldar les peces que se li han trencat?

Els llauners van examinar curosament el Llenyataire i van contestar que els semblava que podien adobar-lo perfectament i deixar-lo com nou. De seguida es van posar mans a l'obra en una de les sales grogues del castell, i van treballar durant tres dies i quatre nits, a cops de martell i de tenalles, soldant, polint i repicant les cames i el cos i el cap del Llenyataire de Llauna fins que el ninot recobrà la seva antiga forma i les frontisses van tornar a funcionar com sempre. És clar que li veien alguns

pedaços, però els llauners van fer una bona feina, i com que el Llenyataire no era gens presumit, els pedaços no el preocupaven gens.

Quan, finalment, entrà a la cambra de la Dorothy i li donà les gràcies per haver-lo salvat, estava tan content que plorava d'alegria, i la Dorothy va haver d'eixugar-li curosament totes les llàgrimes amb el seu davantal, perquè no se li rovellessin les frontisses.

Al mateix temps, ella també plorava abundantment de l'alegria de tornar a veure el seu vell amic; i aquelles llàgrimes no calia eixugar-les.

Quant al Lleó, s'eixugava tan sovint els ulls amb la punta de la cua, que aviat se li humitejà i va haver de sortir al pati i posar-la a eixugar al sol.

—Si poguéssim tornar a tenir amb nosaltres l'Espantaocells —digué el Llenyataire de Llauna, quan la Dorothy li va haver explicat tot el que havia passat— que feliç seria!

—Caldrà que provem de trobar-lo —va dir la nena.

Tornà a cridar els Parpellols per demanar-los ajuda, i els seus nous amics van caminar tot aquell dia i part del dia següent fins que van arribar a l'arbre en les branques del qual els Micos Alats havien llençat els vestits de l'Espantaocells.

Era un arbre molt alt, i el tronc era tan llis que ningú no podia pujar-hi, però el Llenyataire va dir de seguida:

—El tallaré, i llavors podrem recobrar els vestits de l'Espantaocells. Cal dir que mentre els llauners havien estat adobant el Llenyataire, un altre Parpellol, que era ferrer, havia fet un mànec nou per a la destal, tot d'or, i l'havia posat a la destal del Llenyataire en comptes del vell mànec de fusta. I altres Parpellols encara van polir la fulla fins que va perdre el rovell i tornà a brillar com plata brunyida.

El Llenyataire de Llauna es posà de seguida a clavar cops de destal al tronc de l'arbre, i molt aviat l'arbre caigué amb un gran estrèpit i els vestits de l'Espantaocells van caure de les branques i van rodolar per terra. La Dorothy els va recollir i els Parpellols els van portar al castell, on els van omplir de palla neta ben atapeïda; i vet aquí que l'Espantaocells tornà a ser el que havia estat, i no parava de donar-los les gràcies per haver-lo salvat.

Ara que tornaven a trobar-se tots units, la Dorothy i els seus amics van passar uns quants dies feliços al Castell Groc, on tenien tot el que els calia per a estar-hi còmodes, però un bon dia la nena es recordà de la tia Em i va dir:

—Hem de tornar a veure Oz i reclamar el compliment de la seva promesa.

—Sí —va dir el Llenyataire—. A l'últim aconseguiré el cor que tant desitjo.

—I jo aconseguiré el cervell que em cal —va afegir l'Espantaocells.

—I jo el coratge que necessito —féu el Lleó.

—I jo podré tornar a Kansas —exclamà la Dorothy, tota contenta—. Au, demà mateix cap a la Ciutat de les Maragdes!

Així van decidir fer-ho. L'endemà, van reunir tots els Parpellols i se'n van acomiadar. Els Parpellols van estar molt tristos de veure que se n'anaven; havien

agafat tant d'afecte al Llenyataire de Llauna que li van demanar que es quedés i que els governés, a ells i el País Groc de l'Oest. Veient que estaven decidits a anar-se'n, els Parpellols van regalar al Totó i al Lleó un collar d'or per a cadascú i a la Dorothy un bonic braçalet, tot incrustat de diamants; i a l'Espantaocells li van donar un bastó amb un puny d'or, perquè pogués caminar sense ensopegar, i al Llenyataire de Llauna, un setrill de plata amb incrustacions d'or i pedres precioses.

Cadascun dels viatgers adreçà un petit parlament de comiat als Parpellols, i tots van encaixar amb ells, l'un darrere l'altre, fins que els van fer mal els braços.

La Dorothy obrí el rebost de la Bruixa per omplir la cistella de menjar per al viatge, i allà trobà el Capell d'Or. Se l'emprovà i va trobar que li anava a la mida. La nena no en sabia res, del poder màgic del Capell d'Or, però va veure que era bonic i per això va decidir de posar-se'l i guardar-se la seva gorreta a la cistella.

Llavors, fets els preparatius que calia per al viatge, van emprendre el camí cap a la Ciutat de les Maragdes; i els Parpellols els van acomiadar amb tres visques, bo i desitjant-los que la sort els acompanyés.

Els Micos Alats

Com deveu recordar, entre el castell de la malvada Bruixa i la Ciutat de les Maragdes no hi havia cap carretera, ni tan sols cap camí. Quan els quatre viatgers havien anat a la recerca de la Bruixa, aquesta els havia vist arribar i per això havia enviat els Micos Alats amb l'ordre que els hi portessin. Era molt més difícil trobar el camí de retorn entre els extensos camps de margarides grogues i botons d'or que no pas ser transportats pels aires. Sabien, això sí, que havien d'anar sempre cap a l'est, és a dir, cap al sol llevant; i es van posar en camí en la bona direcció. Però a migdia, quan el sol era al bell mig del firmament, no sabien cap on era l'est i cap on era l'oest, i per això es van perdre enmig dels grans camps. Van continuar caminant, tanmateix, fins que es va fer de nit i sortí una lluna esplèndida. Llavors es van ajeure entre les perfumades flors grogues i van dormir profundament fins al matí, tots, menys l'Espantaocells i el Llenyataire de Llauna.

L'endemà al matí, el sol estava amagat darrere un núvol, però els nostres amics van continuar el camí, com si estiguessin ben segurs de la direcció que els calia seguir.

—Si caminem prou —va dir la Dorothy—, a un lloc o altre arribarem.

Però anaven passant els dies i no veien altra cosa que els mateixos camps grocs.

L'Espantaocells començà a remugar una mica.

—Eestic segur que ens hem perdut —va fer—; si no ens afanyem a trobar el camí per a arribar a la Ciutat de les Maragdes em quedaré sense cervell per sempre.

—I jo sense cor —féu el Llenyataire de Llauna—. Tantes ganes que tinc d'arribar d'una vegada a Oz! Cal reconèixer que és un viatge molt llarg!

—Sabeu? —digué el Lleó Poruc, somicant—. Jo no tinc prou coratge per a continuar eternament, sense arribar mai enlloc.

Llavors la Dorothy és descoratjà també. Es deixà caure asseguda a l'herba i va mirar els seus companys que, asseguts també al seu voltant, la miraven, i el Totó es va adonar que per primera vegada a la vida estava massa cansat per a poder perseguir una papallona que li passà al voltant prop del camí; així, doncs, va treure la llengua i es posà a panteixar afanyosament, tot mirant la Dorothy com per preguntar-li què podien fer.

—Suposo que podríem cridar els Ratolins de Camp —proposà la nena—. Probablement ens dirien cap on és la Ciutat de les Maragdes.

—És clar que sí! —exclamà l'Espantaocells—. Ja hi havíem d'haver pensat abans!

La Dorothy féu sonar el petit xiulet que havia portat sempre, penjat del coll d'ençà que la Reina dels Ratolins l'hi havia regalat. Al cap de pocs moments van sentir la remor de tot de petjades de minúscules potetes, i van veure arribar corrent tot

un ramat de ratolins grisos. Entre ells hi havia la Reina en persona, la qual va demanar, amb la seva veueta esquerdada:

—¿Què puc fer per vosaltres, amics meus?

—Ens hem perdut —li va dir—. ¿No podries dir-nos cap on cau la Ciutat de les Maragdes?

—És clar que sí —respongué la Reina—; però és molt lluny d'aquí perquè fins ara heu caminat en la direcció contrària. —Llavors s'adonà que la Dorothy portava el Capell d'Or, i li va dir—: ¿Per què no fas servir el poder màgic del Capell i crides els Micos Alats? Ells us portaran a la Ciutat d'Oz en menys d'una hora.

—Jo no sabia que el Capell tenia un poder màgic —va contestar la Dorothy, tota sorpresa—. ¿En què consisteix?

—Ho trobaràs escrit a la part de dins del Capell d'Or —va respondre la Reina dels Ratolins—; però si penses cridar els Micos Alats caldrà que nosaltres fugim de seguida, perquè són molt entremaliats i troben molt divertit perseguir-nos.

—¿I no em faran cap mal, a mi? —preguntà la nena, inquieta.

—De cap manera; no tenen més remei que obeir la persona que porta el Capell. Adéu-siau!

I la Reina dels Ratolins va fugir corrents fins a perdre's de vista, seguida dels seus súbdits.

La Dorothy mirà a la part de dins del Capell d'Or i va veure que en el folre hi havia unes paraules escrites. Va suposar que devia ser una fórmula màgica i, per tant, va llegir les instruccions curosament i va tornar a posar-se el capell.

—Ep-pe, pep-pe, kak-ke! —digué, aguantant-se dreta sobre el peu esquerre.

—¿Què has dit? —preguntà l'Espantaocells, que no sabia què estava fent la nena.

—Hil·lo, hol·lo, hel·lo! —va continuar la Dorothy, aguantant-se aquesta vegada sobre el peu dret.

—Hola! —féu el Llenyataire de Llauna, com qui res.

—Sis-si, sus-si, sic! —va dir la Dorothy, dreta sobre els dos peus, aquesta vegada.

Acabada de pronunciar la fórmula màgica, van sentir una gran xerradissa i un fort fregadís d'ales, i van veure arribar volant l'esbart de Micos Alats. El Rei s'inclinà davant la Dorothy i li va preguntar:

—¿Quines són les teves ordres?

—Volíem anar a la Ciutat de les Maragdes —li va dir la nena— i ens hem perdut.

—Nosaltres us hi portarem —va respondre el Rei.

Tot just acabava de dir-ho, dos dels Micos van agafar en braços la Dorothy i se l'emportaren volant. D'altres van agafar l'Espantaocells i el Llenyataire de Llauna i el Lleó, i un mico petit s'apoderà del Totó i arrencà a volar darrere els altres, tot i que el gosset feia tot el que podia per mossegar-lo.

De primer, l'Espantaocells i el Llenyataire de Llauna van passar molta por, perquè no havien oblidat els mals tractes que els havien fet temps enrere els Micos Alats; però quan van veure que no els feien cap mal es van deixar portar pels aires

alegrement, i van fruir d'allò més contemplant els bonics jardins i boscos per damunt dels quals volaven.

La Dorothy volava també d'allò més còmodament, entre els dos Micos més grossos, un dels quals era el Rei en persona. Havien fet la cadireta amb les mans, i anaven amb molt de compte per no fer-li cap mal.

—¿I per què heu d'obeir el poder màgic del Capell d'Or? —preguntà la nena.

—És una llarga història —respongué el Rei, tot rient—; però com que ens espera un llarg viatge, per distreure't t'ho explicaré, si ho vols.

—M'agradarà molt de saber-ho —va respondre la Dorothy.

—Altre temps —començà el Rei—, els Micos Alats érem un poble lliure, que vivia feliç en un gran bosc, volant d'arbre en arbre, menjant nous i fruita, i fent tot el que ens passava pel cap sense tenir ningú que ens manés. Potser alguns de nosaltres érem una mica massa entremaliats, de vegades, i estiràvem la cua dels animals que no tenien pas ales, perseguíem els ocells i llançàvem nous a les persones que passejaven pel bosc. Però vivíem feliços, sense preocupacions de cap mena, divertint-nos d'allò més i fruïnt de cada instant del dia. D'això fa molts anys, molt de temps abans que Oz baixés dels núvols per governar aquestes terres.

»En aquell temps vivia cap al nord una bonica princesa que era al mateix temps una poderosa fetillera. Només feia servir els seus poders màgics per ajudar la gent, i no se sap que mai fes cap mal a ningú que fos bona persona. Es deia Gayalette, i vivia en un magnífic palau fet d'enormes blocs de robí. Tothom l'estimava, però ella estava molt trista perquè no trobava ningú a qui pogués estimar, puix que tots els homes eren massa estúpids i lletjos per a fer parella amb una princesa tan bonica i poderosa. A l'últim, tanmateix, va trobar un noi molt ferm i ben plantat, i més assenyat que no era corrent pels anys que tenia. Gayalette decidí que, quan el minyó es fes gran, en faria el seu marit; per això se l'emportà al seu palau de robí i utilitzà tots els seus poders màgics per fer-ne un home tan fort, bondadós i digne d'amor com pogués desitjar-lo una dona. Quan arribà a l'edat adulta, Quelala, que així es deia, va esdevenir, segons diuen, l'home més bo i més prudent de tot el país, i tan ben plantat que Gayalette, que l'estimava bojament, s'afanyà a preparar-ho tot per al casament.

»En aquell temps el meu avi era el Rei dels Micos Alats, que vivien en el bosc proper al palau de Gayalette. Cal dir que el meu avi era molt afeccionat a les bromes: s'estimava més una broma ben divertida que un bon sopar. Un bon dia, molt poc abans del casament, el meu avi estava volant amb la seva colla quan va veure Quelala que passejava per la vora del riu. El minyó portava un vestit preciós, de seda rosa i vellut vermell, i al meu avi se li acudí una mala pensada. A una ordre seva, tota la colla de micos van apoderar-se de Quelala, se'l van emportar en braços fins que va ser damunt del bell mig del riu, i el van deixar caure a l'aigua.

»—Neda, neda, company —li cridava el meu avi— i surt de l'aigua, a veure si t'has tacat el vestit!

»Quelala era massa assenyat per a no posar-se a nedar, i la seva bona fortuna no li havia espatllat el caràcter. Quan aconseguí de sortir a flor d'aigua, es posà a riure i començà a nedar cap a la riba. Però quan Gayalette arribà corrent a la seva vora, descobrí que l'aigua li havia fet malbé el vestit de seda i vellut.

»La princesa s'enutjà molt. Sabia perfectament qui ho havia fet, allò. Va fer venir a la seva presència tots els Micos Alats i, de primer, els va dir que els faria lligar les ales i que els tractaria com ells havien tractat Quelala: els deixaria caure al mig del riu. Però el meu avi li demanà insistentment que no ho fes, perquè sabia que, amb les ales lligades, els micos s'ofegarien al riu, i Quelala també implorà perdó per a ells; finalment, Gayalette els perdonà la vida, amb la condició que, des d'aleshores, els Micos Alats haurien d'obeir tres vegades les ordres de la persona que posseís el Capell d'Or. Aquest Capell era un present de noces per a Quelala i, segons diuen, havia costat a la princesa la meitat del seu reialme. No cal dir que el meu avi i els altres micos van acceptar immediatament la condició imposada, i és per això que des d'aleshores hem d'obeir tres vegades la persona que posseeixi el Capell d'Or, sigui qui sigui.

—¿I què se'n va fer de la princesa i el seu futur marit? —preguntà la Dorothy.

—Quelala, que fou el primer propietari del Capell d'Or —va explicar el mico—, fou el primer a obligar-nos a complir els seus desigs. Com que la princesa no ens podia veure, un cop casat amb ella ens convocà tots al bosc i ens va manar que ens mantinguéssim sempre lluny de la princesa, cosa que vam accedir a fer de bona gana, perquè ens feia molta por.

»Aquesta va ser l'única ordre que vam haver d'acceptar fins que el Capell d'Or va caure a les mans de la malvada Bruixa de l'Oest, que ens va obligar a fer esclaus d'ella els Parpellols i, més tard, a expulsar el mateix Oz del País de l'Oest. Ara el Capell d'Or és teu, i tens dret a donar-nos les teves ordres tres vegades.

Quan el Rei dels Micos acabà la seva història, la Dorothy va mirar cap avall i va veure les rutilants parets verdes de la Ciutat de les Maragdes. Es quedà meravellada de la rapidesa amb què volaven els Micos, però tanmateix s'alegrà que el viatge hagués acabat. Les estranyes criatures van dipositar curosament els viatgers davant el portal de la Ciutat, el Rei s'inclinà profundament davant la Dorothy, i després tots plegats van arrencar el vol i es van allunyar ràpidament d'allà.

—Ha estat un viatge excel·lent —va fer la nena.

—Sí, i una manera ben ràpida de resoldre els nostres problemes —va dir el Lleó—. Quina sort que t'emportessis aquest Capell meravellós!

El descobriment d'Oz, el Terrible

Els quatre viatgers van atansar-se al gran portal de la Ciutat de les Maragdes i trucaren el timbre.

Al cap d'una estona de trucar, els obrí el mateix Guardià del Portal de l'altra vegada.

—Com! ¿Ja torneu a ser aquí? —preguntà tot sorprès.

—¿Que no ho veus? —respongué l'Espantaocells.

—Però jo em pensava que havíeu anat a veure la malvada Bruixa de l'Oest.

—I ben cert que hem anat a veure-la —féu l'Espantaocells.

—¿I us ha deixat marxar altra vegada? —va preguntar l'home, meravellat.

—No ha tingut més remei, perquè s'ha fos completament —explicà l'Espantaocells.

—¿S'ha fos? Bona notícia! —exclamà l'home—. ¿I qui és que l'ha fosa?

—La Dorothy —respongué el Lleó, tot seriós.

—Valga'm Déu! —exclamà l'home.

I s'inclinà profundament davant la nena.

Després els va fer passar a la seva petita cambra i els tornà a posar les ulleres, que va treure de la gran caixa, exactament com l'altra vegada. Llavors els féu entrar a la Ciutat de les Maragdes; i quan la gent s'assabentà pel Guardià del Portal que els nostres amics havien fos la malvada Bruixa de l'Oest, es va aplegar tota al voltant d'ells i els va seguir en una gran multitud fins al Palau d'Oz.

El soldat de la barba verda encara muntava la guàrdia davant la porta, però els deixà passar de seguida i els nostres amics van tornar a trobar la bonica cambrera verda, que els acompanyà immediatament cada u a la seva cambra perquè poguessin reposar fins que el Gran Oz estigués disposat a rebre'ls.

El soldat havia portat immediatament a Oz la notícia de la tornada de la Dorothy i els altres viatgers, després d'haver destruït la malvada Bruixa; però Oz no havia donat cap resposta. Ells es pensaven que el Gran Bruixot els enviaria a cercar de seguida, però no fou així. No van tenir cap notícia d'ell ni l'endemà, ni el dia següent, ni l'altre. L'espera es feia pesada i cansada i a l'últim van acabar irritant-se veient que Oz els tractava tan malament, després d'haver-los enviat a córrer tan grans perills. Així, doncs, l'Espantaocells decidí finalment demanar a la cambrera verda que portés un altre missatge a Oz dient-li que si no els rebia de seguida cridarien els Micos Alats a la seva ajuda, i l'obligarien a decidir si complia les promeses que els havia fet o no. Quan el Bruixot va rebre aquest missatge, s'espantà tant que els envià a dir que es presentessin al Saló del Tron a les nou i quatre minuts del matí següent. Oz ja havia tingut ocasió de conèixer els Micos Alats al País de l'Oest i no tenia gens de ganes de tornar a trobar-los.

Els quatre viatgers van passar la nit sense dormir, pensant cada un en el do que Oz li havia promès. La Dorothy només es va adormir un moment, el temps just de somiar que tornava a ser a Kansas, on la tia Em li deia com estava de contenta de tornar a tenir a casa la nena.

A les nou en punt de l'endemà al matí el soldat de la barba verda els anà a cercar, i quatre minuts més tard van entrar tots junts al Saló del Tron del Gran Oz.

Com és natural, cada un d'ells esperava veure el Bruixot en la mateixa forma com l'havia vist abans, i tots van quedar molt sorpresos quan, mirant al seu voltant, no van veure ningú al saló. Es van quedar molt a prop de la porta, ben junts, perquè el silenci del saló desert feia encara més por que qualsevol de les formes que havien vist adoptar a Oz.

Finalment van sentir una veu, que semblava que sortís d'algun lloc situat a prop de la part més alta de la gran cúpula, una veu que digué solemnement:

—Jo sóc Oz, el Gran i Terrible. ¿Per què em volíeu veure?

Tots van cercar-lo amb la mirada per tots els racons del saló i, no veient ningú, la Dorothy preguntà:

—¿On sou?

—Sóc pertot —va respondre la veu—, però als ulls dels mortals comuns sóc invisible. Ara m'asseuré al tron perquè pugueu parlar amb mi.

En efecte, en aquell moment semblà que la veu venia directament del tron; els nostres amics s'hi van atansar, doncs, i es van quedar davant del tron, en renglera, mentre la Dorothy deia:

—Hem vingut a reclamar el compliment de les vostres promeses.

—¿Quines promeses? —va preguntar Oz.

—Em vau prometre que m'ajudaríeu a tornar a Kansas un cop la malvada Bruixa fos destruïda —digué la nena.

—A mi em vau prometre donar-me un cervell —féu l'Espantaocells.

—I a mi que em donaríeu un cor —va dir el Llenyataire de Llauna.

—I a mi em vau prometre que em donaríeu coratge —féu el Lleó Poruc.

—¿I és de debò que la malvada Bruixa ha estat destruïda? —preguntà la veu.

I a la Dorothy li semblà que la veu tremolava una mica.

—Sí —respongué—. Jo la vaig fondre amb una galleda d'aigua.

—Valga'm Déu! —digué la veu—; això sí que no m'ho esperava! Bé, torneu demà, perquè m'ho he de rumiar.

—Ja heu tingut prou temps fins ara —va dir el Llenyataire de Llauna, tot enfadat.

—No esperarem ni un dia més —va dir l'Espantaocells.

—Heu de complir el que ens vau prometre! —exclamà la Dorothy.

El Lleó pensà que potser seria oportú fer una mica de por al Bruixot, i per això deixà anar un llarg i fort bramul, tan ferotge i terrible que el Totó, de l'ensurt, va fer un salt i tirà a terra sense voler-ho el paravent que hi havia en un racó. En sentir el soroll que feia en caure, tots van mirar en aquella direcció i van quedar d'una peça.

Perquè van veure, dret a l'altra banda del paravent caigut, un vellet calb, amb la cara tota arrugada, que semblava tan sorprès com ells mateixos. El Llenyataire de Llauna, aixecant la destrala enlaire, saltà cap a l'homenet i li cridà:

—¿Qui sou?

—Jo sóc Oz, el Gran i Terrible —va dir l'homenet, amb la veu tota tremolosa—, però no em pegueu, si us plau! Faré tot el que em demaneu.

Els nostres amics el miraven amb gran sorpresa i decepció.

—Jo em pensava que Oz era una gran testa —va dir la Dorothy.

—Jo creia que Oz era una bella dama —féu l'Espantaocells.

—I per a mi Oz era una terrible fera —digué el Llenyataire de Llauna.

—I jo em pensava que Oz era una bola de foc —exclamà el Lleó.

—No; estàveu tots equivocats —va dir l'homenet, tot esporuguit—. Us he estat enganyant.

—¿Que ens heu estat enganyant? —exclamà la Dorothy—. Així, ¿no sou un gran Bruixot?

—No cridis tant, nena —li demanà el vellet—, que et podrien sentir i això seria la meva perdició. Tothom es pensa que sóc un gran Bruixot.

—¿I no ho sou? —preguntà la Dorothy.

—Gens ni mica, nena; sóc un home corrent i vulgar.

—Sou pitjor que això —va fer l'Espantaocells, ofès—. Sou un farsant.

—Exactament! —declarà l'homenet, fregant-se les mans com si aquest qualificatiu li fes molt gràcia—. Sóc un farsant.

—Però això és terrible —va dir el Llenyataire de Llauna—. ¿Com ho faré, ara, per aconseguir tenir un cor?

—¿I jo m'hauré de quedar sense coratge? —va preguntar el Lleó.

—¿I jo sense cervell? —gemegà l'Espantaocells, eixugant-se les llàgrimes dels ulls amb la màniga.

—Estimats amics meus —va dir Oz—, no parlem d'aquestes petiteses, si us plau. Feu-vos càrrec del meu terrible problema, ara que s'ha descobert qui sóc.

—¿I no ho sap ningú més, que sou un farsant? —preguntà la Dorothy.

—Només ho sabeu vosaltres quatre... i jo —respongué Oz—. He enganyat tothom tant de temps que em pensava que no em descobririen mai. Vaig cometre un gran error en deixar-vos entrar al Saló del Tron. Generalment no veig mai ningú, ni tan sols els meus súbdits, i per això es pensen que sóc un ésser terrible.

—Però, no ho entenc —va fer la Dorothy, perplexa—. ¿Com ho vau fer per aparèixer davant meu com si fóssiu una gran testa?

—Va ser un dels meus trucs —respongué Oz—. Veniu, si us plau, i us ho explicaré tot.

Els precedí cap a una petita cambra situada darrere del Saló del Tron, on tots el van seguir. El vellet assenyalà un racó, on hi havia la Gran Testa, que era feta de molts gruixos de paper, amb una cara molt ben pintada.

—Vaig penjar aquest cap del sostre, amb un filferro —va dir Oz—; i des de darrere el paravent, estirant un cordill, feia moure els ulls i obrir la boca.

—Però, ¿i la veu? —preguntà la Dorothy.

—És que sóc ventríloc —va dir l’homenet—, i sé dirigir el so de la meua veu com em plagui; per això et vas pensar que sortia de la testa. I aquí hi ha les altres coses que vaig fer servir per enganyar-vos.

Ensenyà a l’Espantaocells el vestit i la carota que s’havia posat per fer veure que era una bella dama; i el Llenyataire de Llauna va descobrir que la terrible fera no era altra cosa que unes quantes pells cosides entre elles que recobrien una armadura de llistons. Quant a la bola de foc, el fals Bruixot també l’havia penjada del sostre. En realitat era una bola de cotó, que, si la xopaven de petroli, s’inflamava tota ella.

—Realment —va dir l’Espantaocells—, us hauria de fer vergonya, ser tan farsant.

—I me’n fa, de vergonya —respongué l’homenet, apesarat—. Però era l’única cosa que podia fer. Seieu, si us plau, que aquí no manquen cadires, i us explicaré la meua història.

Es van asseure i es van disposar a escoltar la història següent:

—Jo vaig néixer a Omaha...

—Caram, no és gaire lluny de Kansas, això! —exclamà la Dorothy.

—No; però és molt lluny d’aquí —digué l’homenet, brandant el cap tristament—. Quan vaig ser gran em vaig fer ventríloc, ofici que m’ensenyà un gran mestre. Sé imitar tota mena d’ocells i d’animals. —Per demostrar-ho, imità tan bé un gat, que el Totó aixecà les orelles i començà a girar el cap a banda i banda per veure si trobava el gat—. Al cap d’un temps —continuà Oz—, cansat d’aquest ofici, em vaig dedicar a l’aeronàutica.

—¿I en què consisteix això? —preguntà la Dorothy.

—La meua feina consistia a enlairar-me en globus el dia que hi havia sessió de circ, per tal d’atreure el públic i fer-lo entrar al circ —explicà.

—Ah, sí, ja ho entenc —va dir la nena.

—Bé, un dia em vaig enlairar en un globus i les cordes es van embolicar entre elles de manera que no vaig poder tornar a terra. El globus es va anar enfilant per damunt dels núvols, tan amunt que un corrent d’aire se l’emportà a molts quilòmetres de distància. Durant tot un dia i tota una nit vaig viatjar pels aires, i al matí del segon dia, en despertar-me, vaig descobrir que el globus flotava damunt un país desconegut i molt bonic.

»Vaig anar baixant gradualment, i no em vaig fer gens de mal. Però em vaig trobar enmig d’una gent estranya, que, en veure’m baixar dels núvols, em van prendre per un gran bruixot. No cal dir que no vaig fer res per desenganyar-los, perquè vaig veure que tenien por de mi i perquè em van prometre que farien tot el que jo manés.

»Només per divertir-me, i per mantenir-los enfeinats, els vaig manar que construïssin aquesta ciutat i el meu palau, i ho van fer d’allò més bé i de molt bona

gana. Llavors, veient que aquest país era tan verd i tan bonic, se m'acudí d'anomenar-lo la Ciutat de les Maragdes, i perquè el nom li escaigués més encara vaig obligar tothom a posar-se ulleres verdes, perquè ho veiessin tot de color verd.

—Així, no és veritat que tot sigui verd, aquí —va preguntar la Dorothy.

—No pas més que en qualsevol altra ciutat —respongué Oz—; però quan es porten ulleres verdes, ja se sap, tot es veu de color verd. La Ciutat de les Maragdes va ser construïda fa molts anys, perquè quan el globus em portà aquí jo encara era molt jove, mentre que ara sóc molt vell. Però el meu poble fa tant de temps que porta ulleres verdes que tothom es pensa de debò que aquesta és una ciutat de maragdes; i és veritat que és un lloc molt bonic, on abunden les pedres i els metalls preciosos i on hi ha tot el que cal per a ser feliç. Jo m'he portat molt bé amb el meu poble, i el meu poble m'estima; però d'ençà que em van construir aquest palau hi he viscut tancat, sense veure mai ningú.

»Una de les coses que em feien més por eren les bruixes, perquè jo no tenia cap mena de poder màgic i en canvi aviat vaig descobrir que les bruixes eren capaces de fer coses meravelloses. En aquest país n'hi havia quatre, que governaven els habitants del nord, del sud, de l'est i de l'oest. Per sort, les bruixes del nord i del sud eren bones persones, i vaig comprendre que no em farien cap mal; però les bruixes de l'est i de l'oest eren terriblement dolentes, i si no fos que es pensaven que jo tenia més poder que elles segurament m'haurien destruït. En tot cas, durant molts anys he viscut amb una gran por. Ja us podeu imaginar, doncs, l'alegria que vaig tenir quan em van dir que la teva casa havia caigut damunt la malvada Bruixa de l'Est. Quan em vas venir a veure jo estava disposat a prometre't qualsevol cosa si destruïes l'altra bruixa; però ara que has aconseguit de fondre-la, em sap molt greu haver-te de dir que no puc complir el que vaig prometre a tu i als teus amics.

—Trobo que sou un home molt dolent —va dir la Dorothy.

—No t'ho creguis, nena; en realitat sóc molt bona persona; això sí, he de confessar que, com a bruixot, sóc molt dolent.

—Així, ¿no podeu donar-me el cervell que necessito? —preguntà l'Espantaocells.

—No és veritat que el necessitis. Cada dia aprens una cosa o altra. Una criatura acabada de néixer té un cervell, i, tanmateix, no sap gran cosa. L'experiència és l'única cosa que ens ensenya, i com més temps passis damunt la terra més experiència tindràs.

—Potser és veritat, això que dieu —va fer l'Espantaocells—, però jo seré molt desgraciat si no em doneu un cervell.

El fals bruixot el mirà atentament.

—Bé —va dir, amb un sospir—, potser no sóc gran cosa com a màgic, com ja us he dit, però si em véns a veure demà al matí, et ficaré un cervell dins el cap. Tanmateix, no et podré pas ensenyar a fer-lo servir, això ho hauràs d'aprendre pel teu compte.

—Oh, gràcies, moltes gràcies —exclamà l’Espantaocells—. No tingueu por, que prou que n’aprendré, de fer-lo servir!

—I del meu coratge, ¿què me’n dieu? —preguntà el Lleó inquiet.

—Tu en tens molt, de coratge, n’estic segur —respongué Oz—. L’únic que et cal és tenir confiança en tu mateix. No hi ha cap ésser vivent que no tingui por davant del perill. El veritable coratge consisteix a plantar cara al perill encara que tinguis por, i d’aquesta mena de coratge no te’n manca.

—Potser sí, però passo molta por —va dir el Lleó—. I sé que seré molt desgraciat si no em doneu la mena de coratge que permet oblidar la por.

—Molt bé; demà et donaré aquesta mena de coratge que tu demanes —respongué Oz.

—I del meu cor, ¿què me’n dieu? —preguntà el Llenyataire de Llauna.

—Quant això —respongué Oz—, considero que t’equivoques. El cor fa dissortades la majoria de les persones. Hauries de considerar-te afortunat pel fet de no tenir cor.

—Això depèn de com s’ho miri —féu el Llenyataire de Llauna—. Pel que fa a mi, estic disposat a suportar tota mena de desventures sense queixar-me si em doneu un cor.

—Molt bé —respongué Oz, tot mansoi—. Vine’m a veure demà i et donaré un cor. He fet de bruixot tants d’anys que ja no vindrà d’una mica més.

—I ara —va dir la Dorothy—, ¿com ho he de fer per a poder tornar a Kansas?

—Ho haurem de rumiar, això —contestà l’homenet—; dóna’m dos o tres dies per a estudiar l’afer i miraré de trobar la manera de fer-te travessar el desert. Mentrestant, aquí sereu tractats com a hostes meus, i mentre viureu al palau, els meus servents obeiran tots els vostres desigs. A canvi, només us demano una cosa: que gardeu el meu secret i no digueu a ningú que sóc un farsant.

Tots van accedir a no dir res del que havien sabut, i van tornar a les seves cambres d’allò més animats. Fins i tot la Dorothy tenia l’esperança que el «Gran i Terrible Farsant», com ara l’anomenava, trobaria la manera d’ajudar-la a tornar a Kansas, i si així ho feia estava disposada a perdonar-li-ho tot.

Les arts màgiques del gran farsant

L'endemà al matí l'Espantaocells va dir als seus amics:

—Ja em podeu felicitar. Vaig a veure Oz, que finalment em donarà el cervell que necessito. Quan torni amb vosaltres seré un home com els altres.

—Jo sempre t'he estimat com eres —va dir la Dorothy, amb tota senzillesa.

—Ets molt bona minyona d'estimar un espantaocells —respongué ell—. Però estic segur que m'estimaràs molt més quan em sentis expressar els magnífics pensaments que elaborarà el meu cervell.

S'acomiadà dels seus companys alegrement i acudí al Saló del Tron, a la porta del qual trucà.

—Endavant —digué Oz.

L'Espantaocells entrà i trobà l'homenet assegut prop de la finestra, submergit en profundes reflexions.

—He vingut a cercar el meu cervell —va fer l'Espantaocells, una mica inquiet.

—Ah, sí; seu en aquesta cadira, si et plau —respongué Oz—. M'has de perdonar si t'arrenco el cap, però no tinc més remei que fer-ho per a poder-hi ficar a dintre el cervell que demanes.

—D'acord —féu l'Espantaocells—. No tinc cap inconvenient que m'arrenqueu el cap, si ha de ser millor quan me'l torneu a enganxar.

El bruixot li arrencà el cap del cos i el buidà de tota la palla que contenia. Després passà a la cambra de darrere i agafà una bona mesura de segó, que barrejà amb tot d'agulles de cosir i de cap. Després de barrejar-ho tot ben barrejat, omplí la part més alta de la testa de l'Espantaocells amb aquella barreja i acabà d'omplir la resta de l'espai amb palla. Un cop va haver tornat a posar el cap damunt les espatlles de l'Espantaocells, li va dir:

—D'ara endavant seràs un gran home, perquè t'he donat un cervell nou de trinca.

L'Espantaocells, tot content i cofoi de veure acomplert el seu més gran desig, donà cordialment les gràcies a Oz i tornà amb els seus amics.

La Dorothy el mirà amb una gran curiositat. La part de dalt del cap li feia un gran bony, a causa del cervell que hi portava.

—¿Com et sents? —va demanar.

—Fet un saviàs —contestà l'Espantaocells, tot satisfet—. Quan m'hauré acostumat al nou cervell, ho sabré tot.

—¿I què són aquestes agulles de cap i de cosir que et surten del cap? —li preguntà el Llenyataire de Llauna.

—Són la prova que és molt agut —va fer el Lleó.

—Bé, caldrà que vagi a trobar Oz perquè em doni el cor que li vaig demanar —va dir el Llenyataire.

I va anar a trucar a la porta del Saló del Tron.

—Endavant —va cridar Oz.

El Llenyataire entrà i va dir:

—He vingut a cercar el meu cor.

—Molt bé —respongué l'homenet—. Però t'hauré de fer un forat al pit, per a poder col·locar el cor al lloc convenient. Espero que no et faci mal.

—No tingueu por —respongué el Llenyataire—. No me'n sentiré gens.

Amb una cisalla, Oz va fer un foradet quadrat al costat esquerre del pit del Llenyataire de Llauna. Després va treure d'una calaixera un cor molt bonic, fet de cera i ple de serradures.

—¿Oi que és bonic? —preguntà.

—Molt que ho és! —respongué el Llenyataire, tot content—. ¿Però és un bon cor?

—I tant! —va respondre Oz.

Posà el cor dins el pit del Llenyataire i van tornar a tancar el forat amb la peça quadrada de llauna, soldant-la perfectament.

—Au —digué—; ja pots estar ben orgullós del cor que tens. Em sap greu haver-te hagut de fer un pedaç al pit, però no hi havia més remei.

—No hi fa res —exclamà el feliç Llenyataire—. Us estic molt agraït i mai no oblidaré la vostra amabilitat.

—No val la pena de parlar-ne —respongué Oz.

Lavors el Llenyataire de Llauna tornà amb els seus amics, que el van felicitar cordialment per la seva bona fortuna.

Després va ser el Lleó el que anà a trucar a la porta del Saló del Tron.

—Endavant —va dir.

—He vingut a cercar el meu coratge —féu el Lleó, entrant al Saló.

—Molt bé —respongué l'homenet—. Te'l donaré de seguida.

S'atansà a un bufet i posant-se de puntetes per arribar a un prestatge molt alt en va retirar un flascó verd i quadrat, que buidà en un plat d'or verd molt treballat. Posant-lo davant del Lleó Poruc, que l'ensumà com si no li fes gaire gràcia, el Bruixot va dir:

—Beu.

—¿Què és? —preguntà el Lleó.

—L'únic que et cal saber —contestà— és que un cop ho tinguis a dintre, serà el coratge que necessites. Ja saps que el coratge sempre és a l'interior de la persona, de manera que d'això que veus no se'n podrà dir coratge fins que t'ho hakis empassat. Per tant, t'aconsello que t'ho beguis com més aviat millor.

El Lleó, sense vacil·lar, es begué tot el contingut del plat.

—¿Com et sents, ara? —preguntà Oz.

—Ple de coratge —respongué el Lleó, el qual tornà alegrement amb els seus amics per comunicar-los la seva bona fortuna.

Quan es quedà sol, Oz va somriure pensant com havia aconseguit de donar a l'Espantaocells, al Llenyataire de Llauna i al Lleó exactament el que volien.

«¿Com podria deixar de ser farsant», es digué, «quan tota aquesta gent m'obliga a fer coses que tothom sap que són impossibles? Ha estat fàcil de fer feliços l'Espantaocells, el Lleó i el Llenyataire, perquè tots tres em creien capaç de tot. Però em caldrà molta més imaginació per a fer tornar la Dorothy a Kansas, i la veritat és que no sé pas com m'ho faré».

L'enlairament del globus

La Dorothy passà tres dies sense tenir cap notícia d'Oz. Van ser tres dies molt tristos per a la nena, malgrat que els seus amics eren tan feliços. L'Espantaocells els explicava que tenia el cap ple de meravellosos pensaments, però no els deia en què consistien perquè sabia que ningú sinó ell els podia entendre. Quan el Llenyataire de Llauna caminava sentia perfectament el cor que li ballava per dins el pit, i va dir a la Dorothy que havia descobert que era un cor més tendre que el que havia posseït quan era de carn i ossos. Quant al Lleó, declarà que ja no li feia por res, i que de bona gana plantaria cara a tot un exèrcit d'homes o a una dotzena de ferotges Kalidahs.

Així, doncs, cada un dels membres del grupet se sentia satisfet menys la Dorothy, que es moria de ganes, més que mai, de tornar a Kansas.

Al quart dia, amb gran alegria de la nena, Oz envià a cercar-la, i quan la Dorothy entrà al Saló del Tron, el màgic li digué, amablement:

—Seu, amiga meva; em penso que he trobat la manera perquè puguis sortir d'aquest país.

—¿I tornar a Kansas? —preguntà la nena afanyosament.

—Bé, d'això no n'estic tan segur —va dir Oz—, perquè no tinc la més petita idea de cap on cau. Però la primera cosa que cal fer és travessar el desert, i després segurament et serà fàcil de retrobar el camí de casa.

—¿I com ho faré per a travessar el desert? —preguntà la nena.

—Et diré el que he pensat —digué l'homenet—. Com ja saps, vaig arribar a aquest país pels aires, en un globus. Tu també vas venir pels aires, portada per un cicló. Per això he pensat que la millor manera de travessar el desert serà pels aires. Com que no puc fer un cicló, ho he estat pensant, i em penso que podré fabricar-te un globus.

—Com? —preguntà la Dorothy.

—Un globus —va dir Oz— és fet de seda, recoberta de cola perquè el gas de dintre no s'escapi. Aquí, al meu palau, en tinc molta, de seda, de manera que no ens costarà gaire de fabricar el globus. Però en tot aquest país no hi ha cap mena de gas per a omplir el globus i fer que s'enlairi.

—Si no es pot enlairar —remarcà la Dorothy— no ens servirà de res.

—És veritat —contestà Oz—. Però hi ha una altra manera de fer que s'envoli, i és omplint-lo d'aire calent. L'aire calent no va tan bé com el gas, perquè si l'aire es refredés el globus cauria al desert i estaríem perduts.

—«Estaríem»? —exclamà la nena—. ¿És que penseu venir amb mi?

—És clar que sí —va respondre Oz—. Ja n'estic tip, de fer el farsant d'aquesta manera. Si mai sortia d'aquest palau, el meu poble aviat descobriria que no sóc un bruixot, i s'enutjaria amb mi per haver-lo enganyat. Això m'obliga a passar-me dia i

nit tancat dins aquestes sales, i resulta molt avorrit. M'estimaria molt més de venir a Kansas amb tu i tornar a treballar en un circ.

—Estaré molt contenta que m'acompanyeu —digué la Dorothy.

—Moltes gràcies —respongué l'homenet—. I ara, si vols ajudar-me a cosir les peces de seda, començarem a fabricar el nostre globus.

La Dorothy agafà fil i agulla, i a mesura que Oz anava tallant les peces de seda de la forma adequada, la nena les cosia les unes amb les altres. Com que Oz s'havia proposat de fer el globus en diversos tons de color verd, la primera era una tira de color verd clar; la segona, una tira de verd fosc, i la tercera, una tira de verd maragda. Van trigar tres dies a tenir cosides totes les tires, però un cop acabat resultà una enorme bossa de seda verda de més de sis metres de llarg.

Llavors Oz la pintà per dins amb una capa de cola clara, per fer-la impermeable, i després declarà que el globus ja estava a punt.

—Només hem de cercar una cistella per a pujar-hi nosaltres —va dir.

Envià el soldat de la barba a cercar una panera de roba, que lligà amb moltes cordes al capdavall del globus.

Quan tot va estar a punt, Oz va fer comunicar al seu poble que anava a fer una visita a un gran germà bruixot que vivia als núvols.

La nova va córrer ràpidament per tota la ciutat i tothom va acudir a presenciar el meravellós espectacle.

Oz féu portar el globus davant mateix del palau, on fou objecte de gran curiositat per a tothom. El Llenyataire de Llauna havia fet una bona pila d'estelles; hi calà foc, i Oz mantingué l'obertura del globus damunt el foc per tal que l'aire calent que en pujava omplís la bossa de seda. A poc a poc el globus s'anava inflant i dreçant en l'aire, fins que la cistella amb prou feines tocava a terra.

Llavors Oz pujà dins la cistella i va dir a tot el poble, amb veu molt alta:

—I ara me'n vaig a fer una visita. Mentre seré fora, l'Espantaocells us governarà. Us mano que l'obeïu com si fos jo mateix.

A aquelles altures el globus estirava amb molta força la corda que el mantenia subjectat a terra, perquè l'aire de dins era calent i això feia que fos molt més lleuger que l'aire de fora i que fes força per a enlairar-se cel amunt.

—Vine, Dorothy! —crijà el Bruixot—. Afanya't, que el globus està a punt d'arrencar el vol!

—No trobo el Totó per enlloc —respongué la Dorothy, que no volia deixar el gosset en terra.

El Totó se li havia escapat per perseguir una gateta entre la multitud, però la Dorothy acabà per trobar-lo; llavors l'agafà en braços i arrencà a córrer cap al globus.

Quan estava a punt d'arribar-hi, i Oz ja allargava les mans per ajudar-la a enfilarse a la cistella, les cordes es van trencar i el globus s'enlairà sense ella.

—Torneu! —crijà la nena—. Jo també vull venir!

—No puc pas tornar, amiga meva —li cridà Oz des de la cistella—. Adéu!

—Adéu! —cridava tothom.

I tots els ulls miraven enlaire, mentre el bruixot s'enfilava, dins la seva cistella, cada vegada més amunt per l'espai.

I aquesta va ser la darrera vegada que cap dels presents va veure Oz, el Meravellós Bruixot; però és molt probable que arribés sa i estalvi a Omaha i que allà continuï vivint. En tot cas, la gent del país el recordava amb afecte, i es deien els uns als altres:

—Oz va ser sempre un bon amic. Quan era amb nosaltres va fer construir aquesta magnífica Ciutat de les Maragdes, i ara que s'ha anat ens ha deixat per governador el savi Espantaocells.

Tanmateix, durant molts dies van continuar lamentant-se de la pèrdua del Meravellós Bruixot, sense que res pogués consolar-los.

Cap al sud

La Dorothy plorà amargament en perdre l'esperança de poder tornar a Kansas; però, pensant-ho bé, s'alegrà de no haver-se enlairat en globus. I també ella es dolia d'haver perdut Oz, igual que els seus companys.

El Llenyataire de Llauna, atansant-se a la Dorothy, li va dir:

—Molt ingrati hauria de ser si no em sabés greu haver perdut l'home que em féu present del meu magnífic cor. Si em fas el favor d'eixugar-me les llàgrimes perquè no em rovelli, em penso que ploraré i tot per la marxa d'Oz.

—Amb molt de gust —va contestar-li la nena, i anà a cercar de seguida una tovallola.

Llavors el Llenyataire de Llauna plorà uns quants minuts, mentre la nena vigilava curosament les seves llàgrimes i les eixugava amb la tovallola. Quan el Llenyataire va haver acabat de plorar li va donar les gràcies amablement i s'untà ell mateix de cap a peus amb el setrill de pedres precioses, per no tenir problemes.

Ara l'Espantaocells era el governador de la Ciutat de les Maragdes i, encara que no era bruixot, el poble estava molt orgullós d'ell.

—Perquè —deien— no hi ha cap altra ciutat en tot el món que sigui governada per un home de palla.

Pel que ells sabien, tenien tota la raó.

L'endemà del dia que el globus s'havia enlairat amb Oz, al matí, els quatre viatgers es van reunir al Saló del Tron per discutir la situació. L'Espantaocells es va asseure en l'enorme tron i els altres es van quedar drets, respectuosament, davant seu.

—No ens podem pas queixar —va dir el nou governador—, perquè aquest palau i la Ciutat de les Maragdes ens pertanyen i podem fer tot el que ens plagui. Quan recordo que fa poc temps jo em trobava clavat al capdamunt d'un pal al mig d'un camp de blat de moro i penso que ara sóc el governador d'aquesta bonica Ciutat, trobo que he tingut molta sort.

—Jo també estic ben content del meu nou cor —féu el Llenyataire de Llauna—; i realment, era l'única cosa que desitjava en tot el món.

—Per la meva banda, estic content de saber que sóc tan valent, si és que no ho sóc més que qualsevol altra fera que al món hagi estat —va dir el Lleó, modestament.

—Si la Dorothy acceptés de quedar-se a viure a la Ciutat de les Maragdes —continuà l'Espantaocells— podríem viure aquí tots plegats, ben feliços.

—Però el cas és que no hi vull viure, jo, aquí —exclamà la Dorothy—; jo el que vull és tornar a Kansas, a viure amb la tia Em i l'oncle Henry.

—¿Doncs què podem fer? —preguntà el Llenyataire.

L'Espantaocells decidí rumiar-s'ho; rumiava tan fort que les agulles de cap i de cosir començaven a sortir-li fora del cervell. Finalment, va dir:

—¿Per què no cridem els Micos Alats i els demanem que et portin per damunt del desert?

—No se m’hauria acudit mai —digué la Dorothy, tota contenta—. És una bona idea. Vaig de seguida a buscar el Capell d’Or.

Quan tornà amb el Capell al Saló del Tron pronuncià de seguida les paraules màgiques i aviat els Micos Alats van entrar volant per una finestra oberta i es van plantar davant seu.

—És la segona vegada que ens crides —va dir el Rei dels Micos, inclinant-se davant la nena—. ¿Què vols de nosaltres?

—Vull que em porteu volant fins a Kansas —va dir la Dorothy.

Però el Rei dels Micos brandà el cap negativament.

—És impossible —va dir—. Nosaltres pertanyem exclusivament a aquest país, i no podem pas sortir-ne. Mai no hi ha hagut cap Mico Alat a Kansas, fins ara, i suposo que no n’hi haurà mai cap, perquè no són d’aquell país. De bona gana et servirem en tot allò que puguem, però no podem pas travessar el desert. Adéu.

I amb una altra reverència, el Rei dels Micos obrí les ales i sortí volant per la finestra, seguit de tots els altres.

La Dorothy estava a punt de plorar, de tan decebuda.

—He malgastat inútilment el poder màgic del Capell d’Or —va dir—, perquè els Micos Alats no poden ajudar-me.

—És una bona llàstima, certament! —va dir el bondadós Llenyataire.

L’Espantaocells es posà a rumiar altra vegada, i el cap se li inflava d’una manera tan horrible que la Dorothy tingué por que esclataria.

—Cridem el soldat de la barba verda —proposà l’Espantaocells— i demanem-li consell.

Van fer venir el soldat, que entrà tímidament al Saló del Tron. En vida d’Oz mai no se li havia permès de passar-ne la porta.

—Aquesta nena —va dir l’Espantaocells al soldat— voldria travessar el desert. ¿Com podria fer-ho?

—No ho sé pas —respongué el soldat—. Ningú no l’ha travessat mai, el desert d’Oz.

—¿I no saps de ningú que pugui ajudar-me? —preguntà la Dorothy afanyosament.

—Potser Glinda —va suggerir el soldat.

—¿Qui és, Glinda? —va preguntar l’Espantaocells.

—La Bruixa del Sud. És la més poderosa de totes les bruixes, i és la que governa els Capgrossos. A més, té el castell a la vora mateix del desert, de manera que potser sap com s’ha de fer per a travessar-lo.

—Glinda és una bona bruixa, oi? —preguntà la nena.

—Els Capgrossos diuen que és molt bona —va dir el soldat— i que és molt amable amb tothom. He sentit a dir que Glinda és una dona molt bonica que ha trobat

un secret per a mantenir-se jove malgrat que té molts anys.

—¿I com ho puc fer per a arribar al seu castell? —preguntà la Dorothy.

—El camí va de dret cap al sud —contestà el soldat—, però diuen que és ple de perills per als viatgers. Els boscos són plens d'animals ferotges i hi ha una raça d'homes molt estranys als quals no agrada gens que els forasters traspassin el seu país. Per això els Capgrossos no vénen mai a la Ciutat de les Maragdes.

Llavors el soldat els deixà, i l'Espantaocells va dir:

—Jo crec que, malgrat tots els perills, el millor serà que la Dorothy emprengui el viatge cap al País del Sud i vagi a demanar ajuda a Glinda. Perquè, això ja es veu: si la Dorothy es queda aquí no arribarà mai a Kansas.

—Ja endevino que deus haver estat rumiant altra vegada —remarcà el Llenyataire de Llauna.

—Just —féu l'Espantaocells.

—Jo acompanyaré la Dorothy —va dir el Lleó—, perquè ja estic cansat de la vostra ciutat i tinc ganes de tornar al bosc i als camps. Jo sóc un animal salvatge, sabeu? A més, la Dorothy necessitarà algú que la protegeixi.

—Això és veritat —va reconèixer el Llenyataire—. Potser la meva destal li serà útil; per això jo també vull acompanyar-la al País del Sud.

—¿Quan empenem la marxa? —preguntà l'Espantaocells.

—¿Que hi véns, tu, també? —li van preguntar tots, sorpresos.

—I tant que sí! Si no fos per la Dorothy, encara no tindria cervell, jo. Va ser ella la que em deslliurà del pal on vivia clavat, enmig del blat de moro, i la que em va portar fins a la Ciutat de les Maragdes. Li dec tota la meva sort i no penso abandonar-la fins que emprengui el camí de retorn a Kansas.

—Gràcies —va dir la Dorothy, tota agraïda—. Sou molt bona gent, tots plegats. Però m'agradaria emprendre la marxa com més aviat millor.

—Sortirem demà al matí —féu l'Espantaocells—. Au, anem a preparar-nos, perquè serà un llarg viatge.

Atacats pels Arbres Lluitadors

L'endemà al matí la Dorothy es va acomiadar de la bonica cambrera verda amb un petó, i va encaixar amb el soldat de la barba verda, que els havia acompanyat fins al portal de sortida.

Quan el Guardià del Portal els va veure altra vegada s'estranyà molt que haguessin decidit d'anar-se'n de la bonica ciutat a córrer més perills.

Però de seguida els va treure les ulleres, que tornà a guardar a la caixa verda, i els va desitjar bon viatge.

—Ara sou el nostre governant —va dir a l'Espantaocells—, de manera que ja cal que torneu, com més aviat millor.

—Així ho faré, si puc —respongué l'Espantaocells—, però abans cal que ajudi la Dorothy a tornar al seu país.

En acomiadar-se del bondadós Guardià, la Dorothy li va dir:

—He estat molt ben tractada en la vostra meravellosa ciutat i tothom s'ha portat molt bé amb mi. No sabia com dir-vos com us ho agraeixo.

—No s'ho val, amiga meva —respongué el Guardià—. Voldríem que et quedessis amb nosaltres, però si t'estimes més de tornar a Kansas, només puc desitjar-te que en trobis el camí.

Llavors obrí el portal de la muralla exterior i els nostres amics van sortir de la ciutat i van emprendre el viatge.

El sol il·luminava alegrement el rostre dels viatgers, mentre avançaven vers el País del Sud. Estaven de molt bon humor i no paraven de riure i d'enraonar. La Dorothy tornava a tenir grans esperances de tornar a casa seva, i l'Espantaocells i el Llenyataire de Llauna estaven contents de poder ser-li útils. Quant al Lleó, ensumava l'aire fresc amb delit i remenava la cua de tan content que estava de tornar a passejar pels camps, mentre el Totó corria en cercles al voltant d'ells empaitant arnes i papallones sense parar de lladrar alegrement.

—La vida de ciutat no fa gens per a mi —va fer remarcar el Lleó, mentre caminaven amb pas lleuger—. Durant el temps que hi he viscut he perdut molt de pes, i em moro de ganes d'ensenyar als altres animals com m'he tornat de valent.

Es van girar un moment per llançar una darrera mirada a la Ciutat de les Maragdes. Des d'on eren només es veien un aplec de torres i campanars rere les muralles verdes i, molt més amunt encara, les punxes i la cúpula del Palau d'Oz.

—Ben mirat, Oz no era tan mal bruixot com això —digué el Llenyataire de Llauna, tot sentint que el cor li sotragava dins el pit.

—En va saber molt, de donar-me un cervell; i ben bo que me'l va donar —va fer l'Espantaocells.

—Si Oz hagués pres una dosi del mateix coratge que em va donar —afegí el Lleó—, hauria estat un home molt valent.

La Dorothy no deia res. Oz no havia complert la promesa que li havia fet, però la nena el perdonava perquè sabia que havia fet tot el que havia pogut. Com el mateix Oz deia, encara que fos un mal bruixot, no deixava de ser una bona persona.

El primer dia van viatjar a través dels camps verds i de les flors de colors vius que creixien tot al voltant de la Ciutat de les Maragdes. Aquella nit van dormir damunt l'herba, sense altre sostre que les estrelles; i per cert que van reposar d'allò més bé.

L'endemà al matí van continuar el viatge fins que van arribar en un bosc molt espès. No hi havia manera de no endinsar-s'hi, perquè semblava que s'estengués de dreta a esquerra fins a perdre's de vista; a més, els nostres amics no gosaven canviar de direcció per por de perdre's. Així, doncs, van mirar de trobar un lloc per on fos relativament fàcil de penetrar dins el bosc.

L'Espantaocells, que anava davant, acabà per descobrir un enorme arbre que tenia unes branques tan llargues i esteses que tot el grup hi podia passar per sota.

Avançà, doncs, cap a l'arbre, però en el mateix moment que arribava a sota, les primeres branques es van abaixar i, entortolligant-se-li al cos, el va aixecar de terra i el van llançar de cap entre els seus companys de viatge.

L'Espantaocells no es va fer gens de mal, però quedà tot parat, i semblava una mica estabornit quan la Dorothy l'ajudà a aixecar-se.

—Allà hi ha un altre espai buit entre els arbres —féu el Lleó.

—Deixeu-m'ho provar a mi primer —va dir l'Espantaocells—, perquè a mi no em fa cap mal que em llencin d'ací d'allà.

Es va acostar cap a un altre arbre mentre deia això, però les seves branques el van agafar immediatament i van tornar a llançar-lo per terra.

—Quina cosa més estranya —va exclamar la Dorothy—. ¿Què podem fer?

—Pel que es veu, aquests arbres han decidit plantar-nos cara i no deixar-nos passar —féu el Lleó.

—Em penso que valdrà més que ara ho provi jo —va dir el Llenyataire.

I posant-se la destal al muscle avançà cap al primer arbre, el mateix que havia maltractat l'Espantaocells.

Quan una de les seves enormes branques s'abaixà per aferrar-lo, el Llenyataire la tallà amb tanta força que la partí en dos trossos. Immediatament l'arbre començà a agitar totes les branques, com si estigués patint d'allò més, i el Llenyataire de Llauna va passar-hi tranquil·lament per sota.

—Veni! —cridà als altres—. De pressa!

Tots van arrencar a córrer cap endavant i van passar per sota de l'arbre sense prendre mal, llevat del Totó, que va ser atrapat i sotragat per una branqueta fins a fer-lo cridar de dolor. Però el Llenyataire va córrer a tallar la branqueta i retornà la llibertat al gosset.

Els altres arbres del bosc no van fer res per aturar-los, de manera que els nostres amics van suposar que només la primera renglera d'arbres tenia el poder d'abaixar i

torçar les seves branques, i que probablement eren els policies del bosc, dotats d'aquest meravellós poder per a mantenir allunyats els forasters.

Els quatre viatgers van continuar tranquil·lament entre els arbres fins a arribar a la sortida del bosc. Aleshores, amb gran sorpresa seva, es van trobar davant d'una paret molt alta, que semblava feta de porcellana. Era completament llisa, com la superfície d'un plat, i més alta que ells.

—¿Què farem, ara? —demanà la Dorothy.

—Construiré una escala —va dir el Llenyataire de Llauna—, perquè ja es veu que no hi haurà més remei que passar per damunt d'aquesta paret.

El trencadís país de porcellana

Mentre el Llenyataire de Llauna construïa una escala amb els troncs que havia trobat al bosc, la Dorothy ho aprofità per posar-se a dormir una estona, perquè estava cansada de tant de caminar.

El Lleó també s'hi va ajeure i el Totó se li va gitar al costat.

L'Espantaocells, tot mirant com el Llenyataire treballava, li digué:

—No entenc què hi fa, aquesta paret, aquí, ni sé de quin material pot ser feta.

—No rumiis tant i no t'hi encaparris, amb la paret —va respondre el Llenyataire—. Un cop hi haurem passat per damunt sabrem què hi ha a l'altra banda.

Al cap d'una estona, l'escala ja era a punt. No era gaire perfecta, però el Llenyataire de Llauna estava segur que seria prou forta i li serviria per a allò que la volia utilitzar. L'Espantaocells fou el primer a pujar per l'escaleta, però era tan maldestre que la Dorothy hagué de seguir-lo de molt a prop per a evitar que caigués. Quan l'Espantaocells va treure el cap per damunt la paret, exclamà:

—Valga'm Déu!

—¿Què veus? Digues! —exclamà la Dorothy.

Enfilant-se una mica més, l'Espantaocells es va asseure al capdamunt de la paret, i quan la Dorothy va treure el cap va exclamar:

—Valga'm Déu! —exactament com ho havia fet l'Espantaocells.

Immediatament pujà també el Totó, que començà de seguida a lladrar, però la Dorothy el va fer callar.

El següent a pujar l'escala va ser el Lleó, i el darrer, el Llenyataire de Llauna; i tots dos van exclamar «Valga'm Déu!», així que van treure el cap per damunt la paret. Asseguts en renglera al capdamunt de la paret, no es cansaven d'admirar l'estrany paisatge que s'oferia als seus ulls.

Davant seu s'estenia una mena de terreny tan llis i brillant i blanc com el fons d'una enorme plàtera. Çà i lla es veien cases, totes fetes de porcellana i pintades dels colors més brillants. Les cases eren molt petites, de manera que la més alta tot just arribava a la cintura de la Dorothy. També es veien petits graners, voltats de cledes, i moltes vaques i ovelles i cavalls i porcs i gallines, tots de porcellana, fent grupets per ací i per allà. Però la cosa més estranya de tot era la gent que vivia en aquell país. Es veien pastores i vaqueres, vestides amb gonelles de colors vius i amb tot d'ornaments daurats, i princeses que portaven uns meravellosos vestits d'argent i or i porpra. I pastors de calça curta, amb ratlles de color rosa, groc i blau, i sivelles d'or a les sabates. I prínceps que portaven corones totes plenes de pedres precioses, i anaven vestits amb capes d'ermini i armilles de setí. I pallassos d'allò més divertits, amb vestits de volants tots arrugats, amb les galtes pintades de vermell i cofats amb barrets alts i punxeguts. Però el més estrany de tot era que tota aquella gent era feta de

porcellana, fins i tot la roba que portaven, i eren tan petits que el més alt no arribava ni al genoll de la Dorothy.

De primer, cap dels habitants d'aquell estrany país no es dignà ni tan sols a llançar una mirada als viatgers, excepte un gosset de porcellana que tenia un caparrot molt gros, el qual s'atansà a la paret i es va posar a lladrar amb uns lladrucs ridículament aguts, i acabà per anar-se'n altra vegada.

—¿Com ho farem per a baixar d'aquí? —preguntà la Dorothy.

L'escala era tan pesant que no podien pas estirar-la.

L'Espantaocells decidí deixar-se caure a terra, a l'altra banda de la paret, i els altres li van saltar al damunt per no fer-se mal amb el sòl, que era molt dur. No cal dir que van fer tot el possible per no caure-li damunt del cap i clavar-se les agulles als peus. Quan tots van ser a terra, sans i estalvis, van recollir l'Espantaocells, que havia quedat tot aixafat, i amb uns quants copets li van tornar a donar la seva forma.

—Haurem de travessar aquest estrany país per a arribar a l'altre costat —va dir la Dorothy—, perquè seria una imprudència desviar-nos. Cal que seguim sempre la direcció del sud.

Van posar-se a caminar pel país de la gent de porcellana, i la primera cosa que van trobar va ser una vaquera de porcellana que estava munyint una vaca de porcellana. Quan s'hi van acostar, la vaca llançà sobtadament una guitza que va tombar el tamboret, la galleda i fins i tot la lletera, que van caure damunt el terra de porcellana amb gran estrèpit.

La Dorothy es quedà tota esgarriada de veure que la vaca s'havia trencat la pota, que la galleda havia quedat feta trossos i que la pobra vaquera s'havia fet una escrostonada al colze esquerre.

—Mira! —exclamà la vaquera, furiosa—. Mira què has fet! La meva vaca s'ha trencat la cama, i l'hauré de portar al taller de restauració perquè la hi enganxin una altra vegada. ¿Com se us ha acudit de venir aquí a espantar-me la vaca?

—Em sap molt de greu —s'excusà la Dorothy—. Perdona'ns, si et plau.

Però la bonica vaquera estava massa enutjada per a poder respondre. Amb el front arrugat, recollí de terra la pota trencada i s'allunyà amb la seva vaca, que coixejava lamentablement.

Tot anant-se'n, la vaquera es girà diverses vegades per llançar males mirades per damunt l'espatlla a aquells forasters tan barroers, bo i mantenint el colze escrostonat ben arrambat al costat seu.

A la Dorothy li va saber molt de greu aquell incident.

—Caldrà que anem amb molt de compte, per aquí —va dir el bo del Llenyataire—, si no volem causar un mal irreparable a aquesta genteta tan rebufona.

Una mica més enllà, la Dorothy va trobar una gentil princeseta d'allò més ben vestida, que, en veure els forasters, arrencà a córrer per fugir.

La Dorothy hauria volgut veure de més a prop la princesa, i per això es posà a córrer darrere seu; però la nena de porcellana no parava de cridar:

—No em persegueixis! No em persegueixis!

Feia una veueta tan espantada que la Dorothy es va aturar i va dir:

—¿Per què no?

—Perquè —respongué la princesa, deturant-se també a una distància prudencial — si corro puc caure i trencar-me.

—¿Però no et podrien enganxar? —preguntà la nena.

—És clar que sí; però un cop adobada no tornes a ser mai més el que eres —féu la princesa.

—Suposo que tens raó —va dir la Dorothy.

—Només cal veure el senyor Joker, un dels nostres pallassos —va continuar la dama de porcellana—, que sempre s'entesta a aguantar-se cap per avall. S'ha trencat tantes vegades que porta més de cent pedaços, i no fa gens de bonic. Mireu, per aquí ve, justament.

En efecte, un graciós petit pallasso s'atansava caminant cap a ells, i la Dorothy va poder veure que, malgrat els seus bonics vestits de colors vermell, groc i verd, estava completament cobert d'esquerdes que li emplenaven el cos en totes direccions, revelant tots els indrets on havia calgut enganxar-lo.

El pallasso portava les mans dins les butxaques, i després d'inflar les galtes i saludar-los d'un cop de cap picaresc va dir:

—¿Es pot saber

per què

em mireu tan parada?

A fe d'amic

us dic

que us trobo molt tibada.

—Calla, si et plau —va dir-li la princesa—. ¿No veus que són forasters i que cal tractar-los amb respecte?

—Prou que els respecto —va fer el pallasso.

I immediatament va fer la figuereta.

—No en feu cas, del senyor Joker —digué la princesa a la Dorothy—. Està una mica tocat del bolet, sabeu?

—No en faig cap mena de cas —va dir la Dorothy—. ¿Sabeu que sou molt bonica? —continuà—. M'agradeu molt. ¿Per què no em deixeu emportar-vos a Kansas amb mi? ¿No us agradaria que us posés damunt la lleixa de la xemeneia de la tia Em? Jo us podria portar dins la meva cistella.

—Si acceptés això que em proposeu seria molt desgraciada —respongué la princesa de porcellana—. Sabeu, aquí, al nostre país, vivim feliços i podem enraonar i passejar-nos per on volem. En canvi, quan algú de nosaltres és portat a un altre país, immediatament es queda tot encarcerat, i no serveix per a altra cosa que per a restar

quiet i fer bonic. És clar que és l'única cosa que se'ns demana quan se'ns posa damunt els prestatges, dins les vitrines, o damunt les consoles, però les nostres vides són molt més agradables aquí al nostre país.

—De cap manera no voldria fer-vos desgraciada! —exclamà la Dorothy—. Valdrà més que us digui adéu.

—Adéu-siau! —respongué la princesa.

Van continuar caminant amb molt de compte pel país de porcellana. Els animalons i les persones s'apartaven del seu camí, perquè tenien por que aquells forasters els trenquessin, i al cap de cosa d'una hora els nostres viatgers van arribar a l'altre extrem del país, on van trobar una altra muralla de porcellana.

Tanmateix, no era tan alta com la primera, i enfilant-se damunt l'esquena del Lleó tots van poder passar-hi per damunt. Després el Lleó arronsà les potes del darrere i saltà per damunt la paret; només que en el moment de saltar va tirar per terra una església, d'un cop de cua, i la va fer bocins.

—Ha estat una llàstima! —va exclamar la Dorothy—. Encara que en el fons trobo que hem tingut prou sort de no fer altre mal a aquesta gent que trencar una pota d'una vaca i fer bocins una església. Són tan trencadissos!

—I tant! —va dir l'Espantaocells—. No saps com m'alegro de ser fet de palla! Difícilment em puc fer mal!

Certament, hi ha coses pitjors que ser un espantaocells.

El Lleó esdevé el rei de les feres

A l'altra banda de la muralla de porcellana, els viatgers es van trobar en un país molt desavinent, tot ple d'aiguamolls i cobert d'herba molt alta. Era difícil de caminar sense caure als tolls de fang, perquè l'herba era tan espessa que els dissimulava a la vista. Tanmateix, avançant amb molt de compte van aconseguir d'arribar finalment a terra ferma. Però allà el país semblava més salvatge que mai, i després d'una llarga i penosa caminada per entre els matolls van arribar en un altre bosc, on creixien els arbres més alts i més vells que havien vist mai.

—Aquest bosc és una delícia —declarà el Lleó, mirant al seu voltant, tot content—. Mai no havia vist un lloc més bonic.

—Jo el trobo una mica ombrívol —va dir l'Espantaocells.

—Gens ni mica —replicà el Lleó—. M'agradaria quedar-me a viure aquí per sempre més. Mireu que flonges que són les fulles seques sota els vostres peus, i com és de verda la molsa que s'aferra a aquests vells arbres! Cap animal salvatge no podria desitjar un lloc millor.

—Qui sap si n'hi viuen, de feres salvatges, en aquest bosc —digué la Dorothy.

—Suposo que sí —li va respondre el Lleó—. Però ara per ara no en veig cap.

Van endinsar-se pel bosc fins que la fosca els obligà a deturar-se. La Dorothy, el Totó i el Lleó es van ajeure a dormir mentre el Llenyataire i l'Espantaocells muntaven la guàrdia com de costum. En sortir el sol, van reprendre el camí. Al cap de poca estona de caminar van sentir una mena de remor greu, com de grunyits de molts animals salvatges. El Totó somicà una mica, però els altres no es van espantar i van continuar avançant pel camí, que es veia ben marcat a terra, fins que van arribar en una clariana on hi havia centenars d'animals de tota mena aplegats. Hi havia tigres i elefants i óssos i llops i guineus i tots els altres animals de la història natural, i, un moment, la Dorothy va tenir por.

Però el Lleó li explicà que aquells animals estaven celebrant una reunió i, a jutjar pels grunyits i gemecs que feien, es veia que tenien un greu problema.

En sentir-lo parlar, alguns dels animals allà presents es van adonar del Lleó, i, immediatament, es féu entre els assistents una mena de silenci màgic. El més gros dels tigres s'atansà al Lleó i, inclinant-se davant seu, li va dir:

—Benvingut, oh Rei dels Animals! Has arribat en el moment oportú per a combatre el nostre enemic i retornar la pau a tots els animals del bosc.

—¿Quin problema teniu? —preguntà el Lleó, sense immutar-se.

—Vivim sota l'amenaça —va explicar el tigre— d'un ferotge enemic que darrerament ha arribat a aquest bosc. És un monstre terrible, com una mena d'enorme aranya amb un cos gros com el d'un elefant i unes potes llargues com un tronc d'arbre. En té vuit, d'aquestes potes tan llargues, i quan passeja pel bosc, amb qualsevol d'aquestes potes agafa l'animal que més li agrada i se'l menja igual que

una aranya es menja una mosca. Mentre aquesta ferotge criatura sigui viva, tots correm perill. Per això havíem convocat una reunió, per veure què podíem fer. I és en aquest moment que has arribat entre nosaltres.

El Lleó s'ho rumià una mica.

—¿Que hi ha altres lleons en aquest bosc? —preguntà.

—No; n'hi havia alguns, però el monstre els ha devorats tots. A més, no n'hi havia cap que fos tan gros ni tan valent com tu.

—Si mato el vostre enemic, ¿em fareu acatament i m'obeireu com a rei de la selva? —preguntà el Lleó.

—De bona gana ho farem —respongué el tigre.

I tots els animals van bramular amb força:

—I tant que sí!

—¿I on és, en aquest moment, aquesta enorme aranya que dieu? —preguntà el Lleó.

—Cap allà, entre els roures —va dir el tigre assenyalant amb la pota de davant.

—Tingueu cura d'aquests amics meus —va dir el Lleó—, i aniré immediatament a lluitar contra el monstre.

Es va acomiadar dels seus companys i es posà en marxa, tot cofoi, disposat a combatre l'enemic.

L'enorme aranya dormia quan el Lleó la trobà. Era tan lletja, que el Lleó no es pogué estar de fer una ganyota de fàstic. Tenia les potes tan llargues com havia dit el tigre, i el seu cos era tot cobert de pèl negre i aspre. Tenia una boca amb una renglera de dents molt punxegudes, de més d'un pam cadascuna; però el seu cos s'unia a la seva còrpora mitjançant un coll prim com la cintura d'una vespa. Això donà al Lleó una idea sobre la millor manera d'atacar aquell monstre, i comprenent que seria més fàcil lluitar-hi mentre dormia que quan fos despert, féu un gran salt i es llançà directament damunt l'esquena del monstre. Llavors, d'un sol cop que li donà amb la seva pesada pota, plena d'esmolades urpes, arrencà el cap de l'aranya del seu cos. Saltant en terra altra vegada, el Lleó es quedà mirant el monstre fins que les llargues potes van deixar d'agitar-se i va comprendre que era mort.

El Lleó tornà de seguida a la clariana del bosc on l'esperaven els altres animals i els comunicà, tot cofoi:

—Ja no cal que tingueu més por del vostre enemic.

Llavors els animals es van inclinar davant el Lleó i el van acatar com a rei, i ell va prometre tornar al bosc per governar-los de seguida que la Dorothy hauria emprès el camí de retorn cap a Kansas.

El país dels Capgrossos

Els quatre viatgers van travessar la resta del bosc sans i estalvis, i quan van sortir de les seves penombres, es van trobar davant una muntanya molt alta, tota coberta d'enormes roques.

—Farà de molt mal pujar, per aquí —va dir l'Espantaocells—, però no tenim més remei que passar aquesta muntanya.

I obrí la marxa, seguit dels altres.

Estaven a punt d'arribar a la primera roca quan van sentir una veu aspra que els cridava:

—Endarrere!

—¿Qui sou? —va preguntar l'Espantaocells.

Llavors aparegué un cap, per damunt la roca, i la mateixa veu va dir:

—Aquesta muntanya és nostra, i no estem disposats a deixar que ningú la travessi.

—És que no tenim més remei que travessar-la —explicà l'Espantaocells—; anem camí del país dels Capgrossos.

—Doncs no passareu —repliquà la veu.

I de darrere la roca va sortir l'home més estrany que els viatgers havien vist mai.

Era molt baix i rabassut, i tenia un caparrot molt gros, completament pla per la banda de dalt, i sostingut per un coll molt gruixut tot ple d'arrugues. Però no tenia braços, i, en veure-ho, l'Espantaocells va pensar que un ésser tan indefens difícilment podria impedir-los de passar la muntanya. Així, doncs, va dir:

—Em sap molt de greu de no poder fer-vos cas, però ens cal de totes passades creuar la vostra muntanya, tant si us plau com si no.

I avançà coratjosament.

Amb la rapidesa d'un llamp, el cap d'aquell homenet saltà cap endavant i el coll se li allargà fins que la part plana del cap colpejà de ple l'Espantaocells i l'envià rodolant muntanya avall. Gairebé amb la mateixa rapidesa el cap tornà al seu lloc d'abans, i l'home, rient escandalosament, va dir:

—Ja veieu que no és tan fàcil com us pensàveu!

Un cor de sorolloses riallades sorgí de les altres roques, i la Dorothy veié centenars d'altres Caps de Martell sense Braços en el vessant de la muntanya, un darrere de cada roca.

Al Lleó l'enutjà molt sentir que es mofaven de l'accident de l'Espantaocells, i, deixant anar un fort bramul que semblà un tro, es llançà muntanya amunt.

Altra vegada un cap es disparà ràpidament i el gran Lleó rodolà muntanya avall, com si l'hagués tocat una bala de canó.

La Dorothy va córrer a ajudar l'Espantaocells a posar-se dret, i el Lleó se li va acostar, tot macat, i va dir:

—No es pot lluitar contra una gent que et dispara el cap com aquell qui res. Ningú no els pot plantar cara.

—¿Què farem, doncs? —preguntà la nena.

—Crida els Micos Alats —proposà el Llenyataire de Llauna—; encara tens dret a donar-los una darrera ordre.

—D'acord —respongué la Dorothy.

I posant-se el Capell d'Or pronuncià les paraules màgiques. Els Micos Alats van acudir-hi tan de pressa com sempre, i pocs moments després tots es trobaven aplegats davant seu.

—¿Quines són les teves ordres? —preguntà el Rei dels Micos, fent acatament.

—Porteu-nos per damunt la muntanya fins al país dels Capgrossos —respongué la nena.

—Així ho farem —va dir el Rei.

Immediatament els Micos Alats van agafar els quatre viatgers i el Totó en braços i van arrencar el vol. Mentre passaven per damunt de la muntanya, els Caps de Martell no paraven de cridar, tots enfurismats, i de llançar els caps enlaire; però no arribaven fins als Micos Alats, que finalment van aconseguir de portar la Dorothy i els seus companys, sans i estalvis, per damunt de la muntanya, fins a deixar-los al bell país dels Capgrossos.

—Aquesta ha estat la darrera vegada que ens podies convocar —digué el Rei a la Dorothy—. Així doncs, adéu-siau a tots i bona sort.

—Adéu-siau i moltíssimes gràcies —respongué la nena.

I els Micos Alats es van aixecar pels aires i es van perdre de vista en un tres i no res.

El país dels Capgrossos semblava ric i feliç. Tot eren camps de blat, i els camins que hi menaven eren pavimentats. També es veien nombrosos rierols amb ponts ben construïts per poder-los traspasar. Les tanques i les cases i els ponts eren tots pintats d'un color vermell molt viu, de la mateixa manera que al país dels Parpellols eren pintats de groc i al dels Mastegaires de blau. Quant als Capgrossos, que eren baixos i grassos, i semblaven prou bons jans, anaven vestits de vermell, color que destacava vivament entre l'herba verda i el blat que començava a groguitar.

Els micos els havien deixat prop d'una casa de pagès, i els quatre viatgers s'hi van acostar i van trucar a la porta. L'obrí la dona de l'amo, i quan la Dorothy li demanà si podia donarlos alguna cosa per menjar, la dona els oferí a tots un bon sopar, amb tres menes de pastís i quatre menes de galetes i un bol de llet per al Totó.

—¿Que queda gaire lluny el castell de Glinda? —va preguntar la nena.

—No gaire —respongué la dona del pagès—. Agafeu el camí del sud i aviat hi sereu.

Després de donar les gràcies a la bona dona van tornar a posar-se en camí entre els camps, passant pels bonics ponts que trobaven fins que van arribar a un magnífic castell. Davant mateix de les portes del castell hi havia tres noies, vestides amb uns

bonics uniformes vermells amb ribets d'or, i quan la Dorothy se'ls va atansar, una d'elles li va dir:

—¿Per què heu vingut al País del Sud?

—Hem vingut a veure la bona Bruixa que governa aquest país —explicà la nena

—. ¿Que ens faries el favor de portar-nos a la seva presència?

—Digueu-me com us dieu i preguntaré a Glinda si us vol rebre.

Li van dir qui eren, i la noia entrà al castell, d'on sortí al cap d'un moment per dir a la Dorothy i als altres que de seguida podrien passar.

Glinda aconpleix el desig de la Dorothy

Tanmateix, abans d'entrar a veure Glinda, els nostres amics van ser conduïts a una cambra del castell, on la Dorothy es va rentar la cara i es va pentinar, el Lleó es va treure la pols de la crinera, l'Espantaocells es va donar uns quants copets per posar-se en forma i el Llenyataire va polir ben polit el seu cos de llauna i es va untar les frontisses.

Quan van estar presentables, van seguir la noia soldat a l'interior d'un enorme saló on la Bruixa Glinda seia en un tron de robins.

La van trobar molt bonica i jove. Tenia els cabells de color vermell molt viu, i li queien en rínxols damunt les espatlles. Portava un vestit completament blanc; però els seus ulls eren blaus, i miraven la nena amb simpatia.

—¿Què puc fer per tu, amiga meva? —li preguntà.

La Dorothy va explicar a la Bruixa la seva història, com el cicló l'havia portada al país d'Oz, com havia trobat els seus companys i totes les meravelloses aventures que havien viscut plegats.

—Ara, el meu desig més gran —va afegir— seria poder tornar a Kansas, perquè estic segura que la tia Em deu pensar que m'ha passat alguna desgràcia molt grossa i voldrà vestir-se de dol, i, fora que aquest any la collita hagi estat millor que l'any passat, l'oncle Henry no li podrà pagar el vestit.

Glinda s'inclinà cap endavant i va besar la corona de la deliciosa criatura.

—Beneïda siguis —va dir—. Perquè ho sàpigues, jo sé com ho has de fer per a poder tornar a Kansas. —Després afegí—: Però si t'ho dic, m'hauràs de donar el Capell d'Or.

—De bona gana! —exclamà la Dorothy—. De fet, a mi ja no em serveix de res, mentre que vós encara podeu cridar tres vegades els Micos Alats.

—I em penso que necessitaré els seus serveis justament tres vegades —respongué Glinda, somrient.

La Dorothy li donà llavors el Capell d'Or i la Bruixa digué a l'Espantaocells:

—¿Què penses fer, tu, quan la Dorothy se n'hagi anat?

—Jo penso tornar a la Ciutat de les Maragdes —explicà l'Espantaocells—. Perquè Oz m'ha fet governador de la ciutat, i la gent d'allà m'estima molt. L'única cosa que em preocupa és que no sé com fer-ho per a travessar la muntanya dels Caps de Martell.

—Per mitjà del Capell d'Or ordenaré als Micos Alats que et portin fins a les portes de la Ciutat de les Maragdes —va dir Glinda— perquè seria una llàstima privar els seus habitants d'un governador tan magnífic com tu.

—¿De debò em trobeu magnífic? —preguntà l'Espantaocells.

—En tot cas ets fora del corrent —respongué Glinda.

Després, adreçant-se al Llenyataire de Llauna, li va demanar:

—I tu, ¿què penses fer quan la Dorothy ens deixi?

El Llenyataire s'estintolà en la seva destral i rumià una estona. Després va dir:

—Els Parpellols em van tractar molt bé, i volien que els governés quan la Bruixa Malvada morí. Jo els estimo força, els Parpellols, i si podia tornar al País de l'Oest, res no m'agradaria tant com governar-los per sempre més.

—La segona ordre que donaré als Micos Alats —va dir Glinda— serà que et portin sa i estalvi al país dels Parpellols. Potser el teu cervell no és tan gros a la vista com el de l'Espantaocells, però en realitat ets més brillant que ell, quan estàs ben polit, i estic segura que governaràs els Parpellols amb seny i justícia.

Després la Bruixa mirà l'enorme Lleó i li preguntà:

—Quan la Dorothy se n'hagi tornat al seu país, ¿què penses fer, tu?

—Més enllà de la muntanya dels Caps de Martell —va contestar el Lleó— s'estén un gran bosc d'arbres molt vells, i tots els animals que hi viuen m'han nomenat el seu rei. Si podia tornar a aquest bosc, m'hi passaria tota la vida tan feliç.

—La tercera ordre que donaré als Micos Alats —va dir Glinda— serà que et portin al teu bosc. Després, havent utilitzat tots els poders del Capell d'Or, el tornaré al Rei dels Micos, per tal que ell i els seus súbdits recobrin la llibertat per sempre més.

L'Espantaocells, el Llenyataire de Llauna i el Lleó van donar les gràcies cordialment a la bona Bruixa per la seva bondat, i la Dorothy exclamà:

—Ara veig ben bé que sou tan bona com bonica! Però encara no m'heu dit com ho he de fer per a tornar a Kansas.

—Les teves sabates de plata et portaran per damunt del desert —li explicà Glinda—. Si haguessis sabut el poder que tenien, ja hauries pogut tornar amb la teva tia Em el mateix dia que vas arribar a aquest país.

—Però llavors jo no hauria arribat a tenir mai el meu magnífic cervell! —exclamà l'Espantaocells—. I potser m'hauria hagut de passar tota la vida al camp de blat de moro.

—I jo no hauria aconseguit el meu deliciós cor —digué el Llenyataire de Llauna—. I potser m'hauria tocat quedar-me immòbil, cobert de rovell, al bosc, fins a la fi del món.

—I jo hauria continuat essent un covard tota la vida —declarà el Lleó— i cap animal del bosc hauria tingut una paraula per a mi.

—Tot això és veritat —va fer la Dorothy— i estic molt contenta d'haver estat útil a aquests bons amics meus; però ara que cada un d'ells ha aconseguit el que més desitjava, i que, a més a més, cada un d'ells té un regne per a governar, jo voldria tornar a Kansas.

—Les sabates de plata —va dir la bona Bruixa— tenen grans poders màgics. I una de les coses més curioses que tenen és que et poden portar a qualsevol lloc del món en tres passes, i cada passa en un aclucar i obrir d'ulls. L'únic que has de fer és

entretopar els talons tres vegades i manar a les sabates que et portin allà on vulguis anar.

—Si és així —va dir la nena tota contenta— els demanaré que em tornin immediatament a Kansas.

La Dorothy llançà els braços al voltant del Lleó i el besà, tot acariciant-li tendrament l'enorme testa. Després besà el Llenyataire de Llauna, que arrencà a plorar amb gran perill per a les seves frontisses. Quant a l'Espantaocells, en comptes de besar-lo a la cara pintada, prengué en els seus braços el seu cos ple de palla, i es trobà plorant sense voler de pensar que havia d'acomiar-se dels seus vells amics.

Glinda, la bona fada, baixà del seu tron de robins per donar a la nena una besada de comiat, i la Dorothy li donà les gràcies per totes les bondats que havia tingut per a ella i els seus amics.

Finalment, la Dorothy agafà en braços solemnement el seu gosset i després de dir un darrer adéu a tothom féu entretopar els talons de les seves sabates tres vegades, tot dient.

—Porteu-me a casa, amb la tia Em!

Immediatament es trobà portada pels aires en una mena de remolí, tan de pressa, que no podia veure ni sentir altra cosa que el vent que li xiulava a les orelles.

Les sabates de plata van fer només tres passes, i després es van deturar tan brusquement que la nena va fer uns quants tomballons abans de saber ben bé on era.

A l'últim, tanmateix, es pogué incorporar i va mirar al seu voltant.

—Òndia! —exclamà.

Perquè es trobava asseguda a l'ampla prada de Kansas, i davant seu mateix hi havia la nova casa de pagès que l'oncle Henry havia construït després que el cicló s'havia emportat la vella. L'oncle Henry estava munyint les vaques a l'estable, i el Totó, saltant dels braços de la Dorothy, arrencà a córrer cap al graner, lladrant alegrement.

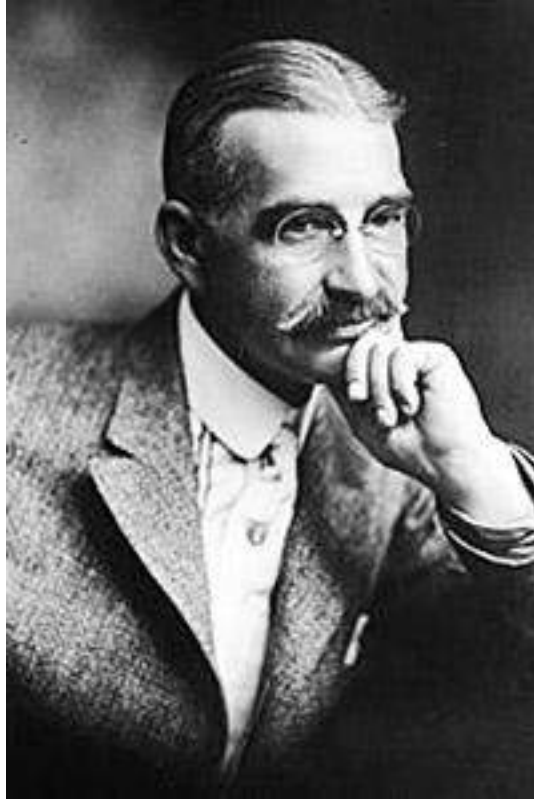
La Dorothy es va aixecar i llavors s'adonà que només anava calçada amb mitjons. Perquè les sabates de plata li havien caigut mentre volava pels aires i s'havien perdut per sempre més en el desert.

A casa una altra vegada

La tia Em acabava de sortir de la casa per anar a regar les cols quan, aixecant els ulls, va veure la Dorothy que corria cap a ella.

—La meva nineta! —va exclamar, abraçant la menuda i cobrint-li la cara de petons—. Però, ¿d'on vénis, si es pot saber?

—Del país d'Oz —va dir la Dorothy tota seriosa—. I aquí tens el Totó, també. I... ah, tia Em! Que contenta que estic de tornar a ser a casa!

LYMAN FRANK BAUM (Chittenango, 15 de maig de 1856 - Hollywood, 6 de maig de 1919) va ser un escriptor, actor i director de cinema estatunidenc, cèlebre per ser el creador, junt amb l'il·lustrador W. W. Denslow, d'un dels llibres més populars de la literatura infantil nord-americana, *The Wonderful Wizard of Oz* (en català, *El màgic d'Oz*). Va escriure'n tretze seqüeles, nou novel·les fantàstiques de tema diferent, i una gran quantitat d'altres obres, i va fer nombrosos intents per portar les seues obres a l'escenari i a la pantalla.